

กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย

โดย

นายวรุฒ วรณแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

SEMI-IDEAL FIGURE OF KRUBA CHAO SRIWICHAI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS EDUCATION)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2017
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย
โดย	วรุฒ วรณแก้ว
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

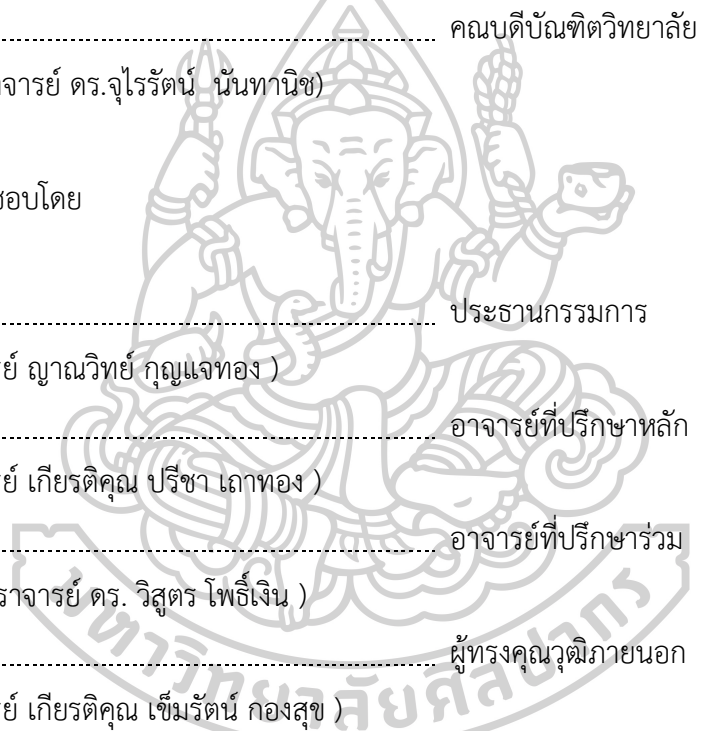
พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ญาณวิทย์ กุญแจทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิสูตร โพธิ์เงิน)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ เข็มรัตน์ กองสุข)

59901319 : ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ครุบาเจ้าศรีวิชัย, กิ่งอุดมคติ

นาย วรฒ วรณแก้ว: กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง

การสร้างสรรควิทยานิพนธ์หัวข้อ “กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” จัดทำขึ้นเพื่อสร้างสรรคความงามในรูปแบบกิ่งอุดมคติ และเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติของครุบาเจ้าศรีวิชัยผ่านผลงานประติมากรรม ซึ่งได้แนวคิดและความศรัทธาที่มีต่อครุบาเจ้าศรีวิชัย สู่การสร้างรูปแบบกิ่งอุดมคติของครุบาเจ้าศรีวิชัย โดยการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของท่าน แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นๆ เพื่อหาจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของครุบาเจ้าศรีวิชัย และนำมาสร้างสรรคเป็นผลงานประติมากรรม สำหรับขอบเขตในการการศึกษาข้อมูล ประกอบด้วย ผลงานข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ส่วนตัวของครุบาเจ้าศรีวิชัย ศึกษาแนวคิดและเทคนิคการสร้างสรรคผลงานของศิลปินผู้เป็นแรงบันดาลใจ และศึกษารูปแบบความงามทางอุดมคติของพระพุทธรูป เพื่อนำมาสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

การสร้างสรรควิทยานิพนธ์ชุดนี้ได้ผลงานประติมากรรมลอยตัว 3 บุคลิกท่าทาง คือ ท่าทางนั่งขัดสมาธิ ท่าทางนั่งเก้าอี้ และท่าทางยืน ซึ่งทั้งสามบุคลิกท่าทางนี้ อยู่ภายใต้ความงามกิ่งอุดมคติ จากทัศนคติของข้าพเจ้า คือ บุคลิกท่าทางเชิงกิ่งอุดมคติ ภายวิภาคเชิงกิ่งอุดมคติ และเครื่องนุ่งห่ม เครื่องอัฐบริวารเชิงกิ่งอุดมคติ และเป็นการสื่อถึงความสงบ สะอาด และสว่าง ในผลงาน

59901319 : Major (VISUAL ARTS EDUCATION)

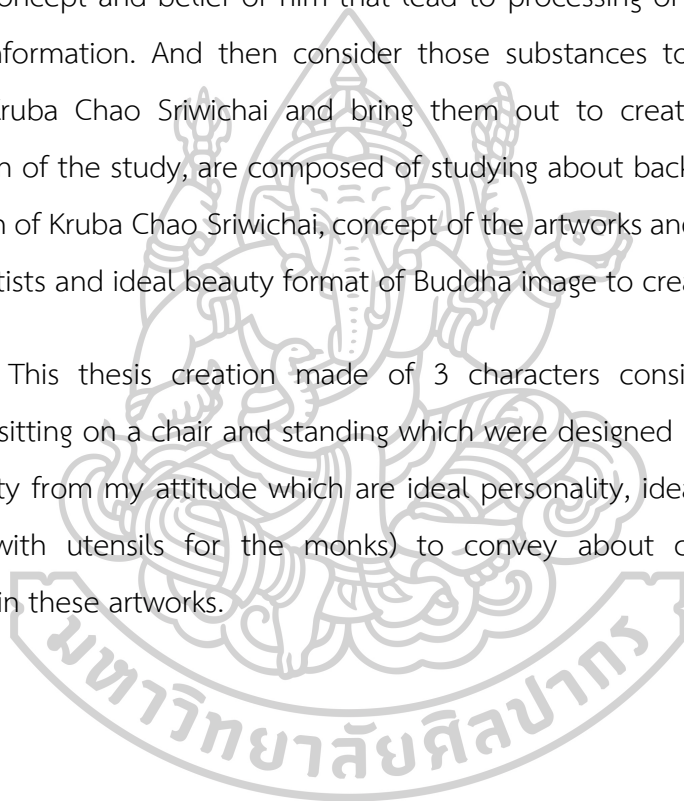
Keyword : Kruba Chao Sriwichai

MR. WARUT WANNAKEAW : SEMI-IDEAL FIGURE OF KRUBA CHAO SRIWICHAI

THESIS ADVISOR : PROFESSOR EMERITUS PREECHA THAOTHONG

Thesis creation in the topic named “Semi Ideal Kruba Chao Sriwichai” was created to represent the beauty of semi ideal style and to show respect to the merit of Kruba Chao Sriwichai through sculpture artwork which are combined between concept and belief of him that lead to processing of “Semi Ideal” style by studying information. And then consider those substances to find the prominent point of Kruba Chao Sriwichai and bring them out to create the sculpture. For delimitation of the study, are composed of studying about background and personal information of Kruba Chao Sriwichai, concept of the artworks and techniques of some inspiring artists and ideal beauty format of Buddha image to create this thesis.

This thesis creation made of 3 characters consist of sitting on the haunches, sitting on a chair and standing which were designed under the concept of ideal beauty from my attitude which are ideal personality, ideal anatomy and ideal garment (with utensils for the monks) to convey about calmness, purity and brightness in these artworks.

กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ ที่สำเร็จจุลวงได้ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของพ่ออนันต์ และแม่แสงพันธ์ วรรณแก้ว ผู้ซึ่งให้กำเนิดชีวิต เลี้ยงดู อบรมบ่มนิสัย และเป็นผู้อยู่เบื้องหลังของกำลังใจอันยิ่งใหญ่ ในแต่ละก้าวเดินของชีวิต

ขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์ผู้ให้ความรู้ และแนะนำแนวทางการสร้างสรรค์เป็นอย่างดี จากอาจารย์คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยเฉพาะศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน ที่ได้เมตตารับเป็นที่ปรึกษา คอยให้คำชี้แนะแนวทางการสร้างสรรค์ตั้งแต่เริ่มต้น ตลอดจนสิ้นสุดของกระบวนการ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณโครงการ “ทุนช้างเผือก” จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาลัยเพาะช่าง ที่เมตตาให้ทุนการศึกษา สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการทำวิทยานิพนธ์ และค่าครองชีพตลอดหลักสูตรการศึกษา

ขอกราบขอบคุณผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีได้เอื้อนาม ที่เคยให้ความช่วยเหลืออยู่เบื้องหลังของการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอให้การสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ เกิดประโยชน์ต่อสังคม และพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคงสืบไป

วรุฒ วรรณแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ.....	1
2. วัตถุประสงค์.....	2
3. กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	3
4. สมมติฐาน.....	4
5. ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	4
6. ขั้นตอน วิธีการในการศึกษาและสร้างสรรค์.....	4
6.1 ขั้นรวบรวมข้อมูล.....	4
6.2 ขั้นออกแบบผลงาน.....	4
6.3 ขั้นสร้างสรรค์ผลงาน.....	5
6.4 ขั้นสรุปและนำเสนองาน.....	5
7. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
8. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	5
8.1 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	5
8.2 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ.....	5

8.3. วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการปั้น.....	6
8.4. วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำแม่พิมพ์.....	6
8.5. วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการหล่อ.....	6
8.6. วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการขัดแต่ง.....	7
9. งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	7
10. ประโยชน์ที่ได้รับ.....	7
บทที่ 2 ข้อมูลและศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. อิทธิพลจากตนเองและสิ่งแวดล้อม.....	10
1.1 แรงบันดาลใจจากวิถีชีวิตของข้าพเจ้า.....	10
1.2 ความสำคัญของนาม “ครูบาเจ้าศรีวิชัย”.....	12
1.3 บุญบารมี ครูบาเจ้าศรีวิชัย.....	13
2. อิทธิพลจากศาสนา.....	19
2.1 ความหมายของคำว่า อุดมคติ.....	19
2.2 ความหมาย ที่มา และคติการสร้างพระพุทธรูป.....	19
2.3 มหาบุรุษลักษณะ 32 ประการ.....	20
3. อิทธิพลทางศิลปกรรม.....	22
3.1 ลัทธิไอดีลลิส (Idealism).....	22
3.2 ศึกษาศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ.....	23
4. ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเทคนิคในการเทคนิคสร้างสรรค์.....	42
4.1 ความงามของผลงาน.....	42
4.2 ทฤษฎีกระบวนการสร้างสรรค์.....	44
5. สรุปแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคผลงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ.....	48
5.1 แนวความคิดการสร้างสัญญะรูปแบบกึ่งอุดมคติ.....	48
5.2 การสร้างรูปแบบกึ่งอุดมคติ.....	51

5.3 เทคนิควิธีการสร้างผลงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ.....	54
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์.....	56
1. แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน	57
2. รูปแบบผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “กึ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย”	57
3. วิธีการดำเนินงาน	57
4. รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน	59
5. วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน	61
6. สรุปแนวคิดทฤษฎีสร้างงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ.....	65
6.1 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนของบุคลิกท่าทาง.....	65
6.2 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนของกายวิภาค.....	65
6.3 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนของเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริขาร.....	66
7. การสร้างรูปแบบกึ่งอุดมคติ	66
7.1 บุคลิกท่าทางเชิงกึ่งอุดมคติ	66
7.2 กายวิภาคเชิงกึ่งอุดมคติ	67
7.3 เครื่องนุ่งห่มและอัฐบริขารเชิงกึ่งอุดมคติ.....	67
8. เทคนิควิธีการสร้างผลงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ	67
9. เทคนิค ขั้นตอน และกระบวนการ.....	69
9.1 ขั้นตอนในการปั้นต้นแบบ	69
9.2 ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์.....	75
9.3 ขั้นตอนการหล่อ.....	88
9.4 ขั้นตอนการขัดแต่ง.....	93
10. รูปผลงานเสร็จสมบูรณ์.....	97
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์.....	100
1. วิเคราะห์แนวความคิดในการสร้างสรรค์.....	101

1.1 ศึกษาแรงบันดาลใจจากครุบาเจ้าศรีวิชัย สู่ “นามธรรม” หรือแนวคิดในการสร้างสรรค์	101
1.2 ตารางแสดงลักษณะความเป็นจริงสู่ความเป็นกึ่งอุดมคติในส่วน “บุคลิกท่าทาง”	102
1.3 ตารางแสดงลักษณะความเป็นจริงสู่ความเป็นกึ่งอุดมคติในส่วน “กายวิภาค”	105
1.4 ตารางแสดงลักษณะความเป็นจริงสู่ความเป็นกึ่งอุดมคติในส่วน “ลักษณะเครื่องนุ่งห่ม และเครื่องอัฐบริวาร”	107
2. วิเคราะห์พัฒนาการด้านขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์.....	110
2.1 ขั้นตอนในการร่างแบบและปั้นต้นแบบ	110
2.2 ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์.....	110
2.3 ขั้นตอนการหล่อ.....	111
2.4 ขั้นตอนการขัดแต่ง.....	111
3. วิเคราะห์พัฒนาการด้านรูปแบบและทักษะการแสดงออก	113
3.1 รูปผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์	113
3.2 รูปผลงานศิลปะนิพนธ์	115
3.3 วิเคราะห์พัฒนาการด้านรูปแบบและทักษะการแสดงออก.....	117
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	125
1. สรุปผลการสร้างสรรค์	125
2. อภิปรายผล	126
3. ข้อเสนอแนะ	129
รายการอ้างอิง	130
ประวัติผู้เขียน.....	133

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 วิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งาน จากอาจารย์นนทิวรรณ จันทนะพะลิน	39
ตารางที่ 2 วิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งาน จากอาจารย์ศิลป์ พีระศรี	40
ตารางที่ 3 วิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งาน จากอาจารย์กิตติพงษ์ สุริยทองชื่น	41
ตารางที่ 4 ตารางแสดงระยะเวลาในการดำเนินงาน.....	59
ตารางที่ 5 ตารางแสดงระยะเวลาในการดำเนินงาน (ต่อ).....	60
ตารางที่ 6 ลักษณะบุคลิกท่าทาง ท่าทางนั่งขัดสมาธิ.....	102
ตารางที่ 7 ลักษณะบุคลิกท่าทาง ท่าทางนั่งเก้าอี้.....	103
ตารางที่ 8 ลักษณะบุคลิกท่าทาง ท่าทางยืน.....	104
ตารางที่ 9 ลักษณะทางกายวิภาค.....	105
ตารางที่ 10 ลักษณะทางกายวิภาค (ต่อ).....	106
ตารางที่ 11 ลักษณะเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริวาร.....	107
ตารางที่ 12 ลักษณะเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริวาร (ต่อ).....	108
ตารางที่ 13 ลักษณะเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริวาร (ต่อ).....	109

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ปั้นพระพุทธรูป	10
ภาพที่ 2 พระพุทธรูปคันธารราษฎร์	11
ภาพที่ 3 ครูบาเจ้าศรีวิชัย	11
ภาพที่ 4 อาจารย์นนทิวรรธน จันทนะผะลิน	24
ภาพที่ 5 “ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ”	26
ภาพที่ 6 อาจารย์ศิลป์ พีระศรี	29
ภาพที่ 7 พระพักตร์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	30
ภาพที่ 8 อนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	30
ภาพที่ 9 พระมหากษัตริย์ยอดนักรบ	33
ภาพที่ 10 อาจารย์กิตติพงษ์ สุริยทองขึ้น	35
ภาพที่ 11 สายใยแห่งชีวิต	36
ภาพที่ 12 รูปผลงาน 3 บุคลิกท่าทาง ชุดที่ 1	49
ภาพที่ 13 รูปผลงาน 3 บุคลิกท่าทาง ชุดที่ 2	52
ภาพที่ 14 รูปผลงาน 3 บุคลิกท่าทาง ชุดที่ 3	54
ภาพที่ 15 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	61
ภาพที่ 16 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ	61
ภาพที่ 17 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการปั้น	62
ภาพที่ 18 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำพิมพ์	62
ภาพที่ 19 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการหล่อ	63
ภาพที่ 20 วัสดุ-อุปกรณ์ในการขัดแต่ง	64
ภาพที่ 21 ครูบาเจ้าศรีวิชัยท่าทางนั่งขัดสมาธิ	69

ภาพที่ 22	ครุบาเจ้าศรีวิชัยท่าทางนั่งเก้าอี้.....	70
ภาพที่ 23	ครุบาเจ้าศรีวิชัยท่าทางยืน.....	70
ภาพที่ 24	ภาพร่างสองมิติท่าทางนั่งขัดสมาธิ.....	71
ภาพที่ 25	ภาพร่างสองมิติท่าทางนั่งเก้าอี้.....	71
ภาพที่ 26	ภาพร่างสองมิติท่าทางยืน.....	71
ภาพที่ 27	ขยายแบบเท่าขนาดจริง.....	72
ภาพที่ 28	ตัดลวดอะลูมิเนียม.....	72
ภาพที่ 29	ทำโครงร่างผลงานด้วยเหล็กและลวด.....	72
ภาพที่ 30	ขึ้นโครงสร้างด้วยดินน้ำมัน.....	73
ภาพที่ 31	เก็บรายละเอียดผลงานประติมากรรมต้นแบบ.....	73
ภาพที่ 32	ผลงานต้นแบบท่าทางนั่งขัดสมาธิ.....	74
ภาพที่ 33	ผลงานต้นแบบท่าทางนั่งเก้าอี้.....	74
ภาพที่ 34	ผลงานต้นแบบท่าทางยืน.....	74
ภาพที่ 35	ตัดแยกชิ้นส่วนก่อนทำแม่พิมพ์.....	75
ภาพที่ 36	แยกชิ้นส่วนต่าง ๆ เตรียมทำแม่พิมพ์.....	75
ภาพที่ 37	กั้นแบ่งครึ่งผลงานด้วยดินน้ำมัน.....	76
ภาพที่ 38	กั้นแบ่งครึ่งชิ้นส่วนต่าง ๆ ด้วยดินน้ำมัน.....	76
ภาพที่ 39	ดวงยางซิลิโคน.....	77
ภาพที่ 40	ทายางซิลิโคนรอบที่ 1.....	77
ภาพที่ 41	ทายางซิลิโคนรอบที่ 2 และปูผ้าก๊อต.....	78
ภาพที่ 42	ทายางซิลิโคนและปูผ้าก๊อตชิ้นส่วนต่างๆ.....	78
ภาพที่ 43	ทายางซิลิโคนรอบที่ 3.....	79
ภาพที่ 44	ตัดของยางซิลิโคนก่อนทำพิมพ์ครอบ.....	79
ภาพที่ 45	ทำแม่พิมพ์ครอบ.....	80

ภาพที่ 46 ตกแต่งขอบแม่พิมพ์ปูนปาสเตอร์.....	80
ภาพที่ 47 เตรียมตัดเหล็กโครงสร้าง.....	81
ภาพที่ 48 ตัดเหล็กโครงสร้างออก.....	81
ภาพที่ 49 แกะดินน้ำมันที่กั้นขอบออก.....	82
ภาพที่ 50 ทาสบูบริเวณขอบของแม่พิมพ์.....	82
ภาพที่ 51 ทายางรอบแรกด้านหลัง.....	83
ภาพที่ 52 ทายางรอบสุดท้ายฝั่งด้านหลัง.....	84
ภาพที่ 53 ปูผ้าก๊อตก่อนลงยางรอบสุดท้าย.....	84
ภาพที่ 54 ตัดขอบยางให้เรียบร้อย.....	85
ภาพที่ 55 เริ่มครอบปูนปาสเตอร์.....	85
ภาพที่ 56 ใส่ไม้เพื่อป้องกันการหัก.....	86
ภาพที่ 57 ทำแม่พิมพ์เสร็จสมบูรณ์.....	86
ภาพที่ 58 แกะแม่พิมพ์ครอบออกจากผลงาน.....	87
ภาพที่ 59 แกะแม่พิมพ์ยางซิลิโคนออกจากผลงาน.....	87
ภาพที่ 60 ตรวจสอบความเรียบร้อยของแม่พิมพ์ก่อนทำการหล่อ.....	88
ภาพที่ 61 ผสมผงแคลเซียมกับเรซิน.....	88
ภาพที่ 62 ผสมสีขาวกับกับเรซิน.....	89
ภาพที่ 63 ตวงเรซิน.....	89
ภาพที่ 64 ทาเรซินลงไปแม่พิมพ์.....	90
ภาพที่ 65 ทาเรซินรอบที่ 2.....	90
ภาพที่ 66 ปูผ้าก๊อต.....	91
ภาพที่ 67 ใส่โครงสร้างด้วยเหล็ก.....	91
ภาพที่ 68 ประกบพิมพ์ทั้งสองฝั่งเข้าด้วยกัน.....	92
ภาพที่ 69 กรอกเรซินลงในแม่พิมพ์.....	92

ภาพที่ 70	จัดแต่งตะเข็บของผลงานด้วยตะไบ.....	93
ภาพที่ 71	จัดแต่งตะเข็บของผลงานด้วยเครื่องเจียร์.....	93
ภาพที่ 72	ขัดกระดาษทรายด้วยวิธีการขัดน้ำ.....	94
ภาพที่ 73	ประกอบส่วนต่าง ๆ ของผลงาน.....	94
ภาพที่ 74	อุดโป๊วรอยรอยต่อ.....	95
ภาพที่ 75	หล่อปิดฐาน.....	95
ภาพที่ 76	ขัดล้างด้วยโซดาไฟ.....	96
ภาพที่ 77	ผลงานเสร็จสมบูรณ์ “ กิ่งอุดมคติรูป ครุบาเจ้าศรีวิชัย ” (ท่าทางนั่งขัดสมาธิ).....	97
ภาพที่ 78	ผลงานเสร็จสมบูรณ์ “ กิ่งอุดมคติรูป ครุบาเจ้าศรีวิชัย ” (ท่าทางนั่งเก้าอี้).....	98
ภาพที่ 79	ผลงานเสร็จสมบูรณ์ “ กิ่งอุดมคติรูป ครุบาเจ้าศรีวิชัย ” (ท่าทางยืน).....	99
ภาพที่ 80	คันทารูปแบบกิ่งอุดมคติ 1.....	113
ภาพที่ 81	คันทารูปแบบกิ่งอุดมคติ 2.....	113
ภาพที่ 82	คันทารูปแบบกิ่งอุดมคติ 3.....	114
ภาพที่ 83	กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย ท่าทางนั่งขัดสมาธิ.....	115
ภาพที่ 84	กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย ท่าทางนั่งเก้าอี้.....	115
ภาพที่ 85	กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย ท่าทางยืน.....	116
ภาพที่ 86	วิเคราะห์เส้นในท่าทางนั่งขัดสมาธิ.....	117
ภาพที่ 87	วิเคราะห์เส้นในท่าทางนั่งเก้าอี้.....	118
ภาพที่ 88	วิเคราะห์เส้นในท่าทางยืน.....	118
ภาพที่ 89	วิเคราะห์เส้นที่เป็นเอกลักษณ์บนใบหน้า.....	119
ภาพที่ 90	วิเคราะห์เส้นที่เกิดจากปริมาตร.....	120
ภาพที่ 91	วิเคราะห์เส้นของแขน.....	120
ภาพที่ 92	วิเคราะห์เส้นรอยยับของผ้า.....	121
ภาพที่ 93	วิเคราะห์เส้นและแสงเงา.....	121

ภาพที่ 94 วิเคราะห์เส้นในรอยยับของผ้า 122

ภาพที่ 95 วิเคราะห์เส้นในพัดใบลาน..... 122

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ

ในสมัยพุทธกาลองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงปรารภเกี่ยวกับเอกบุรุษ ซึ่งประพัตติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีโดยยกย่องพระสาวกในด้านต่างๆ เช่น พระอัญญาโกณฑัญญะ เป็นผู้เลิศกว่าพวกภิกษุสาวกผู้รู้ราตรีนาน พระสารีบุตร เป็นผู้เลิศกว่าพวกภิกษุสาวกผู้มีปัญญามาก พระมหาโมคคัลลานะ เป็นผู้เลิศกว่าพวกภิกษุสาวกผู้มีฤทธิ์ พระมหากัสสปะ เป็นผู้เลิศกว่าพวกภิกษุสาวกผู้ทรงจุดธูปและสรรเสริญคุณแห่งจุดธูป รวมถึงพระอุบาลี เป็นผู้เลิศกว่าพวกภิกษุสาวกของเราผู้ทรงวินัย ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นลักษณะของพระสงฆ์ผู้นำเลื่อมใสในอดีตกาลทั้งสิ้น ส่วนในปัจจุบันเราก็สามารถพบเห็นพระเกจิอาจารย์ชื่อดังหลายรูป ซึ่งส่งผลให้มีผู้เลื่อมใสศรัทธาอย่างล้นหลามจากการประพัตติชอบหรือแม้แต่ในเรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ของพระเกจิก็ตาม (พระไตรปิฎก เล่ม 20: 2561)

จากความเชื่อมั่น และศรัทธาของสาธุชนในประเทศไทยที่ต่างก็นับถือพระพุทธศาสนานั้น ได้ก่อให้เกิดเป็นนิกายต่าง ๆ ในศาสนาพุทธที่หลากหลาย ตามวัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ และความเชื่อท้องถิ่น ของสถานที่นั้น ๆ ซึ่งกลายเป็นเอกลักษณ์ที่ยากจะแยกออกจากวิถีชีวิตของผู้คน ณ ที่นั้น อันจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากพระภิกษุชื่อดังของแผ่นดินล้านนามานามว่า “ครูบาเจ้าศรีวิชัย” ซึ่งได้สร้างความเลื่อมใสศรัทธา และเป็นความภาคภูมิใจของชาวล้านนาอย่างยิ่งที่ท่านได้สร้างคุณประโยชน์ทางพระพุทธศาสนาไว้กับแผ่นดินล้านนา ไม่ว่าจะเป็นการสร้างถ้ำขึ้นวัดพระธาตุดอยสุเทพ ซึ่งได้รับความร่วมมือทั้งร่างกาย และแรงศรัทธาของชาวบ้านรวมถึงพระสงฆ์จำนวนมาก กว่าวันละ 5,000 คน จนเสร็จสมบูรณ์ในเวลาเพียง 5 เดือน 22 วัน อันจะเป็นไปไม่ได้เลยถ้าหากครูบาเจ้าศรีวิชัยไม่ได้ทำคุณงามความดีให้เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาประชาชน ในด้านการดำรงอยู่ในพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด จะเห็นได้จากการที่ท่านงดการเสพ หมากรุก เมียง บุหรี่ อย่างสิ้นเชิง งดฉันเนื้อสัตว์ งดอาหารเพียงมือเดียว และที่สำคัญคือ ท่านเป็นผู้ที่ยืนหยัดและยึดหลักการของความเชื่อท้องถิ่นตามนิกายเชียงใหม่และนิกายของผสมกัน ซึ่งคงความเป็นล้านนาได้เป็นอย่างดี (อุดม รุ่งเรืองศรี: 2561)

อีกประการหนึ่งที่ท่านเป็นที่เคารพนับถือ คือ ความอดทนและความตั้งมั่นในความเพียรในการพิสูจน์ตนเองโดยการปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด กับรูปแบบการปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลางที่มาจากกรุงเทพฯ เป็นระเบียบการปกครองแบบใหม่ซึ่งต่างจากที่ท่านยึดปฏิบัติอยู่ จะให้เห็นว่าการปกครองแบบระบบหัวหมวดวัด ที่พระสงฆ์มีสิทธิ์เป็นพระอุปชฌาย์ได้โดยไม่ต้องได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลาง เป็นสิ่งที่ไม่ได้ทำความเสียหายให้พระพุทธศาสนาแต่อย่างใด

จึงสร้างความไม่พอใจต่อเจ้าคณะจังหวัดลำพูน จนคล้ายจะกลายเป็นความกระด้างกระเดื่องต่อคณะสงฆ์จากกรุงเทพฯ ส่งผลให้ท่านต้องอธิกรณ์จนถูกจับกุมหลายครั้งหลายครา แต่แล้วการกล่าวหาของบุคคลที่เสียผลประโยชน์ก็ต้องจบไป ด้วยเพราะว่าท่านไม่ได้มีความผิด จนทำให้ประชาชนได้เห็นว่าคุณท่านเป็นพระสงฆ์ที่ดำรงตนตั้งไว้ซึ่งด้วยศีลธรรมในพระพุทธศาสนาเป็นที่เลื่อมใสมากยิ่งขึ้นอีกหลายเท่าจนมีกลุ่มพระสงฆ์ และชาวบ้านติดตามท่านอย่างมากมายในเวลาต่อมา (อุดม รุ่งเรืองศรี: 2561)

ซึ่งข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนประหนึ่งว่าครูบาเจ้าศรีวิชัยมีคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกับลักษณะของพระสาวกในสมัยพุทธกาล ตามที่พระพุทธเจ้าได้เคยปรารภไว้ จึงเลื่อมใสเป็นอย่างมาก อีกทั้งตัวข้าพเจ้าเองสร้างผลงานด้านประติมากรรมไทย และหลงใหลในการปั้นพระพุทธรูป รวมถึงข้าพเจ้ายังมีถิ่นกำเนิดจากแผ่นดินเดียวกันกับครูบาเจ้าศรีวิชัยจึงต้องการยกย่อง เชิดชู และแสดงความสำนึกรักในชาติกำเนิดด้วยการถ่ายทอดผลงานที่เปี่ยมด้วยแรงศรัทธา และความรักที่มีให้แก่ผลงานศิลปะ โดยการนำเอารูปลักษณะที่โดดเด่นในเชิงรูปธรรมและนามธรรมของครูบาเจ้าศรีวิชัยมาถ่ายทอดร่วมกับความงามในอุดมคติ อันเกิดจากการเล็งเห็นในคุณงามความดีที่ท่านเคยได้ทำไว้ให้แผ่นดินล้านนาสู่รูปแบบจากทัศนคติ อุดมคติและสุนทรียภาพ ให้สมกับที่ท่านได้รับการยกย่องว่าเป็น “ตนบุญแห่งล้านนา”

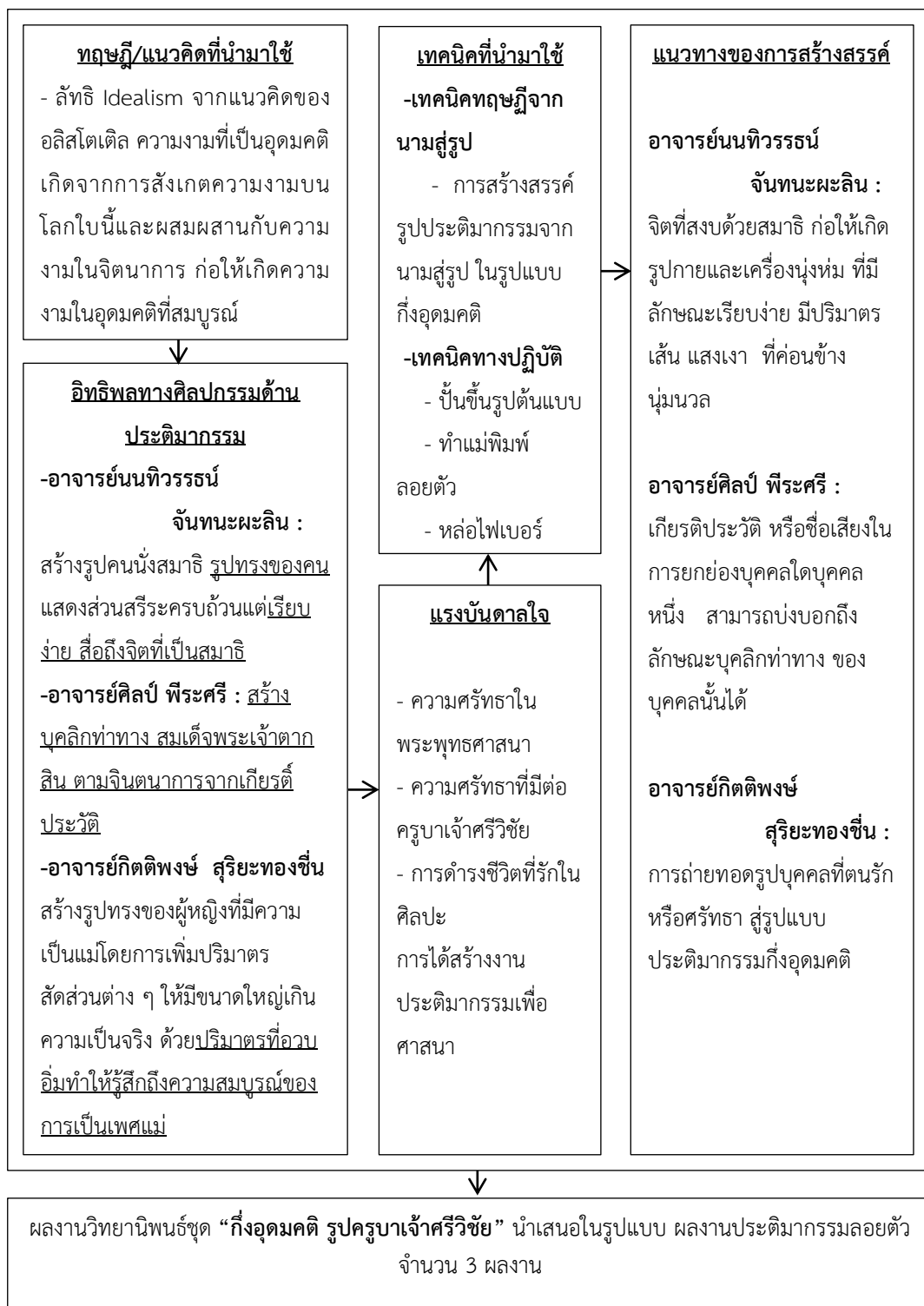
2. วัตถุประสงค์

กึ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย ตามแนวคิดของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสร้างสรรค์รูปแบบความงามกึ่งอุดมคติจากการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ความเลื่อมใสศรัทธาที่ข้าพเจ้าและชาวล้านนามีต่อครูบาเจ้าศรีวิชัย สู่ผลงานประติมากรรมลอยตัว
2. เพื่อศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ และคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความเป็นนามธรรมสู่รูปธรรม ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตัว
3. เพื่อศึกษารูปแบบ แนวความคิด และปรัชญาของผลงานศิลปะในลัทธิ Idealism ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนารูปแบบกึ่งอุดมคติ
4. เพื่อเผยแพร่กระบวนการทางการสร้างสรรค์ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในอนาคต เกี่ยวกับการสร้างงานประติมากรรมแบบกึ่งอุดมคติ

3. กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

ประกอบไปด้วยทฤษฎี อิทธิพล แรงบันดาลใจ เทคนิค รูปแบบ นำไปสู่แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย”

4. สมมติฐาน

ผลงานประติมากรรมลอยตัวกึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน

5. ขอบเขตของการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ในครั้งนี้ แบ่งขอบเขตการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติครุบาเจ้าศรีวิชัย ศึกษาผลงานประติมากรรมของศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ ศึกษาแนวความคิดและเทคนิคของการสร้างสรรค์ผลงาน ศึกษารูปแบบความงามทางอุดมคติของพระพุทธรูป

2. ขอบเขตด้านรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงาน สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมลอยตัวรูปครุบาเจ้าศรีวิชัย มุ่งนำเสนอรูปแบบกึ่งอุดมคติอันเกิดจากคุณงามความดีของท่าน ผสมผสานกับลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์

3. ขอบเขตด้านเทคนิคในการสร้างสรรค์ เป็นต้นแบบงานประติมากรรมด้วยดินน้ำมัน ทำแม่พิมพ์ และหล่อไฟเบอร์กลาสสีขาว

6. ขั้นตอน วิธีการในการศึกษาและสร้างสรรค์

6.1 ขั้นรวบรวมข้อมูล

6.1.1 ค้นหาและรวบรวมข้อมูลในด้านต่างๆ จากหนังสือ เอกสารหรือสื่อออนไลน์ ทั้งข้อมูลที่เป็นรูปภาพ ข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่เกี่ยวข้องกับครุบาเจ้าศรีวิชัย และศึกษารูปแบบความงามทางอุดมคติ

6.1.2 แยกแยะและแบ่งประเภทข้อมูลที่ได้ออกเป็นกลุ่มๆ

6.1.3 วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดกรอบความคิด วางขอบเขตของเนื้อหาที่จะนำมาใช้ เพื่อหาแนวความคิดที่เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น

6.2 ขั้นตอนออกแบบผลงาน

6.2.1 ทำแบบร่างคันทารูปแบบผลงานในการสร้างสรรค์รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย รูปแบบกึ่งอุดมคติ

6.2.2 วิเคราะห์รูปแบบผลงานและการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สื่อถึงลักษณะเฉพาะของครุบาเจ้าศรีวิชัย

6.2.3 นำเสนอคณะกรรมการสอบวิเคราะห์ผลงาน เลือกรูปแบบผลงานที่เหมาะสมเพื่อนำไปปฏิบัติงาน

6.3 ชั้นสร้างสรรค์ผลงาน

6.3.1 วางแผนขั้นตอนการสร้างสรรค์งาน

6.3.2 สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมรูปครุบาเจ้าศรีวิชัย ในรูปแบบกึ่งอุดมคติ

6.4 ชั้นสรุปและนำเสนองาน

6.4.1 นำเสนอผลงานต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

6.4.2 วางแผนการติดตั้งผลงาน

6.4.3 จัดแสดงผลงานและสรุปผลการสร้างสรรค์

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

กึ่งอุดมคติ หมายถึง รูปครุบาเจ้าศรีวิชัยในจินตนาการ จากความประทับใจ
ในคุณความงามความดีของครุบาเจ้าศรีวิชัย และถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานประติมากรรม

ครุบาเจ้าศรีวิชัย หมายถึง พระภิกษุอาวุโสที่มีศีลหรือมีการประพฤติตนอยู่เหนือ
ฆราวาส นามว่า “ศรีวิชัย”

อภิกรรม หมายถึง คดีเรื่องราว ปัญหา ความยุ่งยาก กิจกรรมที่เกิดขึ้นใน
หมู่สงฆ์ที่สงฆ์ต้องจัดการสะสางหรือดำเนินการทำให้สงบหรือเป็นไปด้วยดี

เอกบุรุษ หมายถึง คนเยี่ยมยอด คนประเสริฐ

เทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน หมายถึง การสร้างงานประติมากรรมลอยตัว โดยมี
กระบวนการปั้นขึ้นรูป ทำแม่พิมพ์ และหล่อไฟเบอร์กลาส

8. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

8.1 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

8.1.1 ดินสอ

8.1.2 ปากกา

8.1.3 สมุดบันทึก สมุดวาดภาพ

8.1.4 กล้องถ่ายรูป

8.1.5 คอมพิวเตอร์

8.2 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ

8.2.1 สมุดร่างภาพ

8.2.2 ดินสอ

8.2.3 ยางลบ

8.3. วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการปั้น

- 8.3.1 โฟม (ใช้ในการขึ้นโครงสร้าง)
- 8.3.2 เหล็ก 3 หุน (ใช้ในการขึ้นโครงสร้าง)
- 8.3.3 ลวดอะลูมิเนียม (ใช้ในการขึ้นโครงสร้าง)
- 8.3.4 ดินน้ำมัน (ใช้ในการปั้น)
- 8.3.5 เครื่องมือปั้น (ใช้ในการปั้น)
- 8.3.6 มีดแกะโฟม (ใช้ในการขึ้นโครงสร้าง)
- 8.3.7 ไม้กระดาน (ใช้สำหรับรองปั้น)
- 8.3.8 ตะปู (ใช้ในการขึ้นโครงสร้าง)
- 8.3.9 ค้อน (ใช้ในการขึ้นโครงสร้าง)

8.4. วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำแม่พิมพ์

- 8.4.1. ยางซิลิโคน (วัสดุหลักที่ใช้ในการทำพิมพ์)
- 8.4.2 น้ำมันสน (ใช้ในการทำความสะอาดพุกัน)
- 8.4.3 ผ้าก๊อต หรือผ้าขาวบาง (เป็นใยประสานในในการทำพิมพ์)
- 8.4.4 ดินน้ำมันสำหรับกันตะเข็บ
- 8.4.5 พู่กัน (ใช้ในการทายาง)
- 8.4.6 กระจกพลาสติก (สำหรับผสมยาง)
- 8.4.7 ปูนปาสเตอร์ (ใช้ในการทำพิมพ์ครอบ)
- 8.4.8 ไยมะพร้าวสำหรับทำพิมพ์ครอบ (ใช้เป็นใยประสานความแข็งแรงในการทำพิมพ์ครอบด้วยปูนปาสเตอร์)
- 8.4.9 ไม้สำหรับทำพิมพ์ครอบ (เพื่อเพิ่มความแข็งแรงของพิมพ์ครอบ)
- 8.4.10 วาสลิน (ใช้ในการทาตะเข็บยางไม่ให้ยางติดกัน)

8.5. วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการหล่อ

- 8.5.1 เรซินหล่อทั่วไป (วัสดุหลักที่ใช้ในการหล่อ)
- 8.5.2 แคลเซียมคาร์บอเนต (ใช้ผสมกับเรซินเพื่อเพิ่มปริมาณและความแข็งตัว)
- 8.5.3 โคบอลท์ (ตัวม่วง เพื่อไปทำปฏิกิริยากับเรซินให้แข็งตัว)
- 8.5.4 ตัวทำแข็งเรซิน (ใช้ผสมในเรซินก่อนการหล่อเพื่อเร่งปฏิกิริยาให้แข็งตัว)
- 8.5.5 ทินเนอร์ (ใช้ในการทำความสะอาดอุปกรณ์ที่สัมผัสกับเรซิน)
- 8.5.6 ไยแก้ว (ใช้ในขั้นตอนการหล่อเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของชิ้นงาน)
- 8.5.7 พู่กัน/แปรงทาสี (ใช้ในการทาเรซิน)

8.6. วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการขัดแต่ง

- 8.6.1 ตะไบ (ใช้ในการขัดแต่ง)
- 8.6.2 เครื่องเจียร์ (ใช้ในการขัดแต่ง)
- 8.6.3 ไบเจียร์ไฟเบอร์ (ใช้ในการขัดแต่ง)
- 8.6.4 กระดาษทราย (ใช้ในการขัดแต่ง)
- 8.6.5 ถังหรือกะละมัง (ใช้ในการใส่น้ำ)
- 8.6.6 ถุงมือ (ใช้ในการขัดกระดาษทราย)
- 8.6.7 เรซิน (ใช้ในการโป้วอุดรอยต่อ)
- 8.6.8 ตัวทำแข็งเรซิน (ใช้ผสมในเรซินก่อนการหล่อเพื่อเร่งปฏิกิริยาให้แข็งตัว)
- 8.6.9 อุปกรณ์ในการโป้วอุดรอยต่อ

9. งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- (โดยประมาณ) 50,000 บาท

10. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมลอยตัวที่นำเสนอความงามในรูปแบบกึ่งอุดมคติ
2. ได้ศึกษาทฤษฎีทางศิลปะในลัทธิ Idealism ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเปลี่ยนนามธรรมสู่รูปธรรมซึ่งนำไปสู่การพัฒนาผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตัว
3. ได้เผยแพร่กระบวนการทางการสร้างสรรค์ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในอนาคตเกี่ยวกับการสร้างงานประติมากรรมแบบกึ่งอุดมคติ

บทที่ 2

ข้อมูลและศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ย่อมเกิดจากแรงบันดาลใจจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกับประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของบุคคลนั้นๆ เป็นพื้นฐาน ผ่านกระบวนการทางความคิด ผ่านการวิเคราะห์ และถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะ เปรียบเสมือนเป็นการนำเสนอแนวความคิดของผู้สร้างสรรค์ให้ออกมาเป็นรูปธรรมและประจักษ์แก่สาธารณชน

ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ครั้งนี้ก็เช่นกัน ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” แต่ทว่าเพื่อการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์จึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลที่มีอิทธิพลในการสร้างสรรค์ครั้งนี้อย่างหลากหลาย ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อความครอบคลุมของเนื้อหาในการสร้างสรรค์ สามารถแบ่งอิทธิพลในการสร้างสรรค์เป็นหัวข้อหลัก ๆ ดังต่อไปนี้

1. อิทธิพลจากตนเองและสิ่งแวดล้อม
 - 1.1 แรงบันดาลใจจากวิถีชีวิตของข้าพเจ้า
 - 1.2 ความสำคัญของนาม “ครุบาเจ้าศรีวิชัย”
 - 1.3 บุญบารมี ครุบาเจ้าศรีวิชัย
 - 1.3.1 อินตาเพื่อน ครุบาเจ้าศรีวิชัยในวัยเยาว์
 - 1.3.2 ครุบาเจ้าศรีวิชัยในสมณะเพศ
 - 1.3.3 คำสั่งสอนของครุบาเจ้าศรีวิชัย
 - 1.3.4 บทสวดบูชาครุบาเจ้าศรีวิชัย
2. อิทธิพลจากศาสนา
 - 2.1 ความหมายของคำว่า อุดมคติ
 - 2.2 ความหมาย ที่มา และคติการสร้างพระพุทธรูป
 - 2.3 มหาบุรุษลักษณะ 32 ประการ
 - 2.4 ศึกษาพระสาวกผู้เป็นเลิศสมัยพุทธกาล
3. อิทธิพลทางศิลปกรรม
 - 3.1 ลัทธิ Idealism
 - 3.2 ศึกษาศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ

- 3.2.1 อาจารย์นนทิวรรณ จันทนะพะลิน
- 3.2.2 อาจารย์ศิลป์ พีระศรี
- 3.2.3 อาจารย์กิตติพงษ์ สุริยทองขึ้น
- 4. ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเทคนิคในการเทคนิคสร้างสรรค์
 - 4.1 ความงามของผลงาน
 - 4.1.1 หลักการทฤษฎีองค์ประกอบศิลป์
 - 4.1.2 ความงามในเนื้อหา
 - 4.2 ทฤษฎีกระบวนการสร้างสรรค์
 - 4.2.2 ประติมากรรมลอยตัว
 - 4.2.3 ขั้นตอนการปั้นแบบลอยตัว
 - 4.2.4 ศึกษาวิธีการทำแม่พิมพ์ด้วยยางซิลิโคน
 - 4.2.5 ศึกษาการหล่อไฟเบอร์กลาส
- 5. สรุปแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ
 - 5.1 แนวความคิดการสร้างสัญลักษณ์รูปแบบกึ่งอุดมคติ
 - 5.1.1 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนของบุคลิกท่าทาง
 - 5.1.2 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนของกายวิภาค
 - 5.1.3 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนของเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริหาร
 - 5.2 การสร้างรูปแบบกึ่งอุดมคติ
 - 5.2.1 บุคลิกท่าทางเชิงกึ่งอุดมคติ
 - 5.2.2 กายวิภาคเชิงกึ่งอุดมคติ
 - 5.2.3 เครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริหารเชิงกึ่งอุดมคติ
 - 5.3 เทคนิควิธีการสร้างผลงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ

1. อิทธิพลจากตนเองและสิ่งแวดล้อม

1.1 แรงบันดาลใจจากวิถีชีวิตของข้าพเจ้า

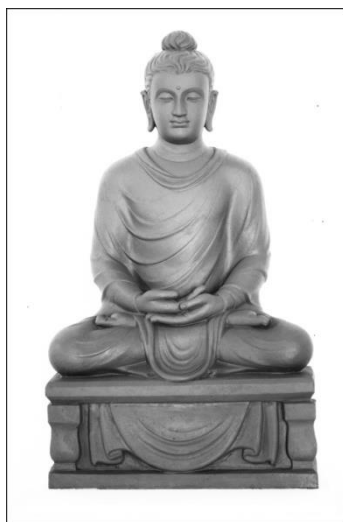
ชีวิตทุกชีวิตบนโลกใบนี้ล้วนมีความแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ข้าพเจ้าเป็นเด็กคนหนึ่งที่เคยโตมาท่ามกลางสภาพสังคมที่อุดมไปด้วยความศรัทธาและเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา นอกจากองค์พระศาสดาแห่งศาสนาพุทธแล้ว ปู่ย่าตายายยังได้อบรมสั่งสอนให้ข้าพเจ้าเคารพบูชาพระเถระในท้องถิ่นผู้ซึ่งเคร่งครัดในพระธรรมวินัย เนื่องจากเชื่อว่าท่านเป็นผู้มีบุญบารมีและมีความศักดิ์สิทธิ์

ในแผ่นดินล้านนาที่ข้าพเจ้าได้อาศัยอยู่มีพระเถระรูปหนึ่งนอกจากท่านจะเคร่งในพระวินัยแล้วท่านยังเป็นผู้ที่สร้างคุณประโยชน์ทางด้านพระพุทธศาสนาให้กับแผ่นดินล้านนาอย่างมหาศาล พระเถระรูปนั้นคือ ครูบาเจ้าศรีวิชัยแห่งวัดบ้านปาง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน

ข้าพเจ้าเริ่มรู้จักตนเองว่ามีความชอบในสาขาวิชาศิลปะตั้งแต่เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาต้น จากนั้นก็ได้เริ่มเรียนรู้วิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะมาตลอด แต่ยังไม่สามารถเชื่อมต่อระหว่างพระพุทธศาสนาที่ตนเองศรัทธาและการสร้างสรรค์ทางศิลปะเข้าด้วยกัน ต่อมาได้เรียนในระดับอุดมศึกษามีโอกาสได้เรียนรู้ในสาขาวิชาประติมากรรมไทย จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเชื่อมต่อสิ่งที่ตนศรัทธากับการสร้างสรรค์ทางศิลปะเข้าด้วยกัน คือ การได้เรียนปั้นพระพุทธรูป จึงก่อให้เกิดความสุขในการเรียนรู้และสร้างสรรค์ไปพร้อม ๆ กัน

ภาพที่ 1 ปั้นพระพุทธรูป

ภาพที่ 2 พระพุทธรูปคันธารราษฎร์

กระทั่งข้าพเจ้าเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ได้เรียนรู้วิธีการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความร่วมสมัยในปัจจุบัน จึงได้สร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “กึ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย”

ภาพที่ 3 ครูบาเจ้าศรีวิชัย

แหล่งที่มา : เข้าถึงเมื่อ 24 มกราคม 2561. เข้าถึงได้จาก <https://mejabok.com/wp-content/uploads/2017/05/18-12-15-06-39-20-2.jpg>

ครูบาเจ้าศรีวิชัย ต้นบุญแห่งล้านนา ผู้มากด้วยบุญบารมี ผู้ซึ่งเป็นทั้งที่พึ่ง และศูนย์รวมทางจิตใจของชาวล้านนาในอดีต (ในช่วงพุทธศักราช 2420 – 2481) แม้ปัจจุบันท่านก็ยังเป็นที่เลื่อมใสของชาวล้านนาและผู้มีจิตศรัทธาอย่างไม่เสื่อมคลาย ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไปโดยเฉพาะในบริเวณภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยหรือแผ่นดินล้านนาในอดีตว่าเป็น "ต้นบุญ" หรือ "นักบุญ" มีความหมายเชิงยกย่องว่าเป็นนักบวชที่มีคุณสมบัติพิเศษ ด้วยทั้งบุญบารมี และการประพฤติปฏิบัติ

คนที่ตั้งนามภายใต้ร่มกาชาดสตรี อาจพบว่ามีกรเรียกนามของท่านอย่างหลากหลาย เช่น ครูบาเจ้าศรีวิชัย พระครูบาศรีวิชัย ครูบาศีลธรรม หรือ ตูเจ้าสิลี แต่พบว่าท่านมักเรียกตนเองเป็น พระชัยยาภิกุ หรือ พระศรีวิชัยขณะภิกขุ เดิมท่านชื่อ เพื่อน หรือ อินท์เพื่อน บ้างก็ว่า อ้ายฟ้าร้อง ท่านเกิดในวันอังคารที่ 11 เดือนมิถุนายน พุทธศักราช 2421 ตรงกับ ขึ้น 11 ค่ำ จุลศักราช 1240 เวลาพลบค่ำที่หมู่บ้าน "บ้านปาง" ตำบลแม่ตื่น อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน เป็นบุตรคนที่ 3 ของนายควายและนางอุสา เป็นครอบครัวหนึ่งที่อาศัยอยู่ในถิ่นทุรกันดาร ส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อย โดยเฉพาะชาวปกากะญอ (ภิกษุอานันท์ พุทธมโม, 2558 : 2), (วิลักษณ์ ศรีป่าซาง, 2545 : 6)

1.2 ความสำคัญของนาม “ครูบาเจ้าศรีวิชัย”

นามของครูบาเจ้าศรีวิชัย มักเรียกแตกต่างกันไปตามแหล่งที่มีการค้นพบเอกสารหรือหลักฐานทางวัตถุต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวท่าน ในภายหลังท่านเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปในนามว่า ครูบาเจ้าศรีวิชัย ตนบุญแห่งล้านนา

จากการศึกษามีผู้อธิบายถึงการยกย่องนามของครูบาเจ้าศรีวิชัยหลายท่าน โดยเฉพาะคำว่า “ครูบา” ซึ่งเป็นคำที่สร้างความสงสัยและความน่าสนใจแก่ผู้คนในปัจจุบัน โดยคำว่า “ครูบา” เป็นคำที่พุทธศาสนิกชนชาวล้านนาใช้เรียกยกย่องสงฆ์ผู้เป็นที่เคารพนับถือ ไม่ใช่เป็นคำที่พระสงฆ์จะกำหนดหรือใช้เรียกกันขึ้นมาเอง ไม่ใช่เป็นตำแหน่งทางราชการ หรือตำแหน่งที่ถูกแต่งตั้งโดยคณะสงฆ์ในปัจจุบัน หากแต่เป็นเกียรติยศที่เกิดจากการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบของตัวพระสงฆ์ท่านเอง ซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่พุทธศาสนิกชน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิลักษณ์ ศรีป่าซาง ได้อธิบายถึงเงื่อนไขของพระสงฆ์ที่จะได้รับการยกย่องว่าเป็น “ครูบา” 3 ข้อ ดังนี้ “1. เป็นพระสงฆ์ผู้มีอายุพรรษามาก 2. เป็นผู้ประพฤติดี ปฏิบัติชอบตลอดอายุการบวช 3. เป็นผู้สร้างสิ่งดีงามให้กับพระศาสนา”¹

จากบทความในต้นฉบับงานวิจัย จัดเตรียมทำหนังสือเรื่อง “ครูบาเจ้าศรีวิชัย” ของสมาคมชาวลำพูน โดยมี ดร.เพ็ญสุภา สุขคตะ เป็นบรรณาธิการ ได้กล่าวถึงการยกย่องครูบาเจ้าศรีวิชัย จากผู้คนที่ล้านนาว่า “ครูบา” ยังเป็นคำที่ชาวล้านนาที่ใช้เรียกพระภิกษุสงฆ์ที่เลือกสรรแล้วว่าควรแก่การเคารพนับถือที่แท้จริง เนื่องจากท่านเป็นพระเถรานุเถระผู้ทรงคุณวุฒิ ทรงพระไตรปิฎก เชี่ยวชาญด้านคันธธุระและวิปัสณาธุระ ประพฤติดีปฏิบัติชอบ เป็นผู้หนักแน่นในพระพุทธานุศาสน์ มีศีลจารวัตรเรียบร้อย เป็นผู้ที่มีก่น้อยและมีความสันโดษ สมทานธุดงค์วัตร มั่นคงในพระธรรมวินัย ทำงานเพื่อ

¹ วิลักษณ์ ศรีป่าซาง (2545). ตนบุญล้านนา : ประวัติครุบาฉบับอ่านม่วน / วิลักษณ์ ศรีป่าซาง. เชียงใหม่ : นพบุรีการพิมพ์.

พระพุทธศาสนา เป็นที่พึ่งของประชาชนได้ หากขึ้นชื่อว่า ครูบาแล้ว ล้วนเป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็น พระภิกษุผู้มีบารมี และราตรีนาน”²

สำหรับคำว่า “เจ้า” ที่ใช้เรียกต่อจากคำว่า “ครูบา” รวมกันเป็น ครูบาเจ้านั้น ดร.เพ็ญสุภา สุขคตะ ได้อธิบายในบทความหัวข้อ “ครูบา VS ครูบาเจ้า : ทำไมต้อง “ครูบาเจ้าศรีวิชัย” จากบทความดังกล่าวสามารถสรุปความได้ว่า ชาวล้านนานิยมเรียกเจ้าอาวาสว่า “ตุ้เจ้า” กันอยู่แล้ว เพราะเป็นคำที่มาจากคำว่า “สวธูเจ้า” ซึ่งไม่ได้หมายถึงเจ้าอาวาสรูปนั้นจะต้องมีเชื้อสายเป็น เจ้านาย แต่เป็นการยกย่องว่าเป็นผู้มีศีลธรรมเหนือกว่าฆราวาส เสมอกับเจ้านาย จนคำว่า “สวธูเจ้า” เปลี่ยนมาเป็น “ตุ้เจ้า” ดังนั้นจึงเรียกรวมกันระหว่างคำว่า “ครูบา” กับ “ตุ้เจ้า” เป็นครูบาเจ้า (เพ็ญสุภา สุขคตะ, 2558:)

ส่วนนาม ศรีวิชัย เป็นสมยานามที่ได้รับการแต่งตั้งให้เมื่อได้บวชเป็นสามเณร นามว่า สามเณร ศรีวิชัย โดยมีครูบาชัตติยะเป็นพระอุปัชฌาย์ และเมื่ออุปสมบทเป็นพระภิกษุได้รับฉายานามจากครูบาสมณะ ซึ่งเป็นผู้อุปัชฌาย์ว่า “สิริวิชัย ภิกขุ” หรือ ครูบาเจ้าศรีวิชัย ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในกาลปัจจุบัน (ภิกษุอานันท์ พุทธธมโม, 2558: 1-2)

1.3 บุญบารมี ครูบาเจ้าศรีวิชัย

พุทธศาสนิกชนและชาวชนบทในแผ่นดินล้านนาทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็กลุ่มคนชนชาติใดต่าง นิยมนับถือในครูบาเจ้าศรีวิชัย แม้กระทั่งชนเผ่าต่างๆที่อาศัยตามชายป่าหรือบนเขา ซึ่งไม่เคยนับถือในศาสนาพุทธ ต่างพากันหันมาศรัทธาในพระพุทธศาสนาและบุญญาธิการของครูบาเจ้าศรีวิชัย เนื่องจากท่านเป็นผู้ประกอบไปด้วยอุเบกขาบารมี ดังบทความในหนังสือ ตำนานครูบาเจ้าศรีวิชัยแบบพิสดารและตำนานวัดสวนดอก ความมีอยู่ว่า “ประการหนึ่งท่านประกอบด้วยอุเบกขาบารมี บัณเฑาะพินดีและบ่มีความรังเกียจผู้มาอุปัฏฐาก บ่มีความเมินเฉยต่อผู้ที่อยู่ห่างไกล บ่ได้ประจบนับถือผู้มีลาภยศ บ่ได้หมิ่น ประมาทผู้ทาลาภยศไม่ได้ บัณเฑาะพินดีถ้อยคำสรรเสริญ บ่เกลียดผู้ตีเตียนนินทา รักษาอินทรีย์ไว้เป็นกลาง บ่รักบ่ชังท่านผู้อื่น พระองค์นั้นประกอบด้วยอุเบกขาบารมีมั่นคงแท้แล”³

1.3.1 อินตาเพื่อน ครูบาเจ้าศรีวิชัยในวัยเยาว์

ครูบาเจ้าศรีวิชัย เกิดเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พุทธศักราช 2421 ขณะที่ท่านเกิดนั้นได้มีความผิดปกติของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ กล่าวคือ เกิดเหตุการณ์พายุฝนอย่างหนัก ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า และแผ่นดินไหว แต่พอท่านคลอดออกจากครรภ์ของมารดาเหตุการณ์เหล่านี้ก็หายไป ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงการเป็นผู้มีบุญบารมีได้มาเกิดยังโลกมนุษย์ ภายหลังจากท่านได้รับการตั้งชื่อว่า

² เพ็ญสุภา สุขคตะ (2561). ครูบาเจ้าศรีวิชัย. สิริชีวประวัติ วัตรปฏิบัติ หลักธรรมคำสอน และมงคลบารมี.

³ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ฝ่ายวิจัยล้านนา (2540). ตำนานครูบาศรีวิชัยแบบพิสดาร และตำนานวัดสวนดอก / ฝ่ายวิจัยล้านนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยฯ.

เพื่อน หรือ อินตาเพื่อน เนื่องจากความเชื่อของชาวบ้านที่เชื่อกันว่า ความผิดปกติของเหตุการณ์ทางธรรมชาติในตอนที่ท่านเกิดนั้น เป็นการแสดงความรับรู้ของพระอินทร์ผู้ซึ่งอยู่บนสรวงสวรรค์ (สิงฆะ วรรณสัย, 2522: 7)

ชีวิตในวัยเยาว์ของครูบาเจ้าศรีวิชัยหรือเด็กชายอินตาเพื่อน เป็นเด็กที่ค่อนข้างแตกต่างจากเด็กทั่วไป มีบุคลิกภาพเรียบร้อย ลักษณะนิสัยเป็นเด็กที่พูดน้อย ชอบปลีกตัวออกไปอยู่คนเดียว มีจิตเมตตาสงสารชีวิตทุกชีวิต กระทั่งชีวิตของปลาที่ถูกจับมาเพื่อจะเอามาทำอาหาร เด็กชายอินตาเพื่อนก็แอบเอาไปปล่อยสู่แม่น้ำธรรมชาติ ซึ่งแสดงถึงการเป็นเด็กที่มีจิตเมตตาเป็นอย่างสูง

เด็กชายอินตาเพื่อนดำรงชีวิตเป็นฆราวาสจนอายุได้ 17 ปี ในระหว่างนั้น เป็นเด็กที่มีความขยันขันแข็ง หนักเอาเบาสู้ และเป็นกำลังสำคัญในการช่วยนายควายกับนางอุสาทำมาหากิน หลังจากนั้นอินตาเพื่อนได้เข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์โดยการบรรพชาเป็นสามเณรขณะอายุได้ 18 ปี มีสมณนามว่า “สามเณรศรีวิชัย” และได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุสงฆ์ เมื่ออายุได้ 21 ปี ได้รับฉายานามว่า “สิริวิชัย ภิกขุ” (ภิกษุอานันท์ พุทธธมโม, 2558: 2)

1.3.2 ครูบาเจ้าศรีวิชัยในสมณะเพศ

ชีวิตหลังอุปสมบทของครูบาเจ้าศรีวิชัยได้เริ่มต้นขึ้นที่ วัดบ้านปาง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน เมื่ออายุครบพรรษาที่ 5 ท่านก็ได้เป็นอาวาส ณ วัดแห่งนั้น ไม่นานนักวิไลแห่งการเป็นนักบุญของล้านนา ก็ได้เริ่มต้นขึ้น โดยการที่ท่านเป็นทั้งผู้ปฏิบัติ ผู้เผยแพร่ ผู้อนุรักษ์ และผู้ที่พัฒนาหรือผู้สร้างสาธารณประโยชน์ทางด้านพระพุทธศาสนาให้กับสาธารณชนชาวล้านนา

ครูบาเจ้าศรีวิชัย ได้ทำการย้ายวัดบ้านปางไปยังสถานที่แห่งใหม่ซึ่งเห็นว่าเหมาะสมแก่การปฏิบัติธรรม เป็นสถานที่ที่มีความเป็นวิเวก ตั้งอยู่บริเวณเนินเขาหรือวัดบ้านปางในปัจจุบัน และได้ตั้งชื่อวัดใหม่ว่า “วัดจอมสหรุทรายมุลบุญเรือง” (ภิกษุอานันท์ พุทธธมโม, 2558: 27)

ครูบาเจ้าศรีวิชัยผู้ตั้งงามด้วยศีลจารวัตรอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเรื่องอาหารที่ท่านฉัน ท่านงดการฉันเนื้อสัตว์โดยสิ้นเชิงตั้งแต่อายุ 26 ปี และท่านยังได้งดฉันผักบางชนิดรวมไปถึงผักที่ท่านไม่ฉันเลย ดังข้อมูลที่ ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รุ่งเรืองศรี ได้เรียงเรียงไว้ ดังนี้

“นอกจากนี้ผักที่ท่านจะไม่ฉันเลยคือ ผักบุง ผักปลอด ผักเปลว ผักหมากข้า ผักจิก และ ผักเหือด-ผักฮี้ (ใบไม้เลียบอ่อน) โดยท่านให้เหตุผลว่า ถ้าพระภิกษุสามเณรรูปใดได้การบำเพ็ญกัมมัฏฐานจะเจริญก้าวหน้า ผิวพรรณจะเปล่งปลั่ง ชาติทั้ง ๔ จะเป็นปกติ ถ้าชาวบ้านงดเว้นแล้วจะทำให้การถือคธาอาคมดีนัก”⁴

⁴อุดม รุ่งเรืองศรี. "ครูบาเจ้าศรีวิชัย สิริวิชัย". Retrieved 25 ธันวาคม 2560, from http://www.dharma-gateway.com/monk/monk_biography/kb-srivichai/kb-srivichai-hist-01.htm.

ในช่วงสมัยช่วงสมัยของครุบาเจ้าศรีวิชัยพระสงฆ์ในล้านนาอยู่ภายใต้การปกครอง คณะสงฆ์จากกรุงเทพฯ ซึ่งมีรูปแบบการปกครองที่แตกต่างกับแนวปฏิบัติของพระสงฆ์ในล้านนาที่ยังยึดถือแนวปฏิบัติตามนิกายท้องถิ่น สำหรับครุบาเจ้าศรีวิชัย ปฏิบัติตามแนวของนิกายสงฆ์เชียงใหม่ ผสมกับนิกายयोग มีแนวปฏิบัติบางอย่างที่ต่างจากนิกายอื่น ๆ มีการนุ่งห่มที่เรียกว่า กุมผ้าแบบรดอก สวมหมวก แขนวลูกประคำ ถือไม้เท้าและพัด เป็นธรรมเนียมที่ยึดถือมาจาก วัดดอยแต (วิไลลักษณ์ ศรีป่าซาง, 2545: 12)

การจัดระเบียบการปกครองใหม่ของกรุงเทพฯ ก่อให้เกิดการต้องข้ออิกรณณ์ในช่วงแรกของครุบาเจ้าศรีวิชัย เนื่องจากธรรมเนียมปฏิบัติตามจารีตของล้านนาได้ขัดแย้งกับการปกครองคณะสงฆ์ของกรุงเทพฯ ครุบาเจ้าศรีวิชัยต้องข้ออิกรณณ์อยู่หลายครั้ง ซึ่งเป็นระยะเวลายาวนานถึง 30 ปี และในช่วงเวลานั้นก็ถูกกักตัวต้องล่าบากย้ายที่กักตัวอยู่หลายแห่ง แต่ในทางกลับกัน การที่ครุบาเจ้าศรีวิชัยต้องข้ออิกรณณ์นั้น เป็นเหตุให้ท่านเป็นที่รู้จักในสังคมอย่างกว้างขวาง และผู้ที่มีจิตศรัทธา เลื่อมใสในครุบาท่าน ต่างพากันมากกราบไหว้และแสดงความเคารพนับถือ ถึงแม้ระยะเวลาของการต้องข้ออิกรณณ์จะยืดเยื้อเป็นเวลานาน ด้วยความตั้งมั่นในพระธรรมวินัยของครุบาเจ้าศรีวิชัย ก็ไม่สามารถทำให้ครุบาท่านเกิดความหวั่นไหวต่อสิ่งที่พบเจอ กระทั่งในท้ายที่สุด การต้องข้ออิกรณณ์ของครุบาเจ้าศรีวิชัยก็สิ้นสุดลง ด้วยการตัดสินใจของสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสสมเด็จพระสังฆราช ครุบาเจ้าศรีวิชัยพ้นจากข้ออิกรณณ์ทุกข้อ เนื่องจากท่านไม่รู้ระเบียบการปกครองสงฆ์แบบกรุงเทพฯ และท่านยังเป็นพระภิกษุสงฆ์ที่ปฏิบัติตนอยู่ในพระธรรมวินัยอย่าเคร่งครัดอีกด้วย (พระครูบุญญาภินันท์: 2561)

ครุบาเจ้าศรีวิชัย เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชาวล้านนา เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่เผยแพร่พระธรรมคำสอนให้กับพุทธศาสนิกชนตามแหล่งต่างๆ และเป็นหลักในการ สร้าง หรือบูรณะพุทธศาสนสถานหลายแห่ง เช่น การบูรณะพระธาตุหริภุญชัย การสร้างถนนขึ้นวัดพระธาตุดอยสุเทพ รวมไปถึงการรวบรวมและจัดหมวดหมู่พระไตรปิฎกฉบับล้านนาไทย ซึ่งเป็นหลักธรรมคำสอนของพระบรมศาสนาแห่งศาสนาพุทธ เพื่อให้คนรุ่นหลังมีโอกาสได้ศึกษา และนอกจากท่านจะเป็นผู้ทำการบูรณปฏิสังขรณ์ วัดวาอารามต่าง ๆ ด้วยตัวท่านเองแล้ว ท่านยังมีจิตตเมตตาคือเป็นประธานในการบูรณะพุทธศาสนสถานตามสถานที่ต่าง ๆ โดยเรียกว่าการ “นั่งหนัก” ด้วยเหตุที่ท่านเป็นผู้ที่ได้รับความเลื่อมใสศรัทธาจากชาวบ้านเป็นอย่างมาก เป็นเหตุให้มีผู้มาร่วมทำบุญกับครุบาเจ้าศรีวิชัยเป็นอย่างล้นหลาม เนื่องจากชาวบ้านมีความเชื่อว่าหากได้ร่วมทำบุญกับพระภิกษุผู้มีศีลอันบริสุทธิ์ จะทำให้ได้บุญมาก จึงทำให้การบูรณะวัดในแต่ละแห่งสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี (อุดม รุ่งเรืองศรี: 2561)

ด้วยการที่ท่านต้องไปนั่งหนัก ในการบูรณะวัดในแต่ละที่ เป็นเหตุให้ท่านอาพาธด้วยโรคจิตสีดวงทวารเรื้อรัง และการอาพาธได้กำเริบขณะที่กำลังมีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำปิง

ครูบาศรีวิชัยถึงแก่กรรมภาพเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2481 ที่วัดบ้านปางขณะมีอายุได้ 60 ปี 9 เดือน 11 วัน (พระครูบุญญาภินันท์ : 2561)

จากบทความในหนังสือ ครูบาเจ้าศรีวิชัยนักบุญแห่งลานนา ศรีหริภุญชัย ได้กล่าวว่า “ตามหลักพุทธพจน์ตรัสว่า พระโพธิสัตว์ที่อุบัติขึ้นมาบนโลก เพื่อสืบสานบวรพระพุทธศาสนาในกึ่งพุทธกาล ซึ่งโลกกำลังจะเกิดกลียุค เกิดสงครามโลกครั้งที่ 1”⁵

จากข้อความข้างต้นได้สอดคล้องกับช่วงที่ครูบาเจ้าศรีวิชัยได้เผยแพร่และทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาในแผ่นดินล้านนา และได้ตรงกับปณิธานของครูบาเจ้าศรีวิชัย จากหลักฐานที่ได้จารึกลงท้ายพระไตรปิฎกฉบับล้านนาที่ได้สร้างขึ้น ความมีอยู่ว่า

“ต้นข้าพระศรีวิชัยภิกขุ เกิดมาปีเป็กยี จุลศักราช 1240 ตัวพุทธศักราช 2420 ประรณนาขอหื้อข้าฯ ได้ตรัสรู้ปัญญาสัพพัญญูโพธิญาณเจ้าจิมเตอะ”⁶

จากบทความดังกล่าว ความว่า ตัวข้าพเจ้า พระศรีวิชัย สิริวิชัย เกิดปีเสื่อ จุลศักราช 1240 ตรงกับพุทธศักราช 2420 มีความปรารถนาอยากจะทำบวรธรรมอันสูงสุด ขอให้สมหวังด้วยเทอญ

1.3.3 คำสั่งสอนของครูบาเจ้าศรีวิชัย

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งสอนของครูบาเจ้าศรีวิชัยจากบทความของ ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รุ่งเรืองศรี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

“เครื่องประดับขัตติยนารีทั้งหลาย มีแก้วแหวนเงินทอง เป็นต้นหากามคุณ เหมือนดั่งน้ำผึ้งแช่ยาพิษ สำหรับนำความทุกข์มาใส่ตัวโดยมีประโยชน์สิ่งใดเลย

แม่น้ำคงคา ยมนา อีรวดี มหิ มหาสรพู ซึ่งเป็นแม่น้ำใหญ่ทั้ง 5 แม่น้ำนี้ แม่น้ำจักเอามาอาบให้หมดทั้ง 5 แม่น้ำ ก็บ่ อาจจะล้างบาป คือความเดือดร้อนภายในให้หายได้

ลมฝนลูกเห็บ แม่น้ำจะตกลงมาหลายท่า เย็นและหนาวสักปานใด ก็บ่อาจเย็นเข้าไปถึงภายในให้หายจากความทุกข์เวทนาได้

⁵ พระอานันท์ พุทธมโม (2558). ครูบาเจ้าศรีวิชัย : นักบุญแห่งลานนา ศรีหริภุญชัย / รวบรวมและเรียบเรียงโดย , ภิกษุอานันท์ พุทธมโม. ปทุมธานี : สมาคมชาวลำพูน.

⁶ อุดม รุ่งเรืองศรี. "ครูบาเจ้าศรีวิชัย สิริวิชัย". Retrieved 25 ธันวาคม 2560, from http://www.dharma-gateway.com/monk/monk_biography/kb-srivichai/kb-srivichai-hist-01.htm.

ศีล 5 เป็นอริยทรัพย์ เป็นต้นเหตุแห่งความบริสุทธิ์ เป็นน้ำทิพย์สำหรับล้างบาป คือ ความเดือดร้อนภายในให้หายได้ เมื่อศีลบริสุทธิ์แล้ว สมาธิ ความตั้งมั่นก็จะตามมา แล้วให้ปลุกปัญญา ปัญญาที่จักเกิดมีขึ้นได้ คือ ให้หมั่นรำลึกถึงตัวตนอยู่เสมอ ว่า บิไซตัว บิไซตน จนเห็นแจ้งด้วย ปัญญาของตน จึงเป็นสมุทฺถประหานกิเลส หหมดแล้ว จิตเป็นวิมุตติ หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งหมดได้”⁷

คำสั่งสอนของครูบาเจ้าศรีวิชัย ท่านได้สอนให้พุทธศาสนิกชน ประพฤติปฏิบัติตนตามพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เป็นการยกตัวอย่างเปรียบเทียบสิ่งที่อยู่รอบๆตัวในการดำรงชีวิตของฆราวาสตามหลักของพระพุทธศาสนา ท่านสอนให้ไม่ยึดติดกับวัตถุภายนอก สุข ความสุข ความทุกข์อยู่ในจิตใจ ไม่มีสิ่งนอกกายสิ่งใดที่จะนำมาระงับความทุกข์ และเสริมสร้างความสุขที่ยั่งยืนได้ดีเท่ากับตัวเราเอง แต่หากตัวเราจะทำอย่างนั้นได้จักต้องเป็นผู้รักษาศีล 5 เมื่อศีลบริสุทธิ์ จึ่งก่อให้เกิดปัญญา เห็นแจ้งทุกประการ

1.3.4 บทสวดบูชาครูบาเจ้าศรีวิชัย

คำไหว้บูชาครูบาเจ้าศรีวิชัย จากการศึกษาบทความของ ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รุ่งเรืองศรี พบว่า ปราชญ์ที่เคารพบูชาครูชบาท่านในยุคสมัยนั้น แต่งขึ้นเพื่อให้ผู้คนได้รำลึกถึงนักบุญแห่งล้านนาผู้ประเสริฐ คำไหว้บูชามีดังนี้

“บทสวดบูชา

“อะยัง วุจจะติ สิริวิชะโย นามะ มหาเถโร อุตตะมะสีโล นระเทเวหิ ปุชิตโต โสระโห ปัจจะยาทีนัง มะหะลาภา ภาวันตุ เม อะหัง วันทามิ สัพพะทา อะหัง วันทามิ สิริสะสา อะหัง วันทามิ สัพพะโส สาธุ สาธุ สาธุ อนุโมทามิฯ”

ความหมาย

พระมหาเถระรูปนี้ ซึ่งพุทธศาสนิกชนพากันเรียกขานว่า พระมหาเถระศรีวิชัย ผู้มีศีลอันอุดม ผู้อันเหล่านรชนและเทวดาพากันบูชา ท่านเป็นผู้สมควรแก่เครื่องสักการบูชาอันมีปัจจัยสี่ เป็นต้น ขอให้ลาภเป็นอันมากจงเกิดมีแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขออภิวัตซึ่งพระเถระเจ้ารูปนั้นตลอดเวลา ขอกราบไหว้ด้วยเศียรเกล้า ขอกราบไหว้ด้วยอาการทั้งปวง ขอให้สำเร็จประโยชน์ ขอให้สำเร็จประโยชน์ ขอให้สำเร็จประโยชน์ ข้าพเจ้าขออนุโมทนาฯ”⁸

⁷ Ibid.

⁸ Ibid.

จากการศึกษาประวัติและเรื่องราวต่างๆของครูบาเจ้าศรีวิชัย จะเห็นได้ว่าท่านเป็นพระเถระ ผู้ที่เปี่ยมด้วยบุญบารมีที่มีมาแต่ชาติปางก่อน สังเกตได้จากเหตุการณ์วิปริตทางสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นขณะที่ท่านคลอตออกจากกรรมมารดา ในวัยเด็กท่านมีชื่อว่าเพื่อน หรืออินตาเพื่อน เป็นเด็กที่มีจิตเมตตาต่อชีวิตทุกชีวิตเวลาว่าง ๆ มักจะไปนั่งเงียบ ๆ อยู่ใต้ต้นไม้คนเดียว ขณะที่ท่านบรรพชาเป็นสามเณรได้สมญานามว่า “พระศรีวิชัย” ต่อมาได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุสงฆ์ มีฉายานามว่า “สิริวิชัย ภิกขุ” ช่วงเวลาหลังจากนั้น ท่านได้เทศนากลุ่มคนหลากหลายกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ ที่ไม่ได้นับถือศาสนาพุทธ ต่างพากันหันมาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ท่านได้ทำคุณประโยชน์ทางด้านพระพุทธศาสนาให้กับสังคมล้านนาอย่างมากมาย หากจะกล่าวถึงการที่ท่านต้องขออริกรรมจากระเบียบการปกครองของคณะสงฆ์ในกรุงเทพฯ ก็ยังเป็นสิ่งที่ยืนยันในการประพฤติปฏิบัติตนด้วยความตั้งมั่นในพระธรรมคำสอนอย่างเคร่งครัด จึงทำให้ท่านเป็นที่รู้จักและมีผู้คนต่างถิ่นเคารพนับถือ ก่อเกิดเลื่อมใสมากยิ่งขึ้น ในช่วงสุดท้ายของชีวิตท่านได้ทำหน้าที่เป็นประธาน นั่งหนัก ในการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดต่าง ๆ จนกระทั่งท่านอาพาธและมรณภาพ

เนื่องด้วยอิทธิพลจากตนเองและสิ่งแวดล้อม คือ ความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ความศรัทธาที่มีต่อครูบาเจ้าศรีวิชัย รวมไปถึงได้แรงดลใจจากการดำรงชีวิตที่รักในศิลปะ มีความสุขกับการได้สร้างงานประติมากรรมเพื่อศาสนา ก่อให้เกิดการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ขึ้นมา

ครูบาเจ้าศรีวิชัยท่านเป็นผู้ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือเป็นอย่างยิ่ง จึงได้มีการยกย่องนามของท่านด้วยคำว่า “ครูบา” และในระยะหลังพบว่ามีการกราบไหว้ในท้องถิ่นได้แทบทุกชุมชน ครูบาเจ้าศรีวิชัยขึ้นเพื่อเป็นการระลึกถึงท่าน ในวัยเยาว์ท่านเป็นเด็กที่มีจิตเมตตาอยู่ตลอด เมื่อได้เข้าสู่ร่มกาสาวพัตร์ก็ได้ประพฤติตนอย่างเคร่งครัดในพระธรรมวินัย ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา เป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชาวล้านนา และตั้งมั่น มั่นคงในพระศาสนา ท่านได้เผยแพร่หลักธรรมคำสอนของพระศาสดาเพื่อการดำรงชีวิตของพุทธศาสนิกชน โดยเฉพาะเรื่องการไม่ยึดติดกับวัตถุภายนอก ความสุข ความทุกข์ อยู่ภายในจิตใจคน

ด้วยเหตุทั้งหมดทั้งหมดนี้ ข้าพเจ้ามีความเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้รับการยกย่องเชิดชูว่าเป็นตนบุญแห่งล้านนา จากความสำนึกรักในแผ่นดินเกิด และอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกกาย ข้าพเจ้าจึงได้สร้างสรรค์ผลงาน กิ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย เพื่อให้พุทธศาสนิกชนชาวล้านนาและผู้คนทั่วไปได้รำลึกถึงคุณงามความดีของครูบาเจ้าศรีวิชัย และน้อมนำคำสั่งสอนของครูบาท่านมาประพฤติปฏิบัติตนในการดำรงชีวิตอย่างสงบสุข

2. อิทธิพลจากศาสนา

2.1 ความหมายของคำว่า อุดมคติ

ปัจจุบันหากพูดถึงคำว่า อุดมคติ ในมุมมองของข้าพเจ้าแล้วภาพแรกที่ปรากฏขึ้นภายใต้ความคิด คือ ภาพของพระพุทธรูป ซึ่งเป็นรูปสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงคุณงามความดีของผู้ซึ่งเป็นศาสดาในพระพุทธศาสนา ที่เหล่าพุทธศาสนิกชนต่างเคารพบูชา และได้น้อมนำเอาหลักธรรมของพระองค์มาเป็นแนวทางการดำรงชีวิตที่พึงงามเพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์

ดังพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของ อุดมคติ ว่า “จินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดี ความงาม และความจริง ทางใดทางหนึ่งที่มนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตของตน”⁹

แม้พระพุทธรูปพระมหาศาสดาของพระพุทธศาสนาได้ดับขันธปรินิพพานล่วงเลยถึงพุทธศตวรรษมาแล้ว แนวทางการดำเนินชีวิตที่พึงงามของพระพุทธรูปก็ยังสืบทอดผ่านสาวกของพระองค์มา รุ่งอรุณจวบจนถึงกาลปัจจุบัน ซึ่งก็ยังมีผู้ที่ประพฤติ ปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมของพระองค์อย่างเคร่งครัด

2.2 ความหมาย ที่มา และคติการสร้างพระพุทธรูป

การสร้างพระพุทธรูปเริ่มตั้งแต่ ราวพุทธศตวรรษที่ 6 ณ แคว้นคันธารราช ประเทศอินเดีย เหตุผลแรกของการสร้างพระพุทธรูปล้วนอยู่ภายใต้พลังแห่งความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ก่อให้เกิดพระพุทธรูปที่เปี่ยมล้นไปด้วยคุณค่าความงามทางอุดมคติที่ช่างได้สร้างสรรค์ขึ้นจากคุณงามความดีของพระพุทธรูป

บทความของศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย สายสิงห์ ได้กล่าวถึงการสร้างพระพุทธรูปว่า “ส่วนหนึ่งของพระพุทธรูปที่แสดงออกในด้านพุทธศิลป์ ได้สะท้อนถึงสภาพความเป็นอยู่ ศรัทธาความเชื่อของคนที่มีต่อพระพุทธศาสนา”¹⁰

จากบทความจะเห็นได้ว่าการสร้างพระพุทธรูปจะมีความงามทางอุดมคติที่แตกต่างกันไปตามความเป็นอยู่ของสภาพแวดล้อม และยุคสมัยของกาลเวลา แต่สิ่งที่ยังคงอยู่กับการสร้างพระพุทธรูปไม่เปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมและกาลเวลา คือ คติความเชื่อของคนและพลังศรัทธาแห่งพระพุทธศาสนา

⁹ ราชบัณฑิตยสถาน. Retrieved 19 มิถุนายน 2561, from <https://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-royal-institute/%E0%B8%AD%E0%B8%B8%E0%B8%94%E0%B8%A1%E0%B8%84%E0%B8%95%E0%B8%B4>.

¹⁰ ศักดิ์ชัย สายสิงห์ (2554). พุทธปฏิมา : งานช่างพลังแห่งศรัทธา / ศักดิ์ชัย สายสิงห์. กรุงเทพฯ : มติชน.

คติความเชื่อของคนและพลังศรัทธาแห่งพระพุทธศาสนา ในทัศนคติของข้าพเจ้าคือ การถ่ายทอดคุณงามความดีของพระพุทธองค์สู่รูปสัญลักษณ์ที่เรียกว่า “พระพุทธรูป” ถือเป็นหนึ่งในเทคนิคของช่างที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ

2.3 มหาบุรุษลักษณะ 32 ประการ

มหาบุรุษลักษณะ 32 ประการนี้ เป็นคติความเชื่อที่มีการค้นพบในพระไตรปิฎกซึ่งเป็นคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา เป็นลักษณะของผู้มีบุญบารมีที่เกิดจากการสั่งสมมาแต่อดีตชาติ ส่งผลในชาติปัจจุบัน

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมหาบุรุษลักษณะ 32 ประการ มีผู้อธิบายและแจกแจงรายละเอียดลักษณะของมหาบุรุษถึงเรื่องนี้ว่า “หากใครมีมหาบุรุษลักษณะ ครบทั้ง 32 ประการย่อมมีคติเป็นสองอย่างคือ ถ้าเป็นฆราวาสย่อมเป็นจักรพรรดิ ผู้ทรงธรรม มีแว่นแคว้นจคมหาสมุทรทั้งสิ้น สมบูรณ์ด้วยแก้ว 7 ประการ คือ จักรแก้ว ข้างแก้ว ม้าแก้ว แก้วมณี นางแก้ว คหบดีแก้ว ปริณายกแก้ว แต่ถ้าหากออกบวชย่อมได้เป็นพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า (Khwanchai Kaewyos: 2561)

ลักษณะมหาบุรุษ 32 ประการ มีดังนี้

1. มีฝ่าพระบาทราบเสมอกัน
2. พื้นฝ่าพระบาททั้งสองมีจักรซึ่งมีก้า ข้างละ 1,000 ซี่ มีกง มีดุม และมีส่วนประกอบครบทุกอย่าง
3. มีเส้นพระบาทยื่นยาวออกไป
4. มีพระองคุลียาว
5. มีพระหัตถ์และพระบาทอ่อนนุ่ม
6. ฝ่าพระหัตถ์และฝ่าพระบาทมีเส้นที่ข้อพระองคุลีจกกันเป็นรูปตาข่าย
7. มีข้อพระบาทสูง
8. มีพระขงฆ์เรียวดุจแข้งเนื้อทราย
9. เมื่อประทับยืน ไม่ต้องน้อมพระองค์ลง ก็ทรงลูบคลำถึงพระชนาด้วยพระหัตถ์ทั้งสองได้
10. พระคยุฐานเร้นอยู่ในฝัก
11. มีพระฉวีสีทอง มีพระฉวีเปล่งปลั่งดุจทองคำ
12. มีพระฉวีละเอียดจนละอองธุลีไม่อาจติดพระวรกายได้
13. มีพระโลมชาติเดี่ยว คือในแต่ละขุมมีเพียงเส้นเดียว
14. มีพระโลมชาติปลายงอนขึ้น คือพระโลมชาติขอดเป็นวง เวียนขวาดังกุนทลสีคราม เข้ม ดังดอกอัญชัน

15. มีพระวรกายตั้งตรงดุจกายพรหม
16. มีพระมังสะในที่ ๗ แห่ง๑ เต็มบริบูรณ์
17. มีพระวรกายทุกส่วนบริบูรณ์ดุจลำตัวท่อนหน้าของราชสีห์
18. มีร่องพระปฤษฎางค์เต็มเสมอกัน
19. มีพระวรกายเป็นปริมนทลดุจปริมนทล ของต้นไทร พระวรกายสูงเท่ากับ ๑ วา ของพระองค์ (1 วาของพระองค์เท่ากับส่วนสูงพระวรกาย)
20. มีลำพระศอกกลมเท่ากันตลอด
21. มีเส้นประสาทรับรสพระกระยาหารได้ดี
22. พระหนุดุจคางราชสีห์
23. มีพระทนต์ 40 ซี่
24. มีพระทนต์เรียบเสมอกัน
25. มีพระทนต์ไม่ห่างกัน
26. มีพระเขี้ยวแก้วขาวงาม
27. มีพระชีวหาใหญ่ยาว
28. มีพระสุรเสียงดุจพรหม ตีระดุจเสียงร้องของนกกการเวก
29. มีพระเนตรดำสนิท
30. มีดวงพระเนตรแจ่มใสดุจตาลูกโคเพียงตลอด
31. มีพระอุณาโลมระหว่างพระโขนง สีขาวอ่อนเหมือนนุ่น
32. มีพระเศียรดุจประดับด้วยกรอบพระพักตร์”¹¹

2.4 ศึกษาพระสาวกผู้เป็นเลิศสมัยพุทธกาล

จากการศึกษาได้พบว่ามีพระภิกษุผู้เป็นพระอรหันต์จำนวน 80 รูป ที่ได้รับการยกย่องจากพระพุทเจ้าและพระอรรถกถาจารย์ทั้งหลายว่าเป็น เอตทัคคะและเป็นพระอสีติมหาสาวก

พระสาวก หมายถึง ผู้ฟัง หรือผู้ศึกษาธรรมจากพระพุทเจ้า

พระสาวก มี 3 ประเภท คือ พระอัครสาวก พรหมสาวก และ พระปกติสาวก

พระอัครสาวก ได้แก่ พระสารีบุตรและพระมหาโมคคัลลานะ เนื่องจากเป็นพระผู้ตั้งอยู่ในความเป็นยอดของสาวกทั้งปวง พระสารีบุตรบรรลุมรรคมีสูงสุดในปัญญา และพระมหาโมคคัลลานะ บรรลุมรรคมีสูงสุดในสมาธิ

¹¹ อติศักดิ์ ทองบุญ (9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555). "พระพุทเจ้ากับลักษณะมหาบุรุษ." Retrieved 19 มิถุนายน 2561, from http://www.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?article_id=209&articlegroup_id=60.

พระมหาสาวก เป็นพระอรหันต์อภินิหารมากกว่าพระปฤตีสาวก ดังเช่น พระอัญญาโกณฑัญญะ พระวัปปะ พระภัททิยะ และท่านอื่นๆ

พระปฤตีสาวก คือ พระอรหันต์ผู้ทำกิเลสทั้งหลายให้หมดอย่างสิ้นเชิง (ธรรมสภา, 2547: 2)

พระสาวกในสมัยพุทธกาลล้วนเป็นผู้มีความเป็นเลิศและมีบุญญาธิการเหนือกว่าพระสาวกใด ๆ เนื่องด้วยท่านเป็นผู้ที่สั่งสมบารมีมาหลายภพชาติ มาจนถึงในยุคสมัยของพระพุทธเจ้าก็เช่นกัน พระสาวกทุกรูปล้วนเป็นแบบอย่างในการประพฤติตนอยู่ในพระธรรมวินัย และการสั่งสมบารมีด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติให้แก่พระสาวกของพระพุทธเจ้าในยุคสมัยต่อ ๆ มา

จากอิทธิพลทางศาสนา ในทัศนคติของข้าพเจ้า เห็นว่า คุณงามความดีของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ได้ทำไว้ และด้วยการที่ท่านเป็นผู้ที่สั่งสมบุญบารมีมาแต่ชาติปางก่อน จึงก่อให้เกิดรูปที่งามคล้ายพุทธลักษณะขึ้นภายในความคิด จึงเป็นพลังศรัทธาในการสร้างงานประติมากรรมรูปครูบาเจ้าศรีวิชัย และจากการเป็นผู้ที่ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในพระธรรมวินัย จึงเปรียบเสมือนเป็นสาวกผู้หนึ่งของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่มีช่วงชีวิตอยู่ใกล้เคียงกับยุคสมัยปัจจุบัน

3. อิทธิพลทางศิลปกรรม

3.1 ลัทธิอิดีลลิส (Idealism)

ลัทธิทางศิลปกรรม จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับลัทธิ Idealism มีนักปรัชญาชาวกรีก 2 ท่านที่ได้ให้ความหมายของลัทธินี้ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ใกล้เคียงกับการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า

เพลโต (Plato) มีความเชื่อว่าความงามที่เป็นอุดมคติ คือสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้และอยู่เหนือโลกใบนี้ ส่วนอริสโตเติล (Aristotle) เห็นว่า ความงามทางอุดมคติคือสิ่งที่อยู่บนโลกใบนี้และสามารถจับต้องได้ มีผู้ได้อธิบายความหมายของลัทธิ Idealism Art ในสื่อออนไลน์โดยใช้ชื่อเพจ Facebook ว่า Nicholeh's Art Class ซึ่งเป็นการอธิบายถึงลัทธิ Idealism Art ได้อย่างชัดเจน โดยมีรายละเอียดดังนี้

“โดยความหมายทางศิลปะ หมายถึง ศิลปะคลาสสิกหรือศิลปะของกรีกและโรมัน รวมทั้งศิลปะในยุคต่อๆมาที่เอาแนวคิดของกรีกโรมันมาสร้างใหม่ เช่น สมัยเรเนซองค์ หรือสมัยนีโอคลาสสิก เป็นต้น

ศิลปะอุดมคติจากฝั่งตะวันตกได้แนวคิดจากเพลโต นักปรัชญากรีกซึ่งกล่าวว่าความงามที่สมบูรณ์แบบนั้นมีอยู่เฉพาะในโลกแห่งอุดมคติ ดังนั้นความงามของสรรพสิ่งในโลกนี้ล้วนเป็นเพียงภาพจำลองความงามจากโลกแห่งอุดมคติซึ่งไม่งามหรือสมบูรณ์เท่า

อริสโตเติล เชื่อว่าความงามที่เป็นอุดมคติต้องเป็นสิ่งที่สามารถจับต้องได้ และอยู่บนโลกนี้หรือมีสภาพเป็นวัตถุ ถ้าต้องการสัมผัสความงามแบบอุดมคติต้องใช้วิธีการสังเกตจากความงามสรรพ-

สิ่งบนโลกนี้มาประมวลผสมผสานกับความคิดของมนุษย์ให้เกิดเป็นความงามที่สมบูรณ์แบบที่สามารถจับต้องได้

จากแนวคิดนี้เองได้ก่อให้เกิดเป็นงานศิลปะคลาสสิกของกรีกที่ได้จากการสังเกตสัดส่วนและองค์ประกอบความงามจากการศึกษาสังเกตธรรมชาติมาประมวลกับกฎเกณฑ์ทางสัดส่วนคณิตศาสตร์ ดังที่ ซูซีส ศิลปินกรีกวาดภาพเฮเลนแห่งกรุงทรอย โดยการสังเกตความงามจากผู้หญิงงามสองร้อยคน ข้อถกเถียงของเพลโตและอริสโตเติลนี้เองได้กลายเป็นแนวคิดทางปรัชญาเพลโต และถูกสืบทอดตั้งแต่สมัยกรีกโบราณจนถึงศตวรรษที่ 15 จนก่อให้เกิดความรุ่งเรืองทางศิลปะยุคเรเนซองส์ ภาพจิตรกรรมฝาผนังของราฟาเอลชื่อ สำนักเอเธนส์”¹²

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ข้าพเจ้าได้ศึกษารูปแบบผลงานลัทธิ ไอเดียลีส เนื่องจากข้าพเจ้ามีความสนใจในแนวคิดของลัทธินี้ ดังการให้ความหมายคำว่าอุดมคติของ อริสโตเติล นักปรัชญาชาวกรีกโบราณ “ความงามที่เป็นอุดมคติต้องเป็นสิ่งที่สามารถจับต้องได้ และอยู่บนโลกนี้ หรือมีสภาพเป็นวัตถุ ถ้าต้องการสัมผัสความงามแบบอุดมคติต้องใช้วิธีการสังเกตจากความงามสรรพสิ่งบนโลกนี้มาประมวลผสมผสานกับความคิดของมนุษย์ให้เกิดเป็นความงามที่สมบูรณ์แบบที่สามารถจับต้องได้”¹³

ซึ่งข้าพเจ้าจึงได้นำอิทธิพลจากแนวความคิดนี้มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยการสังเกตรูปครูบาเจ้าศรีวิชัยที่มีความเป็นจริงตามธรรมชาติ จากรูปถ่าย แล้วนำมาผสมผสานกับความงามในทัศนคติของข้าพเจ้า ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง กิ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย

3.2 ศึกษาศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแต่ละครั้งล้วนเกิดจากแรงบันดาลใจจากสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นเหตุให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ขึ้น การศึกษาผลงานของศิลปินผู้ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ ทำให้ได้เรียนรู้ถึงแนวความคิดและกระบวนการในสร้างสรรค์ผลงาน ถือได้ว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

¹² Nicoleh's Art Class (2556). "ศิลปะแบบอุดมคติ (Idealism Art)."

¹³ Ibid.

เพื่อการสร้างสรรค์ผลงาน กิ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งได้ ตั้งเป้าหมายไว้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งกับการศึกษาและเรียนรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานของบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับในสังคม โดยข้าพเจ้าได้ศึกษาผลงานของศิลปิน ผู้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ 3 ท่าน ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.2.1 อาจารย์นนทิวรรณ จันทนะพะลิน

ภาพที่ 4 อาจารย์นนทิวรรณ จันทนะพะลิน

แหล่งที่มา : เข้าถึงเมื่อ 22 มีนาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Nonthivathn%20Chandhaphalin>

ประวัติ

“วันเกิด	16 ตุลาคม 2489
ที่อยู่	147/8 ถ.เจริญสนิทางค์ 12 แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600
โทรศัพท์	0-2411-5073, 08-1849-5578
E-mail:	-
การศึกษา	- ศิลปบัณฑิต (ประติมากรรม) มหาวิทยาลัยศิลปากร - ศิลปมหาบัณฑิต (ประติมากรรม) มหาวิทยาลัยศิลปากร - ประกาศนียบัตร Dip. I.P.S.I.A.M. (Carrara) ประเทศอิตาลี” ¹⁴

¹⁴ Foundation, R. I. A. M. (2555). "ARTIST รายชื่อศิลปิน." Retrieved 22 มิถุนายน 2561, from <http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Nonthivathn%20Chandhaphalin>.

ประสบการณ์

- “2514 - อาจารย์พิเศษคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 2514-2522 - เลขานุการณัภาควิชาประติมากรรม
- 2523 – 2527 - หัวหน้าภาควิชาประติมากรรม
- 2527 – 2531 - คณะบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 2532 – 2533 - ผู้อำนวยการหอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 2538 – 2542 - คณะบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 2526 – ตลอดชีวิต - นายกสมาคมประติมากรรมไทย
- 2544 – 2557 - กรรมการและเลขาธิการกองทุนฯ
- 2557 – ตลอดชีวิต - ประธานกรรมการกองทุนส่งเสริมการศึกษาศิลปะสร้างสรรค์ศิลปะ “มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์”
- 2546 – 2554 - คณะบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2546 - ประธานสภาคณะบดีทางศิลปะแห่งชาติ
- 2553 – ตลอดชีวิต - นายกสมาคมอีสาน”¹⁵

รางวัล/เกียรติยศ

- “- ได้รับรางวัลที่ 2 เหรียญเงิน 3 ครั้ง และรางวัลที่ 3 เหรียญทองแดง 2 ครั้ง ในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 19 - 22 และ 24
- ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการออกแบบและปั้นต้นแบบเหรียญพระมหาชนก เนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชย์เป็นปีที่ 50
- ได้รับการยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประติมากรรม) ประจำปี 2549”¹⁶

¹⁵ มณีรัตน์ จันทนะผะลิน (2560). ศาสตรเมธี นนทิวรรณ จันทนะผะลิน ศิลปินแห่งชาติ นิราศนุสรณ์. กรุงเทพฯ, อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

¹⁶ Foundation, R. I. A. M. (2555). "ARTIST รายชื่อศิลปิน." Retrieved 22 มิถุนายน 2561, from <http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Nonthivathn%20Chandhaphalin>.

ตัวอย่างผลงาน

ภาพที่ 5 “ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ”

แหล่งที่มา : มณีรัตน์ จันทะลลิน. ศาสตรเมธี นนทิวรรณม์ จันทนะพะลลิน ศิลปินแห่งชาติ นิราศานุสรณ์, (กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2560),) ปกหลัง.

ชื่อผลงาน

“ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ”

แนวความคิด

ในรูปของสมาธิทั้ง 3 ขั้นนั้น มีดังนี้

“ขณิกสมาธิ คือ เป็นสมาธิชั่วขณะหรือขั้นต้น เพียงพอสำหรับใช้ในการศึกษาเล่าเรียน การทำงานให้ได้ผลดี ทำจิตให้สบาย ได้พักชั่วคราวและ และใช้ในการเริ่มปฏิบัติวิปัสสนาได้ สร้างสรรค์ แสดงออกด้วยรูปคนนั่งสมาธิ รูปทรงของคนแสดงส่วนสรีระครบถ้วนแต่เรียบง่ายแม้แต่เครื่องนุ่งห่มก็ตาม

อุปจารสมาธิ คือ สมาธิ จวนจะแน่วแน่ สมาธิที่ยังไม่ดิ่งถึงที่สุด เป็นขั้นที่ทำให้กิเลสมีนิเวรณเป็นต้น ระงับ ก่อนจะเป็นอัปปนา คือ ฌาน แสดงออกด้วยทอรูปคนให้เหลือเพียงแต่ร่างกาย ดวงหน้าและการซ้อนมือซึ่งถูกกำหนดให้มีน้ำหนักเบาเบา ๆ นวล ๆ เห็นเพียงแค่เป็นความรู้สึกอย่าง จวนเจียนจะแน่วแน่หรือมี ความรู้สึกอย่างนั้นธรรมมากกว่ารูป ขณิกสมาธิ

อัปปนาสมาธิ คือ สมาธิแน่วแน่จิตตั้งมั่นสนิท เป็นสมาธิในฌานแสดงออกด้วยรูปทรงที่พร่ามัวสลัว ๆ เลือนรางเสมือนเงาของรูปทรงมนุษย์ไม่แสดงรายละเอียดใดเลย เหลือเพียงโครงสร้างของรูปทรงปริมาตรเล็กน้อยเบาบางและเส้นรอบรูป จิตตั้งมั่นสนิทแน่วแน่ในอัปปนาสมาธิกับการละทิ้ง

ความรู้สึกของรูปกายหรือการไม่รับรู้ทางกาย รูปทรงที่แสดงออกจึงตัดทอนรูปสรีระร่างกายให้เหลือเพียงสภาวะ ความรับรู้ของจิตเท่านั้น”¹⁷

รูปแบบผลงาน

สมาธิทั้ง 3 ชั้น แสดงผ่านรูปคนนั้นสมาธิค่อย ๆ ตัดทอนรายละเอียดลงตามลำดับจนเหลือแต่รูปทรงที่เลื่อนรางของคน หรือถึงสมาธิในชั้นฌานในอัปปนาสติ ซึ่งเป็นการสร้างรูปที่สื่อถึงลำดับขั้นของการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดสมาธิในจิตของคนของคน

เทคนิค : ทฤษฎีจากนามสู่รูป

“ขณิกสมาธิ”

นาม : เป็นสมาธิชั่วขณะหรือขั้นต้น เพียงพอสำหรับใช้ในการศึกษาเล่าเรียน การทำงานให้ได้ผลดี ทำจิตให้สบาย ได้พักชั่วคราวและ ใช้ในการเริ่มปฏิบัติวิปัสสนาได้

รูป : คนนั่งสมาธิ รูปทรงของคนแสดงส่วนสรีระครบถ้วนแต่เรียบง่าย

“อุปจารสมาธิ”

นาม : สมาธิ เกือบจะแน่นแน่ สมาธิที่ยังไม่ตั้งถึงที่สุด เป็นขั้นที่ทำให้กิเลสมีนิเวรณ ระวังก่อนจะเป็นอัปปนา คือ ฌาน

รูป : รูปคนให้เหลือเพียงแต่ร่างกาย ดวงหน้าและการซ้อนมือซึ่งถูกกำหนดให้มีน้ำหนักเบา นุ่มนวล เห็นเพียงแค่ว่าเป็นความรู้สึกอย่างจวนเจียนจะแน่นแน่หรือมี ความรู้สึกอย่างนั้นธรรมมากกว่ารูป ขณิกสมาธิ

“อัปปนาสมาธิ”

นาม : สมาธิแน่นแน่จิตตั้งมั่นสนิท เป็นสมาธิในฌาน ในอัปปนาสมาธิเป็นการละทิ้งความรู้สึกของรูปกายหรือการไม่รับรู้ทางกาย รูปทรงที่แสดงออกจึงตัดทอนรูปสรีระร่างกายให้เหลือเพียงสภาวะ ความรับรู้ของจิตเท่านั้น

รูป : เป็นรูปเงาของรูปคนในมโนภาพ รูปทรงที่พร่ามัวสลัวๆ เลื่อนรางเหมือนเงาของรูปทรงมนุษย์ไม่แสดงรายละเอียดอะไรเลย เหลือเพียงโครงสร้างของรูปทรงที่มีปริมาตรเล็กน้อยเบาบางและเส้นรอบรูป (มณีรัตน์ จันทนะผะลิน, 2560: 199)

¹⁷ มณีรัตน์ จันทนะผะลิน (2560). ศาสตรเมธี นนทิวรรณ จันทนะผะลิน ศิลปินแห่งชาติ นีราคนุสรณ์. กรุงเทพฯ, อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

เทคนิค : ทางการปฏิบัติ

“ปูนปาสเตอร์”

อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน คือ

เทคนิค : ทฤษฎีจากนามสู่รูป

อาจารย์นนทิวรรณ จันทนะพะลิน ได้สร้างสรรค์ผลงานชุด “ขนิกสมาธิ อุچارสมาธิ อัปนาสมาธิ” โดยมี เทคนิค : ทฤษฎีจากนามสู่รูป คือ

นาม : การนำเสนอลำดับขั้นของสมาธิในตัวคนจากขั้นพื้นฐานของการดำรงชีวิต สู่สมาธิขั้นสูงหรือสมาธิที่เรียกว่า ฌาน โดยแบ่งเป็น 3 ขั้น คือ “ขนิกสมาธิ อุچارสมาธิ อัปนาสมาธิ” โดยแต่ละลำดับขั้นได้อธิบายถึงลักษณะของจิต เช่น ขนิกสมาธิ คือ จิตเป็นสมาธิที่สามารถใช้ในการดำรงชีวิตของคนธรรมดาทั่วไป อุچارสมาธิ คือ จิตเป็นสมาธิที่เหนือกว่าการใช้สมาธิแค่การดำรงชีวิต อัปนาสมาธิ คือ จิตที่เป็นสมาธิขั้นสูงสุด เป็นการละทิ้งความรู้สึกของรูปกาย และไม่มีรูปกาย

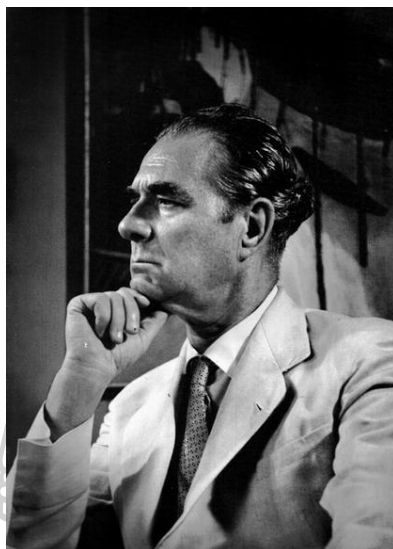
รูป : เป็นรูปแบบของผลงานประติมากรรมลอยตัว แสดงถึงความต่อเนื่องของจิต 3 ลำดับ คือ ขนิกสมาธิ มีลักษณะ เป็นรูปคนนั่งสมาธิ รูปทรงของคนแสดงส่วนสรีระครบถ้วนแต่เรียบง่าย อุچارสมาธิ เป็นรูปคนที่เหลือเพียงแต่ร่างกาย ใบหน้าและการซ่อนมือถูกกำหนดให้มีน้ำหนักเบาเบาบาง นุ่มนวล และอัปนาสมาธิ เป็นรูปทรงที่พราวสลัวๆ เหลือเพียงแต่ปริมาตรที่เบาบางและเส้นรอบนอก

จากอิทธิพลดังกล่าวของ**อาจารย์นนทิวรรณ จันทนะพะลิน** ส่งผลต่อเทคนิคทฤษฎีจากนามสู่รูปของข้าพเจ้าในการ สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม กิ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย คือ

นาม : ความศรัทธาในการเป็นพระอริยะสงฆ์ผู้ทรงศีลอันงดงามแห่งล้านนา ผู้ซึ่งมีพระกรรมฐาน ผู้มากด้วยจิตอันเป็นสมาธิในระดับสูงเนื่องด้วยการเป็นผู้ละเอียดอ่อนในระดับจิตนั้นยอมสะท้อนให้เห็นถึงความงามแห่งความเป็นทิพย์ของรูปลักษณ์ภายนอกที่ปรากฏภายใต้จินตนาการ

รูป : ลักษณะพื้นผิวของเครื่องนุ่งห่มหรือจีวรที่เรียบตึงและแสดงริ้วรอยยับของผ้าที่ถูกสร้างขึ้นให้เกิดความงามทางทัศนธาตุ สื่อถึงการเป็นผู้มีจิตที่ตั้งมั่น มีระดับสมาธิในจิตค่อยข้างสูง จึงส่งผลต่อรูปภายนอกกายที่มีลักษณะที่เรียบเนียนเหมือนความละเอียดอ่อนของระดับจิต

3.2.2 อาจารย์ศิลป์ พีระศรี

ภาพที่ 6 อาจารย์ศิลป์ พีระศรี

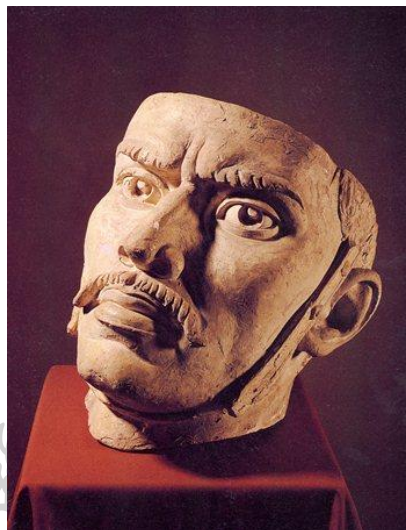
แหล่งที่มา : เข้าถึงเมื่อ 22 มีนาคม 2561. เข้าถึงได้จาก www.mwit.ac.th/~manon/images/03_132.jpg

ประวัติ

“ชื่อเดิม	คอร์ราโด เฟโรซี (Corrado Feroci)
วันเกิด	15 กันยายน พ.ศ. 2435 ที่เมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี
วันเสียชีวิต	14 พฤษภาคม พ.ศ. 2505 (69 ปี) โรงพยาบาลศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
การศึกษา	สถาบันศิลปะแห่งนครฟลอเรนซ์
ผลงานสำคัญ	พระพุทธรูปประธานที่พุทธมณฑล, อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ, อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี” ¹⁸

¹⁸ Tichai. วันศิลป์ พีระศรี (15 กันยายน). เข้าถึงเมื่อ 22 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก <https://www.tlcthai.com/education/history-of-thailand/4521.html>

ตัวอย่างผลงาน

ภาพที่ 7 พระพักตร์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

แหล่งที่มา : เข้าถึงเมื่อ 22 มีนาคม 2561. เข้าถึงได้จาก [http:// www.manager.co.th/celebonline/viewnews.aspx?NewsID=9560_000003475](http://www.manager.co.th/celebonline/viewnews.aspx?NewsID=9560_000003475)

ภาพที่ 8 อนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

แหล่งที่มา : เข้าถึงเมื่อ 22 มีนาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.siamfreestyle.com/photos/bangkok>

ชื่อผลงาน

“อนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช”

แนวความคิด

การสร้างรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ผู้มีลักษณะเต็มเปี่ยมด้วยมนุษยธรรมอย่างแท้จริงในการกอบกู้เอกราชของไทย จากแนวความคิดของอาจารย์ศิลป์ พีระศรี คือ “ข้าพเจ้าคิดทำอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินในลักษณะขององค์วีรบุรุษไทย ข้าพเจ้าสร้างมโนภาพให้เห็นพระองค์ในลักษณะอันเปี่ยมด้วยมนุษยธรรมอย่างแท้จริงเพื่อกอบกู้อิสรภาพของชาติไทยในยามที่ความหวังทั้งหลายดูเหมือนจะสูญไปแล้วจากจิตใจของชาวไทยทั้งมวล ข้าพเจ้าคิดเห็นองค์วีรบุรุษของเราในขณะที่ทำการปลุกใจทหารหาญให้เข้าโจมตีข้าศึกเพื่อชัยชนะ ดังนั้นความรู้สึกที่แสดงออกในพระพักตร์จึงเต็มไปด้วยสมาธิในความคิดและเต็มไปด้วยลักษณะของชายชาติชาติชาติ”¹⁹

รูปแบบผลงาน

ผลงานประติมากรรมกึ่งอุดมคติของอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้สร้างรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมีลักษณะที่อยู่ในชุดขุนศึก “กำลังประทับนั่งบนหลังม้าศึกคู่พระทัย พระวรกายเหยียดตรง พระอูฐ (ต้นขา) ทั้งสองแนบอยู่กับลำตัวอาชา พระบาทสอดอยู่ในโกลนในลักษณะเตรียมพร้อมที่จะตบโกลนเพื่อเตือนให้อาชาคู่พระทัยโลดลี้ไปข้างหน้า พระหัตถ์ซ้ายทรงกระบี่สายบังเหียน เพื่อดึงให้ม้าซึ่งกำลังศึกคคะนองหยุดนิ่งอยู่กับที่ พระหัตถ์ขวาทรงถือพระแสงดาบยกชูขึ้นสู่ในอากาศในท่า ออกคำสั่งให้กองทัพหยุดนิ่งอยู่กับที่เพื่อรอฟังพระบัญชาให้เข้าประจัญบานกับข้าศึก พระเศียรทรงพระมาลาเส้าสูงแบบไม่พับซึ่งมีขนนกประดับอยู่บนยอด พระพักตร์ที่หันไปทางด้านซ้ายเล็กน้อยและพระหนุที่เข็ดพองาม บ่งบอกถึงความคาดคะเนและการระแวงระวังในสถานการณ์ พระเนตรทอประกายแห่งความเด็ดเดี่ยวและความสุขุมคัมภีร์ภาพ พระขนงขมวดเข้าหากันแสดงถึงความครุ่นคิดและไตร่ตรอง พระโอษฐ์ที่มีพระมัสสุประดับอยู่บนดเน่นเข้าหากันบ่งบอกถึงความมุ่งมั่นและเด็ดขาดในการตัดสินใจพระทัย”²⁰

¹⁹ ศิลป์ พีระศรี (2546). ศิลปวิชาการ : ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี / ศิลป์ พีระศรี ; วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : มุลินีศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์.

²⁰ กฤษณา หงษ์อุเทน (10 มกราคม 2556). "อนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ณ วงเวียนใหญ่ อนุบุรี." Retrieved 22 มิถุนายน 2561, from <https://mgronline.com/celebonline/detail/9560000003475>.

เทคนิค : ทฤษฎีจากนามสู่รูป

นาม : อาจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้สร้างรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจากเกียรติประวัติทางประวัติศาสตร์สู่ลักษณะเต็มเปี่ยมไปด้วยมนุษยธรรมอย่างแท้จริง เพื่อปกป้องเอกราชของไทย ท่านจินตนาการเห็นถึงองค์วีรบุรุษในขณะที่ทำการปลุกใจทหารให้เข้าโจมตีข้าศึกเพื่อช่วยชนะ

รูป : โดยวิธีการสร้างรูปกายของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจากความเป็นจริงในรูปแบบของมนุษยธรรมสู่ความเป็นจริงของมนุษย์ในรูปแบบใหม่ ที่เหนือกว่ามนุษยธรรมตาทั่วไป โดยสร้างบุคลิกท่าทาง รูปร่างลักษณะทางกายวิภาค และลักษณะของกล้ามเนื้อบนใบหน้าที่แสดงมิติที่ชัดเจน สื่อถึงความมุ่งมั่น ความเด็ดเดี่ยว ในการปกป้องเอกราช สมกับการเป็นชายชาติชาติตรี ที่เหนือกว่าบุรุษคนธรรมดา (วิบูลย์ ลีสุวรรณ, ม.ป.ป.: 84)

เทคนิค : ทางปฏิบัติ

“หล่อโลหะ”

การสร้างรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินและม้า

การปั้นรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ของอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ซึ่งเป็นการปั้นรูปบุคคลที่ไม่มีใครเคยเห็นหน้ามาก่อน มีเพียงเกียรติทางประวัติศาสตร์ และทราบเพียงแค่ว่ามีลักษณะคล้ายคนจีน จึงได้ให้อาจารย์ทวี นันทขว้าง และอาจารย์จรัส เกียรติก้อน มาเป็นแบบในการปั้น เนื่องจากมีลักษณะคล้ายคนจีน อาจารย์ศิลป์ จึงได้จินตนาการว่าลักษณะของสมเด็จพระเจ้าตากสินต้องคล้ายกับคนไทยผสมคนจีน ซึ่งอาจารย์ศิลป์บอกว่า

“ฉันนึกดูแล้วว่าหน้าตาพระเจ้าตากสินจะต้องเหมือนนายกับนายจรัสบวกกัน ฉะนั้นอย่างนั้น นายต้องมาเป็นแบบให้ฉัน”²¹

ส่วนลักษณะของม้านั้น มีการคัดเลือกอยู่หลายรอบ รอบแรกที่ได้ไปดูเป็นม้าสายพันธ์อาหารับส่วนรอบที่สองไปดูเป็นม้าออสเตรเลีย ซึ่งมีลักษณะดูร้ายมาก และในสุดท้ายเป็นม้าที่มีถิ่นกำเนิดจากจังหวัดราชบุรี เป็นม้าไทยแท้สี่เขี้ยวอ่อน (สีน้ำตาลแกมเทา) อาจารย์ศิลป์ เลือกม้าที่มีลักษณะเป็นม้าไทยแท้มาเป็นต้นแบบ เนื่องจากในสมัยของพระเจ้าตากสินมหาราชยังไม่มีม้าต่างประเทศเข้ามาในไทย (อนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสิน :2561)

เหตุที่อาจารย์ศิลป์ พีระศรี เอาคนหรือม้ามาเป็นต้นแบบ เป็นเพียงการนำเอามาดูการเชื่อมต่อของหน้า-ลำคอ และตัว (อนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสิน : 2561)

²¹ . "ภาคผนวก สมเด็จพระเจ้าตากสิน." Retrieved 2 มีนาคม 2561, from http://3king.lib.kmutt.ac.th/KingTarksinCD/appendix_16.html.

หลังจากที่งานเสร็จต่างมีคำวิภาควิจารณ์ต่าง ๆ นา ๆ แต่อาจารย์ศิลป์ ก็สามารถตอบคำถามอย่างมีเหตุและผล ซึ่งข้อมูลจากสื่อออนไลน์แห่งหนึ่ง ได้อธิบายถึงเรื่องนี้ ภายใต้หัวข้อ “ภาคผนวกอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสิน” มีรายละเอียดดังนี้

“ “ทำไมม้าของนักรบผู้เป็นถึงพระมหากษัตริย์ จึงไม่ยกขาหน้าในท่าแผ่นผยอง มันต้องทำให้ดูคึกคักและเข้มแข็งกว่านี้ ” อาจารย์ศิลป์ให้เหตุผลว่า “ม้าศึกที่ยืนในท่าตรงอย่างเคร่งครัด แสดงว่าผู้ที่ขี่หลังกำลังสั่งการลักษณะของม้าตัวนี้จึงถูกต้องแล้ว แสดงว่าในขณะนั้นพระเจ้าตากสินกำลังบัญชาการรบ สำหรับม้าที่แผ่นผยองควรจะเป็นม้าของแม่ทัพนายกองหรือทหารเอกมากกว่า”

“ทำไมม้าศึกถึงตัวเล็ก ดูแล้วไม่เหมาะกับสมเด็จพระเจ้าตากสินเลย” อาจารย์ศิลป์อธิบายว่า “ถ้าให้ปั้นม้าตัวใหญ่ๆ ก็ต้องเป็นม้าเทศ แต่ในสมัยนั้นพระเจ้าตากสินจึงต้องทรงม้าไทยด้วย จะให้ปั้นม้าตัวใหญ่ ๆ จึงเป็นไปได้และทำไม่ได้” ”²²

ภาพที่ 9 พระมหากษัตริย์ยอดนักรบ

แหล่งที่มา : กลศึกพระเจ้าตาก “ พระมหากษัตริย์ยอดนักรบ ” . เข้าถึงเมื่อ 2 มีนาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.workpointtv.com/news/19779>

จากข้อมูลที่ศึกษา มีผู้นำเสนอบทความของอาจารย์สวัสดิ์ ต้นตีสุข ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับเหตุผลของอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ที่ได้ปั้นหางม้าให้มีลักษณะยกขึ้นว่า “ท่านอาจารย์ได้ทำบันทึกชี้แจงโดยนำเอาแบบอนุสาวรีย์ที่สำคัญที่มีในต่างประเทศหลายแห่ง มีหางม้าชี้สูงกว่าของพระเจ้าตากเสียอีกก็ไม่เห็นมีใครว่า ทั้งได้จัดแบบอนุสาวรีย์ต่างๆ ไม่น้อยกว่า 5 แห่ง ถ่ายจากหนังสือประกอบชี้แจงไปด้วย โดยให้ความเห็นในด้านศิลปะไปว่า ความงามของอนุสาวรีย์อยู่ในลักษณะเส้นสำคัญของตัวม้าพระเจ้าตาก รวมทั้งหางม้าด้วย ซึ่งเป็นส่วนประกอบให้ความรู้สึกที่จะพุ่งไปข้างหน้า ในฐานะผู้นำนักรบ ” ²³

จากการศึกษาข้างต้นเห็นได้ว่า กระบวนการสร้างอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชของอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ไม่ได้เป็นเพียงการปั้นรูปบุคคลขี่ม้าธรรมดาคนหนึ่ง แต่เป็นการปั้นรูปของ

²² Ibid.

²³ Ibid.

อดีตพระมหากษัตริย์ผู้มีพระมหากรุณาธิคุณในการกอบกู้เอกราชของไทย จึงจำเป็นต้องใช้หลักการทางการสร้างงานศิลปะเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะวิธีการถ่ายทอดแนวความคิดทางอุดมคติจากเกียรติประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสู่รูปแบบของผลงาน ซึ่งเกิดจากหลักการทางทัศนธาตุที่ปรากฏให้เห็น เพื่อให้การสร้างผลงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์

อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน คือ

เทคนิค : ทฤษฎีจากนามสู่รูป

อาจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้สร้างสรรค์ผลงานรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช โดยมีเทคนิค :

ทฤษฎีจากนามสู่รูป คือ

นาม : สร้างรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจากเกียรติประวัติทางประวัติศาสตร์ที่มีลักษณะเต็มเปี่ยมไปด้วยมนุษยธรรมอย่างแท้จริง เพื่อกอบกู้เอกราชของไทย ท่านจินตนาการเห็นถึงองค์วีรบุรุษในขณะที่ทำการปลุกใจทหารให้เข้าโจมตีข้าศึกเพื่อชัยชนะ

รูป : โดยวิธีการสร้างรูปกายของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจากความเป็นจริงในรูปแบบของมนุษยธรรมตา สู่ความเป็นจริงของมนุษย์ในรูปแบบใหม่ ที่เหนือกว่ามนุษยธรรมตาทั่วไป โดยสร้างบุคลิกท่าทาง รูปร่างลักษณะทางกายวิภาค และลักษณะของกล้ามเนื้อบนใบหน้าที่แสดงมิติที่ชัดเจน สื่อถึงความมุ่งมั่น ความเด็ดเดี่ยว (วิบูลย์ ลีสุวรรณ, ม.ป.ป.: 84)

จากอิทธิพลดังกล่าวของ**อาจารย์ศิลป์ พีระศรี** ส่งผลต่อเทคนิคทฤษฎีจากนามสู่รูปของข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย คือ

นาม : ความศรัทธาในการเป็นพระสงฆ์ผู้มีศีลจารวัตรที่งดงาม มากด้วยอายุพรรษา เป็นตนบุญผู้มีเมตตากรุณาอย่างล้นหลาม ผู้เป็นที่พึ่งพิงทางจิตใจของชาวล้านนาและคนทุกชาติพันธุ์ ผู้เป็นแสงสว่างแห่งแนวทางของการสั่งสมบุญ กระทั่งได้รับการยกย่องว่าเป็นตนบุญแห่งล้านนา

รูป : โดยวิธีการสร้างบุคลิกท่าทางของครุบาเจ้าศรีวิชัย เช่น การจับถือเครื่องอรรถบริการด้วยความนุ่มนวล ที่แสดงถึงการเป็นผู้มีจิตเมตตา และ ลักษณะของกล้ามเนื้อบนใบหน้าแสดงถึงมิติที่เบาบาง มีรอยยิ้มน้อย ๆ ที่มุมปากและแหวงตา สื่อถึงผู้เต็มเปี่ยมด้วยความเมตตากรุณา

3.3.3 อาจารย์กิตติพงษ์ สุริยทองขึ้น

ภาพที่ 10 อาจารย์กิตติพงษ์ สุริยทองขึ้น

แหล่งที่มา : เข้าถึงเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.bstmk.kn.ac.th/allmedia/Levels/spm/m3/art/>

ประวัติ

- “ วันเกิด 23 ตุลาคม 2513 เชียงใหม่
 ที่อยู่ 548 หมู่ 5 ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่
 โทรศัพท์ 053-452839, 01-58845492
 E-mail: tepdoi@yahoo.com
 การศึกษา ศิลปมหาบัณฑิต คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประสบการณ์

- 2535-2543 - อาจารย์พิเศษ คณะวิจิตรศิลป์ สาขาประติมากรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 2542 - อาจารย์พิเศษ ภาควิชาศิลปศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

รางวัล/เกียรติยศ

- 2546 - รางวัลดีเด่น โดยธนาคารกรุงไทย นิทรรศการศิลปกรรมแห่งชาติ
 2542 - รางวัลดีเด่น ประกวดประติมากรรม ติดตั้ง ณ กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร”²⁴

²⁴ กิตติพงษ์ สุริยทองขึ้น (2547). ความอบอุ่นแห่งชีวิต = Warmth the threads of feeling / โดย กิตติพงษ์ สุริยทองขึ้น.

ตัวอย่างผลงาน

ภาพที่ 11 สายใยแห่งชีวิต

แหล่งที่มา : ศิลปกรรมในวิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ 2546 - 2557. เข้าถึงเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2561. เข้าถึงได้จาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/ArtThesis46-57/ARTperson/images/fulls/2547_Kittipong%20Suriyathongchuen/3.jpg

ชื่อผลงาน

“สายใยแห่งชีวิต”

แนวความคิด

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ของอาจารย์กิตติพงษ์ สุริยะทองชื่น มีดังนี้ “ผลงานประติมากรรมชิ้นนี้มีแรงบันดาลใจจากภาพความทรงจำในอดีตที่ข้าพเจ้าได้เห็นแม่ให้นมแก่น้องสาวคนเล็กของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าอ้างถึงจิตวิญญาณของความเป็นแม่มาเสนอซึ่งมิได้มีความหมายเพียงแต่แม่ของข้าพเจ้าเท่านั้นข้าพเจ้ามองเห็นแม่ทุกคนบนโลกใบนี้มีดวงจิตคล้ายคลึงกันทั่วโลกไม่แยกแยะชาติพันธ์ แม่ให้ลูกดูดกินนมจากทรวงอก ด้วยท่าทางเปี่ยมสุข สภาวะเต็มไปด้วยความเมตตา กรุณาอย่างไม่มีประมาณ ด้วยจิตอันประเสริฐและบริสุทธิ์ของแม่ โบราณเปรียบไว้ว่า “ดีเหมือนแม่พระ” ข้าพเจ้าจึงสร้างผลงานชิ้นนี้มาเป็นรูปแม่ให้นมลูก ในทำนองขัดสมาธิ คล้ายกับนั่งสมาธิของพระพุทธรูปที่แท่นองค์พระพุทธเจ้า การนั่งของแม่เป็นการนั่งเพื่อประคับประคองลูกให้อบอุ่นปลอดภัย ในระหว่างให้นมแก่ลูก และนี่คือสภาวะทางจิตใจของมนุษย์ที่พัฒนาขึ้นมาจากรักใคร่แบบหนุ่มสาว อันมีกามราคะเป็นแรงขับเคลื่อน แปรสภาพมาเป็น การถ่ายทอดความรักอันบริสุทธิ์จากชีวิตหนึ่ง ทำให้ทั่วโลกไม่ร้าวจากผู้คนเป็นวัฏจักรของชีวิตที่หมุนเวียนไปไม่สิ้นสุด”²⁵

²⁵ Ibid.

รูปแบบผลงาน

อาจารย์กิตติพงษ์ ได้สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมกึ่งอุดมคติ ลักษณะที่แม่ให้นมลูก ในท่า นั่งขัดสมาธิ คล้ายกับการนั่งสมาธิของพระพุทธรูป การนั่งของแม่เป็นการนั่งเพื่อประคับประคองลูกให้อบอุ่นปลอดภัย ในระหว่างให้นมแก่ลูก และมีพื้นผิวเรียบแสดงถึงความนุ่มนวลและอ่อนโยน

เทคนิค : ทฤษฎีจากนามสู่รูป

นาม : จากความรักและความอบอุ่นของความเป็นแม่ สภาวะเต็มไปด้วยความเมตตากรุณา อย่างไม่มีประมาณ ด้วยจิตอันประเสริฐและบริสุทธิ์ของแม่

รูป : สร้างรูปทรงของผู้หญิงที่มีความเป็นแม่โดยการเพิ่มปริมาตรสัดส่วนต่าง ๆ ให้มีขนาดใหญ่เกินความเป็นจริง ด้วยปริมาตรที่อวบอ้วนทำให้รู้สึกถึงความสมบูรณ์ของการเป็นเพศแม่ สื่อถึงความหนักแน่น มั่นคง และคุ้มครองได้เป็นอย่างดี การเน้นปริมาตรรูปทรงของมนุษย์ที่เกินความจริงสามารถตอบสนองความรู้สึกภายในเกี่ยวกับนามธรรมของแม่ได้ และพื้นผิวที่เรียบเนียนแสดงถึงความนุ่มนวลและอ่อนโยน

เทคนิค : ทางการปฏิบัติ

“ปูนปาสเตอร์”

อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน คือ

เทคนิค : ทฤษฎีจากนามสู่รูป

อาจารย์กิตติพงษ์ สุริยทองชื่น ได้สร้างสรรค์ผลงาน “สายใยแห่งชีวิต” โดยมี เทคนิค : ทฤษฎีจากนามสู่รูป คือ

นาม : จากความรักและความอบอุ่นของความเป็นแม่ สภาวะเต็มไปด้วยความเมตตากรุณา อย่างไม่มีประมาณ ด้วยจิตอันประเสริฐและบริสุทธิ์ของแม่

รูป : สร้างรูปทรงของผู้หญิงที่มีความเป็นแม่โดยการเพิ่มปริมาตรสัดส่วนต่างๆ ให้มีขนาดใหญ่เกินความเป็นจริง ด้วยปริมาตรที่อวบอ้วนทำให้รู้สึกถึงความสมบูรณ์ของการเป็นเพศแม่ สื่อถึงความหนักแน่น มั่นคง และคุ้มครองได้เป็นอย่างดี การเน้นปริมาตรรูปทรงของมนุษย์ที่เกินความจริงสามารถตอบสนองความรู้สึกภายในเกี่ยวกับนามธรรมของแม่ได้ และพื้นผิวที่เรียบเนียนแสดงถึงความนุ่มนวลและอ่อนโยน

จากอิทธิพลดังกล่าวของ**อาจารย์กิตติพงษ์ สุริยะทองขึ้น** ส่งผลต่อเทคนิคทฤษฎีจากนามสู่รูปของข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม กิ่งอุตมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย

นาม : ความศรัทธาในการเป็นพระอริยะสงฆ์ผู้มีศีลจารวัตรที่งดงามยิ่ง ผู้เปี่ยมด้วยความเมตตากรุณา ผู้มากด้วยบุญบารมีมาแต่ชาติปางก่อน กระทั่งได้รับการยกย่องว่าเป็นตนบุญแห่งล้านนา

รูป : รูปทางกายวิภาคของครุบาเจ้าศรีวิชัย งามด้วยพื้นผิวที่เรียบเนียนปราศจากริ้วรอยแห่งความเป็นจริง เปรียบเสมือนการเป็นผู้วิเศษหรือตนบุญแห่งล้านนา จึงมีลักษณะทางกายวิภาคที่แตกต่างจากคนธรรมดาทั่วไป

สรุปอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์จากศิลปินทั้ง 3 ท่าน

อาจารย์นันทวิรธน์ จันทนะผะลิน

จิตที่สงบด้วยสมาธิ ก่อให้เกิดรูปกายและเครื่องนุ่งห่ม ที่มีลักษณะเรียบง่าย มีปริมาตร เส้นแสงเงา ที่ค่อนข้างนุ่มนวล ดังเช่น ครุบาเจ้าศรีวิชัย เป็นผู้มีจิตตั้งมั่นในพระพุทธศาสนา จึงก่อให้เกิดรูปกายและเครื่องนุ่งห่มที่เรียบง่าย สื่อให้เห็นถึงจิตที่สงบและมั่นคงของครุบาท่าน

อาจารย์ศิลป์ พีระศรี

เกียรติประวัติ หรือชื่อเสียงในด้านดีของบุคคลนั้น ๆ ที่ได้มีการกล่าวยกย่องไว้ บ่งบอกถึงลักษณะบุคลิกท่าทาง ของบุคคลนั้น ๆ ได้ ดังเช่น ครุบาเจ้าศรีวิชัยเป็นพระสงฆ์ผู้มากด้วยอายุพรรษา เป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชาวล้านนา จึงมีลักษณะบุคลิกท่าทางที่นุ่มนวล สื่อถึงความเมตตา ดังชื่อเสียงที่ได้มีการกล่าวยกย่องท่านไว้

อาจารย์กิตติพงษ์ สุริยะทองขึ้น

การเป็นผู้มีศีลจารวัตรที่งดงาม กับการสร้างลักษณะกายวิภาคจากความเป็นจริงสู่รูปแบบกิ่งอุตมคติ ดังรูปทรงทางกายวิภาคของครุบาเจ้าศรีวิชัยมีลักษณะพื้นผิวที่เรียบเนียนปราศจากริ้วรอยแห่งความเป็นจริง เปรียบเสมือนการเป็นผู้วิเศษหรือผู้เป็นตนบุญ จึงมีลักษณะทางกายวิภาคที่แตกต่างจากคนธรรมดาทั่วไป

ตารางที่ 1 วิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งาน จากอาจารย์นนทิวรรณ จันทนะพะลิน

ผลงานของศิลปิน	อิทธิพลด้านแนวคิด/เนื้อหา	อิทธิพลด้านรูปแบบ	อิทธิพลด้านเทคนิค	สรุปอิทธิพลที่มีต่อการสร้างสรรค์งาน
 <p>อาจารย์นนทิวรรณ จันทนะพะลิน/ “ขณิกสมาธิ”</p>	<p><u>ขณิกสมาธิ</u> คือ <u>สมาธิชั่วขณะ</u>หรือ <u>ขั้นต้น</u> เพียงพอ <u>สำหรับใช้</u>ในการศึกษาเล่าเรียน <u>การทำงาน</u>ให้ <u>ได้ผลดี</u> ทำจิตให้ <u>สบาย</u> ได้พัก <u>ชั่วคราว</u>และ <u>และ</u> <u>ใช้ในการ</u>เริ่ม <u>ปฏิบัติ</u>วิปัสสนาได้ <u>สร้างสรรค์</u> <u>แสดงออก</u>ด้วยรูป <u>คนนั่งสมาธิ</u> <u>รูปทรง</u>ของคน <u>แสดง</u>ส่วน <u>สรีระ</u> <u>ครบถ้วน</u>แต่ <u>เรียบง่าย</u></p>	<p>รูปคนนั่ง <u>สมาธิ</u> <u>รูปทรง</u>ของคน <u>แสดง</u>ส่วน <u>สรีระ</u> <u>ครบถ้วน</u>แต่ <u>เรียบง่าย</u></p>	<p><u>เทคนิค</u> : <u>ทฤษฎี</u> <u>จาก</u>นาม <u>สู่</u>รูป <u>นาม</u> : <u>เป็น</u>สมาธิ <u>ชั่ว</u>ขณะหรือ <u>ขั้น</u>ต้น <u>เพียง</u>พอสำหรับใช้ <u>ใน</u>การศึกษาเล่า <u>เรียน</u> <u>การทำงาน</u>ให้ <u>ได้</u>ผลดี <u>ทำ</u>จิตให้ <u>สบาย</u> ได้พัก <u>ชั่วคราว</u>และ <u>และ</u> <u>ใช้</u>ในการเริ่ม <u>ปฏิบัติ</u> <u>วิปัสสนา</u>ได้ <u>รูป</u> : <u>คน</u>นั่ง <u>สมาธิ</u> <u>รูป</u>ทรง <u>ของ</u>คน <u>แสดง</u>ส่วน <u>สรีระ</u> <u>ครบ</u>ถ้วนแต่ <u>เรียบ</u> <u>ง่าย</u> สื่อถึงจิตที่เป็น <u>สมาธิ</u>ชั่ว <u>ขณะ</u></p>	<p><u>เทคนิค</u> : <u>ทฤษฎี</u>จาก <u>นาม</u>สู่ <u>รูป</u> <u>นาม</u> : <u>ความ</u>ศรัทธา <u>ใน</u> <u>การ</u>เป็น <u>พระ</u>อริยะ <u>สงฆ์</u> <u>ผู้</u>ทรง <u>ศิลปะ</u>อัน <u>งดงาม</u>แห่ง <u>ล้าน</u>นา <u>ผู้</u>ซึ่ง <u>มี</u>พระ <u>กรรม</u>ฐาน <u>สะท้อน</u>ให้ <u>เห็น</u>ถึง <u>ความ</u>งาม <u>แห่ง</u> <u>ความ</u>เป็น <u>ทิพย์</u>ของ <u>รูป</u>ลักษณะ <u>ภายนอก</u>ที่ <u>ปรากฏ</u>กายได้ <u>จินต</u>นาการ <u>รูป</u> : <u>ลักษณะ</u>พื้น <u>ผิว</u> <u>ของ</u>เครื่อง <u>นุ่ง</u>ห่มหรือ <u>จีวร</u>ที่ <u>เรียบ</u>ตึง <u>และ</u> <u>แสดง</u>จีวร <u>รอย</u>ยับ <u>ของ</u>ผ้า <u>ที่</u>ถูก <u>สร้าง</u>ขึ้นให้ <u>เกิด</u> <u>ความ</u>งาม <u>ทาง</u>ทัศน <u>ธาตุ</u> <u>สื่อ</u>ถึง <u>การ</u>เป็น <u>ผู้มี</u>จิต <u>ที่ตั้ง</u>มั่น <u>มี</u>ระดับ <u>สมาธิ</u> <u>ใน</u>จิต <u>ค่อย</u>ข้าง <u>สูง</u> จึง <u>ส่งผล</u>ต่อ <u>รูป</u>ภายนอก <u>กาย</u>ที่มี <u>ลักษณะ</u>ที่ <u>เรียบ</u> <u>เนียน</u></p>

ตารางที่ 2 วิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งาน จากอาจารย์ศิลป์ พีระศรี

ผลงานของศิลปิน	อิทธิพลด้านแนวคิด/เนื้อหา	อิทธิพลด้านรูปแบบ	อิทธิพลด้านเทคนิค	สรุปอิทธิพลที่มีต่อการสร้างสรรค์งาน
 <p>อาจารย์ศิลป์ พีระศรี/ “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช”</p>	<p><u>สมเด็จพระเจ้าตากสินในลักษณะขององค์วีรบุรุษไทย</u> สร้างมโนภาพให้เห็นพระองค์ในลักษณะอันเปี่ยมด้วยมนุษยธรรมอย่างแท้จริงเพื่อกอบกู้อิสรภาพของชาติไทย</p> <p>ดังนั้นความรู้สึกที่แสดงออกในพระพักตร์จึงเต็มไปด้วยสมาธิในความคิดและเต็มไปด้วยลักษณะของชายชาติชาตวีร</p>	<p>ผลงานประติมากรรมในอุดมคติของอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้สร้างรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่กำลังจะออกรบอยู่ในบุคลิกท่าทาง เช่น อยู่ในชุดขุนศึก กำลังประทับนั่งบนหลังม้าศึกคู่พระทัย</p>	<p>เทคนิค : ทฤษฎีจากนามสู่รูป</p> <p>นาม : สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ลักษณะเต็มเปี่ยมไปด้วยมนุษยธรรมอย่างแท้จริง เพื่อกอบกู้เอกราชของไทย</p> <p>รูป : สร้างรูปกายของสมเด็จพระเจ้าตากสิน จากความเป็นจริงในรูปแบบของมนุษยธรรมเข้าสู่ความเป็นจริงของมนุษย์ในรูปแบบใหม่ ที่เหนือกว่ามนุษยธรรมดา โดยสร้าง บุคลิกท่าทาง ตามจินตนาการ</p>	<p>เทคนิค : ทฤษฎีจากนามสู่รูป</p> <p>นาม : ความศรัทธาในการเป็นพระสงฆ์ผู้มีศีลจรรยาวัตรที่มีสง่างาม ผู้เป็นแสงสว่างแห่งแนวทางของการสั่งสมบุญ กระทั่งได้รับการยกย่องว่าเป็นตนบุญแห่งล้านนา</p> <p>รูป : โดยวิธีการสร้างบุคลิกท่าทางของครุฑาเจ้าศรีวิชัย ดังเช่น ลักษณะของกล้ามเนื้อบนใบหน้า แสดงถึงมิติที่เบาบาง มีรอยยิ้มน้อยๆ ที่มุมปากและแววตา สื่อถึงผู้เต็มเปี่ยมด้วยความเมตตากรุณา</p>

ตารางที่ 3 วิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งาน จากอาจารย์กิตติพงษ์ สุริยทองขึ้น

ผลงานของศิลปิน	อิทธิพลด้านแนวคิด/เนื้อหา	อิทธิพลด้านรูปแบบ	อิทธิพลด้านเทคนิค	สรุปอิทธิพลที่มีต่อการสร้างสรรค์งาน
 <p>อาจารย์กิตติพงษ์ สุริยทองขึ้น/ “สายใยแห่งชีวิต”</p>	<p>แม่ให้ลูกดูตักสินนม จากทรวงอก ด้วยท่าทางเปี่ยมสุข สภาวะเต็มไปด้วย <u>ความเมตตากรุณา</u> <u>อย่างไม่มีประมาณ</u> <u>ด้วยจิตอันประเสริฐ</u> <u>และบริสุทธิ์ของแม่</u> และนี่คือสภาวะทางจิตใจของมนุษย์ที่พัฒนาขึ้นมาจากความรักใคร่แบบหนุ่มสาว อันมีกามราคะเป็นแรงขับเคลื่อน แปรสภาพมาเป็นการถ่ายทอดความรักอันบริสุทธิ์ จากชีวิตหนึ่ง ทำให้ทั่วโลกไม่รกร้างจากผู้คน เป็นวัฏจักรของชีวิตที่หมุนเวียนไปไม่สิ้นสุด</p>	<p>อาจารย์กิตติพงษ์ ได้สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมกึ่งอุดมคติ ลักษณะที่แม่ให้นมลูกในท่านั่งขัดสมาธิ คล้ายกับการนั่งสมาธิของพระพุทธรูป การนั่งของแม่เป็นการนั่งเพื่อประดับประครองลูกให้อบอุ่น และมีพื้นผิวเรียบแสดงถึงความนุ่มนวลและอ่อนโยน</p>	<p>เทคนิค : <u>ทฤษฎีจากนามสู่รูป</u> <u>นาม : จากความรักของความเป็นแม่ สภาวะเต็มไปด้วยความเมตตา</u> <u>กรุณาอย่างไม่มีประมาณ ด้วยจิตอันประเสริฐและบริสุทธิ์ของแม่</u> <u>รูป : สร้างรูปทรงของผู้หญิงโดยการเพิ่มปริมาตรสัดส่วนต่างๆ ให้มีขนาดใหญ่เกินความเป็นจริง</u> <u>ด้วยปริมาตรที่อวบอ้วนทำให้รู้สึกถึงความสมบูรณ์ของการเป็นเพศแม่</u></p>	<p>เทคนิค : <u>ทฤษฎีจากนามสู่รูป</u> <u>นาม : ความศรัทธาในการเป็นพระอริยะสงฆ์ผู้มีศีลจารวัตรที่งดงามยิ่ง ผู้มากด้วยบุญบารมีมาแต่ชาติปางก่อน</u> <u>กระทั่งได้รับการยกย่องว่าเป็นตนบุญแห่งล้านนา</u> <u>รูป : รูปทางกายวิภาคของครุฑาเจ้าศรีวิชัย งามด้วยพื้นผิวที่เรียบเนียนปราศจากริ้วรอยแห่งความเป็นจริง</u> <u>เปรียบเสมือนการเป็นผู้วิเศษหรือตนบุญแห่งล้านนา</u></p>

4. ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเทคนิคในการเทคนิคสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานทุกครั้ง การศึกษาหาข้อมูลภาคทฤษฎี ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ก่อนการลงมือปฏิบัติ เพราะแสดงถึงการวางแผนการทำงานที่ดี เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการทำงาน และป้องกันการเกิดปัญหาที่จะตามมาภายหลัง

4.1 ความงามของผลงาน

4.1.1 หลักการทฤษฎีองค์ประกอบศิลป์

ความงามของรูปแบบที่เกิดขึ้นในผลงานนั้น ล้วนแล้วแต่เป็นการบอกเล่า “ความจริง” จากหลายที่มาซึ่งเป็นแรงบันดาลใจจากทั้งภายในและภายนอกที่มีให้แก่ครูบาเจ้าศรีวิชัย ซึ่งจะเห็นผลที่ออกมาใน “ความจริงของวัตถุ” (ผลงาน) ของข้าพเจ้านั้นแสดงให้เห็นสุนทรียภาพทางทัศนศิลป์ ที่เต็มไปด้วยความรู้สึกรวมทั้งตรงกลางระหว่างความเป็นรูปธรรม และนามธรรมทางศิลปะ เพียรอารมณ์ ความรู้สึกความศรัทธายกย่อง ที่ออกมาด้วยการสร้างพื้นผิวของงานที่เรียบเนียนกลมกลึง และเป็นการไล่น้ำหนักมวลที่เด่นชัดแต่ไม่รุนแรง ตามการอ้างอิงของหลักทางทัศนธาตุ เป็นความจริงตามจิตวิสัย (จากจิตใจข้างใน) ที่แสดงถึงความเอาใจใส่ที่ข้าพเจ้ามีให้แก่การทำผลงาน อีกทั้งยังแสดงถึงความเมตตา และความเป็นผู้มีบารมีของท่านอีกด้วย เหมือนดังที่เฮอร์เบิร์ต รีด (Herbert Read) นักปรัชญาชาวอังกฤษ ให้นิยามไว้ว่า ความงาม คือ “ความงามเป็นเอกภาพที่สมบูรณ์ในองค์ประกอบศิลป์” หรือ แม้แต่นักปรัชญาอย่าง โสกราตีส (Socrates) นักปรัชญาสมัยอารยธรรมกรีก ให้นิยามไว้ว่า ความงามคือ “ความเหมาะสมของสัดส่วน” ซึ่งหลักการเหล่านี้ทำให้เกิดความงามที่ออกมาจากการวางองค์ประกอบศิลป์ และการสะท้อนแนวความคิดที่ออกมาจากจินตภาพ (ข้อเท็จจริงร่วมกับทัศนคติ) ของศิลปินเอง (ชูลูด นิยมเสมอ, 2557: 419), (watcharee: 2553)

ความงามในผลงานประติมากรรมนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของทัศนธาตุที่หลากหลาย ดังนั้นในการสร้างสรรค์ผลงาน จึงขาดไม่ได้เลยหากจะละเอียดในเรื่องนี้ เพราะทัศนธาตุเปรียบเสมือนหัวใจหลักของรูปแบบผลงาน เป็นบทสรุปของการสร้างสรรค์ทั้งหมดเมื่อผลงานได้สำเร็จเป็นที่ประจักษ์แก่สายตา และทัศนธาตุ ที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ประกอบด้วย เส้น พื้นผิว สี รูปร่างรูปทรง แสงและเงา ซึ่งสามารถอธิบายเป็นรายละเอียดดังต่อไปนี้

เส้นที่เห็นเป็นหลักในส่วนใหญ่ คือ เส้นโค้ง มีทั้งเส้นที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า และเส้นที่สัมผัสได้ด้วยความรู้สึกร่วมทางดวงตา เส้นคือสิ่งที่ส่งเสริมความงาม ความสงบ และความนุ่มนวล กับการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี

พื้นผิวในผลงาน มีลักษณะเรียบเนียน แสดงให้เห็นปริมาตรที่นุ่มนวลได้อย่างชัดเจน และสื่อถึงความรู้สึกที่อ่อนโยน มีเมตตา

สีที่เลือกใช้คือสีขาวหรือเรียกตามภาษาช่างว่าสีขาวแบบงานช่าง เป็นสีขาวที่เจือด้วยสีครีม ทำให้เกิดความนุ่มสบายตา ไม่สว่างจ้าเกินไป เนื่องจากความมุ่งหมายของข้าพเจ้าไม่ต้องการสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่สะอาด สว่าง และสงบ และด้วยพื้นผิวที่เรียบเนียน เส้นโค้งที่แลดูนุ่มสบาย รวมถึง ทิศนาตาศูณีย์ ที่ส่งเสริมให้ผลงานได้บอกเล่าเรื่องราวความเป็นครูบาเจ้าศรีวิชัยอย่างตรงไปตรงมามากที่สุด

รูปร่างที่เกิดขึ้นในผลงาน เป็นรูปร่างของเส้นรอบนอกผลงาน มีลักษณะรูปร่างอิสระที่มีความต่อเนื่องกันอย่างนุ่มนวลจากปริมาตรภายในผลงาน เป็นการสื่อถึงความสงบของผลงานจากเส้นรอบนอก

รูปทรงที่ประกอบขึ้นในงาน ส่วนใหญ่จะเป็นรูปทรงกลมและรูปทรงกระบอก เมื่อนำมาประกอบรวมกันและมีการเชื่อมต่อตามจุดต่างๆ เกิดเป็นปริมาตรที่มีการประสานกันอย่างกลมกลืนและเกิดสุนทรียภาพในรูปของนักบุญแห่งล้านนาโดยไม่ต้องอาศัยความซับซ้อนในการตีความมากนัก

ส่วนของแสงและเงา เนื่องจากแสงเงาในชิ้นนี้เกิดขึ้นจากรูปทรงและปริมาตรที่นุ่มนวล สื่อถึงความนุ่ม เรียบง่าย สงบ และสื่อถึงนัยยะทางจิตที่มีความนิ่งแสดงถึงบุคลิกภาพที่อ่อนโยนแฝงด้วยความเมตตา น่าเลื่อมใส

4.1.2 ความงามในเนื้อหา

เนื้อหาที่มีความสำคัญว่าศิลปะจะสมบูรณ์หรือไม่ ก็ต่อเมื่อการตีความถ้าใช้ปัจจัยของความเป็นประโยชน์ต่อสังคมแล้ว งานจะถือว่ามีลักษณะของ ความงามทั้งเนื้อหา รูปแบบ ซึ่งเป็นศิลปะที่มีคุณค่าสำหรับทุกคนที่จะเข้าใจและเข้าถึงได้ เหมือนเป็นศิลปะเพื่อสังคม ซึ่งทุกอย่างเกิดจากประสาทสัมผัสของมนุษย์ที่จะรับรู้ศิลปะได้จากสิ่งที่ตาเห็น หูที่ได้ยิน จมูกที่ได้กลิ่น ลิ้นที่ได้ลิ้มรส กายที่ได้สัมผัส และใจที่ได้รับรู้ เป็นช่องทางการเสพความงามจากภายนอกสู่ภายใน ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยและการหาข้อมูลเพื่อถ่ายทอดความงามนั้นออกมาเป็นแนวความคิด เช่นเดียวกับศิลปินกลุ่มธรรมชาตินิยม (Naturalism) ที่แสดงความงามออกทางกระบวนการผ่านการเปิดเผยความจริงที่ไม่ดัดแปลง แต่เพิ่มความเป็นอุดมคติ (Idealistic) คือ ความเพ้อฝันตามทัศนคติ ซึ่งผลงานของข้าพเจ้าจะอยู่ตรงกลาง ถึงแม้จะไม่ได้มีจุดมุ่งหมายทางการเมืองอย่างเช่นการเคลื่อนไหวของศิลปินกลุ่มนี้ แต่ก็ยึดแนวทางที่เกี่ยวกับการจรรโลงไว้ซึ่งศาสนาพุทธที่เห็นเด่นชัดทางรูปแบบของผลงานที่ผ่านกระบวนการทางความคิด การวิเคราะห์ที่ผ่านการหล่อหลอมจากการอบรมสั่งสอนในวัยเด็ก และวิถี

ชีวิต ความเชื่อ ความศรัทธาของข้าพเจ้าเอง (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2554: 388), (Leo Tolstoy, 2554: 91), (มณีนีรัตน์ จันทนะพะลิน, 2560 : 132)

ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ข้าพเจ้าได้นำเสนอคุณงามความดีและบุญบารมี ของครูบาเจ้าศรีวิชัย ถ่ายทอดสู่ผ่านผลงานประติมากรรมลอยตัว ในรูปแบบกึ่งอุดมคติ

ด้วยความศรัทธาที่ข้าพเจ้าที่มีต่อครูบาเจ้าศรีวิชัย จึงมีแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความงามในรูปแบบกึ่งอุดมคติ ซึ่งเป็นวิธีการถ่ายทอดบุญบารมี คุณงามความดี จากเกียรติประวัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย สู่รูปประติมากรรม เป็นวิธีการสร้างสรรค์โดยอาศัยทฤษฎีที่เรียกว่า “เทคนิคทฤษฎีนามสู่รูป” ที่ได้ศึกษาจากศิลปินผู้เป็นแรงบันดาลใจ ส่งผลให้เกิดการสร้างผลงานชุด กึ่งอุดมคตินี้

4.2 ทฤษฎีกระบวนการสร้างสรรค์

4.2.2 ประติมากรรมลอยตัว

“ประติมากรรมลอยตัว ได้แก่ ประติมากรรมที่ปั้น หล่อ หรือแกะสลัก ขึ้นเป็นรูปร่างลอยตัวมองได้รอบด้าน ไม่มีพื้นหลัง เช่น รูปประติมากรรมที่เป็นอนุสาวรีย์ประติมากรรมรูปเหมือน และพระพุทธรูปลอยตัวสมัยต่าง ๆ ตลอดไปจนถึงประติมากรรมสำหรับประดับตกแต่ง เป็นต้น ประติมากรรมประเภทลอยตัวของไทยที่รู้จักกันดี คือ พระพุทธรูปสมัยต่าง ๆ โดยเฉพาะพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย ซึ่งถือว่าเป็นพระพุทธรูปคลาสสิกของไทยนั้นนับเป็นประติมากรรมลอยตัวที่สมบูรณ์แบบที่สุดของไทย ประติมากรรมประเภทที่สร้างมากในสมัยปัจจุบัน คือ อนุสาวรีย์และรูปเคารพหรือพระบรมรูปของเจ้านายชั้นสูง เช่น อนุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เชียงสะพานพุทธยอดฟ้า กรุงเทพมหานคร อนุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราช ที่วงเวียนใหญ่ กรุงเทพมหานคร อนุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่สวนลุมพินี กรุงเทพมหานคร และอนุสาวรีย์ในจังหวัดต่าง ๆ มากมาย”²⁶

ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคประติมากรรมลอยตัว เนื่องจากสามารถมองได้รอบด้าน และถ่ายทอดความคิด จินตนาการตามจุดมุ่งหมายได้อย่างเต็มที่ และเพื่อการสัมผัสได้ถึงความเมตตา และความน่าเลื่อมใสของครูบาเจ้าศรีวิชัย

²⁶ (22 กันยายน 2553). "ความหมายของประติมากรรม." Retrieved 10 ธันวาคม 2560, from <https://diamondthai1611.wordpress.com>.

4.2.3 ขั้นตอนการปั้นแบบลอยตัว

- “1. ออกแบบภาพที่ต้องการปั้น แล้วร่างภาพที่คิดออกแบบไว้ลงบนกระดาษ โดยกำหนดขนาดของภาพที่ร่างให้มีความเหมาะสมกับชิ้นงานที่ต้องการ
2. นำลวดหรือไม้สร้างเป็นโครงสร้างของรูปทรงที่ต้องการปั้น โดยการยึดโครงสร้างเข้ากับฐานเพื่อความแข็งแรงของรูปที่ปั้น
3. พอกดินเหนียว หรือดินน้ำมันเข้ากับโครงสร้างที่ต้องการปั้น แต่งดินให้ได้รูปทรงตามแบบที่ต้องการ
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของชิ้นงาน และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์”²⁷

กระบวนการทำงานที่เริ่มจากการวางแผน มักจะทำให้เกิดการจัดสรรเวลาที่ดี และความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องที่น้อยลง ซึ่งกระบวนการสร้างผลงานลอยตัวของข้าพเจ้านั้น อาศัยหลักการที่ละเอียดถึงแม้ระหว่างกระบวนการทำงาน จะเกิดปัญหาเกี่ยวกับการยึดโครงสร้างไว้กับตัวผลงาน แต่ด้วยประสบการณ์และความเข้าใจ ทำให้ข้าพเจ้าประยุกต์ใช้เทคนิคเข้ามาแก้ปัญหา และผ่านอุปสรรคไปได้ด้วยดีในขั้นตอนของการทำต้นแบบ การเรียนรู้ปัญหานั้นทำให้ได้เห็นถึงความสำคัญในปัจจุบันและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อวัสดุทางกายภาพด้วยเช่นกัน อย่างเช่น อากาศที่ร้อนจะทำให้ดินน้ำมัน ดินเหนียว เกิดความเหลว อ่อนตัว (จนบางครั้งเกิดการบิดเบี้ยวหรือละลายผิดรูปร่าง) และอีกอย่างคือ เมื่อต้องมีการปรับเปลี่ยนผลงานให้เข้ากับคำชี้แนะนำ ก็ไม่ใช่เรื่องยากถ้าหากได้ให้ความสนใจกับขั้นตอนดังกล่าวอย่างดีที่สุดแล้ว

4.2.4 ศึกษาวิธีการทำแม่พิมพ์ด้วยยางซิลิโคน

- “1. นำแผ่นฟิวเจอร์บอร์ดมาตัดเพื่อรองการทำงาน
2. ปั้นดินน้ำมันเป็นเส้นขนาดประมาณครึ่งซม. ติดขอบฐานด้านล่างของต้นแบบ แล้วกดลงบนฟิวเจอร์บอร์ด ส่วนที่ปลิ้นออกมา ให้ใช้ไม้ไอศกรีมปาดออกให้เรียบร้อย เพื่อยกให้ต้นแบบสูงกว่าแผ่นฟิวเจอร์บอร์ด
3. ทาวาสลีน ทั่วตัวแบบ พื้น ด้วยฟู่กัน หรือผ้า แล้วเช็ดให้มัน ไม้ให้มีรอยฝีแปรง
4. นำยางซิลิโคนที่เตรียมไว้มาเทลงในถ้อยจำนวนเท่าที่จะใช้ในการทำ 1 ชิ้น
5. ผสมตัวทำแข็งหรือฮาร์ดเดนเนอร์ของซิลิโคน ประมาณ 2 เปอร์เซ็นต์ ของน้ำหนักซิลิโคนที่เทลงในภาชนะ เทแล้วใช้ไม้ไอศกรีมกวนเบาๆให้ทั่ว โดยการกวนเน้นที่ขอบด้านข้าง ถ้อยและก้นถ้อย ตัวทำแข็งของซิลิโคนต้องเข้าเป็นเนื้อเดียวกันจึงสามารถใช้งานได้

²⁷ Pathiwat Anphaphum. "การปั้นดินน้ำมันและดินเหนียว." Retrieved 10 ธันวาคม 2560, from <https://sites.google.com/site/artpathiwat/drawing-basics/isometric>.

6. ใช้ฟู่กันทาซิลิโคนตามรายละเอียดของชิ้นงาน ซิลิโคนจะไหลย้อยลงมาด้านล่างให้คอยใช้ฟู่กันตักขึ้นไปไว้ที่จุดสูงสุดตลอดเวลา ระหว่างนั้นใช้ไม้จิ้มฟันคอยเช็ยฟองให้แตก อย่าให้มีฟองเหลือ ทำอย่างนี้จนซิลิโคนหยุดไหล

7. ผสมซิลิโคนแล้วเทแบบนี้ 3 ชั้น หรือให้ได้ความหนาประมาณ 2-3 มม. ก่อนจะเทใหม่แต่ละชั้นต้องรอให้ซิลิโคนแข็งตัว จึงจะเทชั้นต่อไปได้กรณี ชิ้นงานเล็ก ๆ อาจใช้ซิลิโคนอย่างเดียวให้หนาขึ้น โดยไม่ต้องสร้างความแข็งแรงด้วยปูนพลาสติก

8. ผสมปูนพลาสติกกับน้ำเปล่า อัตราส่วน 1:1 คนให้เป็นเนื้อเดียวกัน เเทลงให้ท่วมจุดที่สูงที่สุดของชิ้นงานขึ้นมาให้หนาประมาณ 1 เซนติเมตร หรือมากกว่า (อย่าบางนักจะไม่แข็งแรง) ปล่อยทิ้งไว้พอแห้งหมาดๆหาบัตรพลาสติกที่ไม่ใช่แล้ว ปาดแต่งด้านบนให้ดูเรียบร้อย รอจนแห้งสนิท

9. แกะซิลิโคนและปูนพลาสติกออกจากต้นแบบ

10. เสร็จแล้วก่อนหล่อเรซินดูความสะอาดของแม่พิมพ์ยางซิลิโคน ถ้าสกปรกควรเช็ดให้สะอาด

11. เวลาเก็บให้วางพิมพ์ยางไว้ในปูนพลาสติกเสมอ ไม่ควรวางตากแดดหรือใกล้ที่ๆมีความร้อน เพื่อยืดอายุการใช้งานของแม่พิมพ์”²⁸

จะเห็นได้ว่า แต่ละขั้นตอนมีเทคนิควิธีการที่เป็นเคล็ดลับ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของความงามและผลที่เป็นรูปธรรมซึ่งจะออกมาให้เห็น เมื่อการหล่องานเกิดขึ้น เมื่อพิมพ์เรียบร้อยผลงานที่หล่อมาเป็นไฟเบอร์กลาสแล้ว ก็จะมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด ทำให้การแก้ไขและเวลาที่จะเสียไปน้อยลงด้วยเช่นกัน

4.2.5 ศึกษาการหล่อไฟเบอร์กลาส

“1. นำดินน้ำมันติดบนด้านบนแม่พิมพ์ แล้วกดลงบนแผ่นฟิวเจอร์บอร์ด ให้ได้ระดับไม่เอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง

2. ใช้วาสลีนทาลงบนพิมพ์ให้ทั่ว ใช้ผ้าเช็ดให้ผิวมันไม่มีรอยฝุ่นแปร่ง เพื่อสะดวกในการแกะชิ้นงาน

²⁸ . "การทำแม่พิมพ์และหล่อเรซิน." Retrieved 15 ธันวาคม 2560, from <http://www.allartcenter.com/index.php?lay=show&ac=article&id=538792360>.

3. การเตรียมเรซิน ให้ผสมตัวม่วง 0.2 % หรือดูสีให้มีสีม่วงอ่อน ๆ และผสมโมโนสไตรรีน 5 – 10 % ถ้าต้องการสีให้ผสมสีผสมเรซิน หรือต้องการให้มีน้ำหนักมากขึ้นให้ผสมผงทัลคัมในเรซินเตรียมทิ้งไว้แล้วตักเอาฟองอากาศออก

4. เทเรซินลงในถ้วยพลาสติกปริมาณเท่าที่จะใช้ ตวงตัวทำแข็งลงไปประมาณ 1 – 2% ของปริมาณเรซิน ใช้ไม้กวนเบาๆให้เข้ากัน โดยการกวนเน้นที่ขอบด้านข้างถ้วยและก้นถ้วย ตัวทำแข็งของเรซินต้องเข้าเป็นเนื้อเดียวกันจึงสามารถใช้งานได้

5. เทลงพิมพ์แล้วปล่อยให้แห้งประมาณ 2 – 3 ชม.

6. พอเรซินแข็งตัวดีแล้วก็แกะออกมา นำมาขัดตกแต่งส่วนที่ไม่เรียบร้อยตามขอบมุม โดยใช้กระดาษทรายน้ำขัดไล่จากเบอร์หยาบไปเบอร์ละเอียด

7. ทำสีด้วยสีน้ำมัน หรือสีอะคริลิค ถ้าต้องการให้ใสเงาเคลือบด้วยแลคเกอร์ ยูรีเทน หรือแว็กซ์ขัดเงา”²⁹

กระบวนการหล่อเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่มีผลให้งานประติมากรรม เช่นเดียวกับการทำแม่พิมพ์หรือทุกขั้นตอนในการทำงานศิลปะ นอกจากความชำนาญ กระบวนการที่ละเอียดอ่อน และส่วนผสมที่เป็นเคล็ดลับของวัสดุแล้ว ยังต้องอาศัยความเคร่งครัดในการปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้องก็เป็นส่วนที่สำคัญมากอีกหนึ่งอย่างที่ข้าพเจ้าใส่ใจ เพื่อปลายทางของงาน ที่ถูกต้องสวยงามตามจุดประสงค์ที่วางไว้แต่ต้นนั่นเอง

²⁹ Ibid.

5. สรุปแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ

การสร้างสรรค์รูปแบบของผลงานที่มีลักษณะอยู่กึ่งกลางระหว่างความงามที่เป็นจริงตามธรรมชาติและความงามในจินตนาการ โดยเทคนิควิธีการ การสร้างสรรค์ผลงานในอุดมคติเกิดจากการศึกษาความเป็นจริงจากธรรมชาติ ผสมผสานกับความงามในอุดมคติ แต่ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ หรือลักษณะเด่นของบุคคลนั้นๆ ก่อให้เกิดความงามในรูปแบบกึ่งอุดมคติ ที่มีความสมบูรณ์แบบเฉพาะตัว

5.1 แนวความคิดการสร้างสัญลักษณ์รูปแบบกึ่งอุดมคติ

ผลงานชุดนี้สร้างสรรค์ขึ้นมาด้วยแนวความคิดเชิงกึ่งอุดมคติที่เกิดจากความศรัทธาภายใต้จิตใจของข้าพเจ้า เนื่องด้วยข้าพเจ้าเห็นว่า ครุบาเจ้าศรีวิชัย นามแห่งผู้เลิศในบุญบารมี ผู้เป็นหนึ่งในอริยะศัพย์ของพระสมณโคตม เปรียบดั่งร่มโพธิ์เงินโพธิ์ทองที่แผ่กว้างส่องแสงธรรมอันเรืองรองของพระผู้เป็นเจ้าของ นำทางสาธุชนชาวล้านนาสร้างแลส่งสมบุญบารมีอันเป็นสายธารแห่งธรรมที่ชุ่มฉ่ำจิต เกิดความเจริญงอกงามในศีลธรรม ผลบุญจักเกื้อหนุนให้ดำรงวิถีชีวิตด้วยความสงบสุขทั้งชาตินี้และชาติในภายภาคหน้า

ด้วยความศรัทธาในพระอริยะสงฆ์ผู้เป็นตนบุญแห่งล้านนา เกิดการวิเคราะห์ความศรัทธาในอริยะสงฆ์ผู้นั้น เพื่อสร้างรูปสัญลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นความงามกึ่งอุดมคติในรูปตนบุญผู้ยิ่งใหญ่ ผู้ซึ่งสถิตในใจชาวล้านนาทุกชาติพันธุ์และชนชั้น

จากการวิเคราะห์ความศรัทธาแห่งครุบาเจ้าศรีวิชัยสามารถแยกแยะเพื่อการสร้างรูปธรรมได้ 3 ลักษณะด้วยกันคือ

1. แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนบุคคลที่ทำทาง
2. แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนบุคคลของกายวิภาค
3. แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนบุคคลของเครื่องนุ่งห่มและอัฐบริวาร

5.1.1 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนบุคคลที่ทำทาง

จากความศรัทธาที่สื่อถึงบุคลิกทำทางอันเป็นเอกลักษณ์ของครุเจ้าศรีวิชัย ภายใต้มนโณความคิดของข้าพเจ้า จึงได้กำหนดบุคลิกทำทางออกเป็น 3 บุคลิก คือ บุคลิกทำทางนั่งขัดสมาธิ บุคลิกทำทางนั่งเก้าอี้ และ บุคลิกทำทางยืน

บุคลิกทำทางนั่งสมาธิ

เป็นบุคลิกภาพพื้นฐานของพระอริยะสงฆ์ทั่วไป หากแต่ในที่นี้เปรียบเป็นดังบุคลิกภาพของพระอริยะสงฆ์ผู้ทรงศีลอันงดงามแห่งล้านนาผู้ซึ่งมีพระกรรมฐาน

บุคลิกท่าทางนั่งเก้าอี้

เป็นบุคลิกท่าทางที่ค่อนข้างโดดเด่นของตนบุญแห่งล้านนาผู้นี้ ซึ่งเปรียบเป็นดังผู้มีจิตเมตตากรุณาอันสูงส่งและเป็นร่มโพธิ์ใหญ่ที่ให้ความร่มเย็นใจแก่มาหาพุทธศาสนิกชนทุกชาติพันธุ์

บุคลิกภาพท่าทางยืน

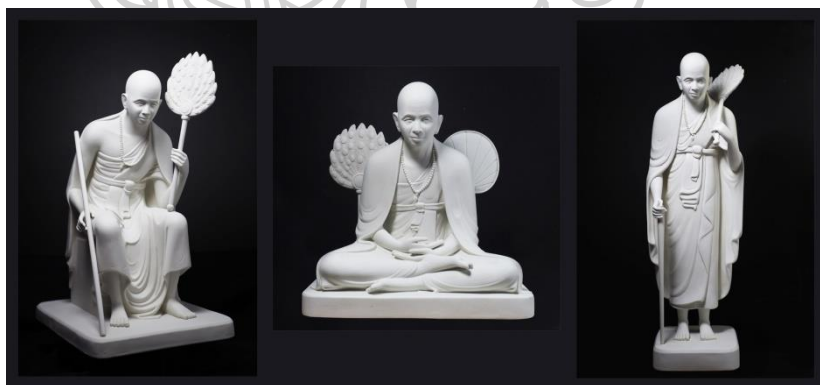
เป็นบุคลิกของพระภิกษุผู้มากด้วยบุญบารมีแห่งล้านนา เป็นดังผู้ส่องแสงและชี้นำหนทางแห่งการสั่งสมบุญบารมีอันยิ่งใหญ่ตามแนวทางของพระพุทธศาสนา

5.1.2 แนวคิดถึงอุดมคติส่วนของกายวิภาค

จากศรัทธาแห่งครูบาเจ้าศรีวิชัย เห็นได้ถึงการเป็นผู้มากด้วยบุญบารมีที่เหนือกว่าคนธรรมดาทั่วไปซึ่งเป็นบุญที่อาจเกิดจากการสั่งสมมาแต่ชาติเก่าก่อน ด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางกายวิภาคที่งดงามกว่าคนธรรมดาทั่วไป

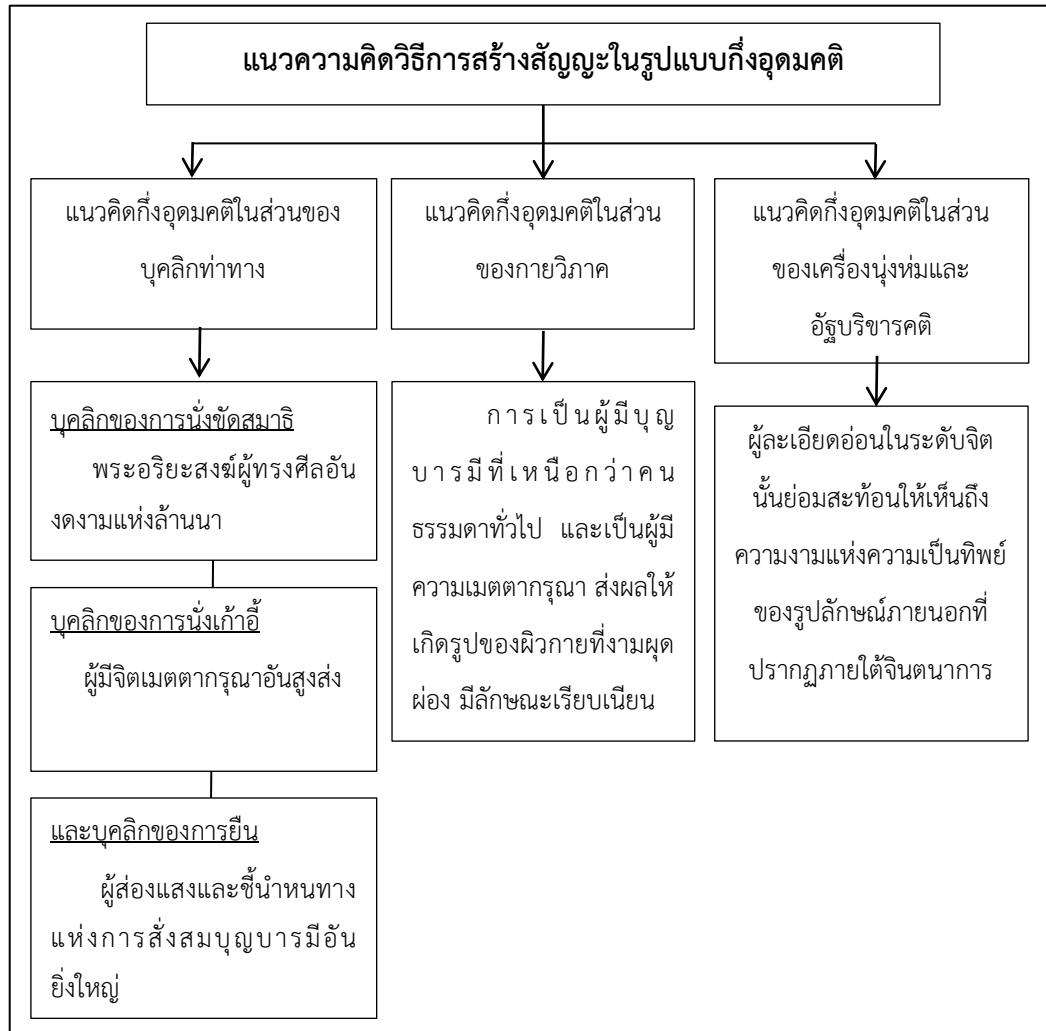
5.1.3 แนวคิดถึงอุดมคติส่วนของเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริวาร

จากความเลื่อมใสในครูบาเจ้าศรีวิชัยทำให้เห็นถึงการเป็นผู้มีจิตตั้งมั่นในพระพุทธศาสนา ผู้มากด้วยจิตอันเป็นสมาธิในระดับสูงเนื่องด้วยการเป็นผู้ละเอียดอ่อนในระดับจิตนั้นย่อมสะท้อนให้เห็นถึงความงามแห่งความเป็นทิพย์ของรูปลักษณ์ภายนอกที่ปรากฏภายใต้จินตนาการ

ภาพที่ 12 รูปผลงาน 3 บุคลิกท่าทาง ชุดที่ 1

กรอบแนวความคิดวิธีการสร้างสัญลักษณ์ในรูปแบบกึ่งอุดมคติ

5.2 การสร้างรูปแบบกึ่งอุดมคติ

เป็นการเชื่อมต่อกันระหว่าง “นามธรรม” สู่ “รูปธรรม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อถึงความ เป็นกึ่งอุดมคติ ในรูปครูบาเจ้าศรีวิชัย ตนบุญผู้ยิ่งใหญ่ของล้านนา การสร้างสรรค์ครั้งนี้ จึงได้นำเอา “นามธรรม” ที่ส่งผลต่อมโนแนวคิดหรือศรัทธาของข้าพเจ้าที่มีต่อครูบาเจ้าศรีวิชัย มาวิเคราะห์ “รูปธรรม” ที่สะท้อนให้เห็นถึงการสร้างรูปแบบกึ่งอุดมคติ ภายใต้การสร้างสรรค์ผลงานชุด กึ่งอุดม คติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย

จากการวิเคราะห์แนวคิดในการสร้างงาน กึ่งอุดมคตินี้ ครูบาเจ้าศรีวิชัย เกิดผลเป็นรูปธรรม ภายใต้มโนภาพของข้าพเจ้า 3 ลักษณะด้วยกันคือ

1. บุคลิกท่าทางเชิงกึ่งอุดมคติ
2. ภายวิภาคเชิงกึ่งอุดมคติ
3. เครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริขารเชิงกึ่งอุดมคติ

5.2.1 บุคลิกท่าทางเชิงกึ่งอุดมคติ

บุคลิกท่าทางของครูบาเจ้าศรีวิชัยจากแนวคิดในการสร้างสรรค์ 3 บุคลิกท่าทาง คือ บุคลิกท่าทางนั่งขัดสมาธิ บุคลิกท่าทางนั่งเก้าอี้ และบุคลิกท่าทางยืน ซึ่งในแต่ละท่าทางมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

บุคลิกท่าทางนั่งขัดสมาธิ

ลักษณะท่าทางนั่งขัดสมาธิอย่างสุภาพเรียบร้อย มือทั้งสองข้างประสานกันอย่างนุ่มนวล วางลงบริเวณหน้าตัก ขาขวาวางทับขาซ้ายอย่างงดงามตามแบบพระปฎิมา ลักษณะใบหน้ายิ้ม เล็กน้อย แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้สัจรวม กาย วาจา ใจ ตามข้อพระธรรมวินัย

บุคลิกท่าทางนั่งเก้าอี้

ลักษณะท่าทางเก้าอี้ที่เปี่ยมด้วยความเมตตากรุณา เป็นลักษณะการนั่งแบบโน้มตัวลง มาด้านหน้า พร้อมกับการวางข้อศอกเพื่อรับน้ำหนักของลำตัวลงด้านข้างขาซ้ายอย่างงดงาม เปรี๊ยะ เสมือนกำลังจะพูดคุยกับฆราวาส หรือเป็นการโน้มตัวเพื่อรับฟังคำปรึกษาจากชาวบ้าน

บุคลิกท่าทางยืน

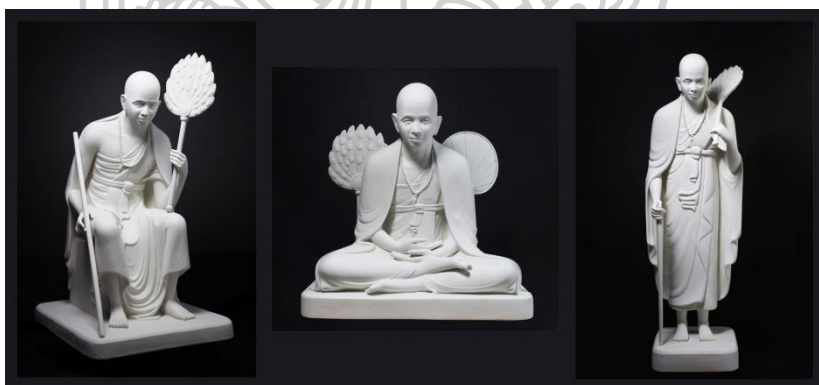
ลักษณะท่าทางยืนตรงอย่างอ่อนนุ่ม พร้อมกับการถือเครื่องอัฐบริขารอย่างนุ่มนวล เป็นบุคลิกภาพที่แสดงให้เห็นถึงการที่ท่านได้เดินทางไปสร้าง หรือบูรณะวัดวาอารามต่าง ๆ สื่อถึงการ เป็นผู้มีความเพียรเพื่อศาสนาและพุทธศาสนิกชนอย่างแท้จริง

5.2.2 กายวิภาคเชิงกึ่งอุดมคติ

จากแนวความคิดอันเกิดจากความศรัทธา และอิทธิพลจากการศึกษาผลงานของศิลปินผู้เป็นแรงบันดาลใจ ทำให้เห็นถึงรูปลักษณะกายวิภาคของครุบาเจ้าศรีวิชัย ในลักษณะผิวเรียบเนียนปราศจากริ้วรอยของเส้นเลือดที่นูนออกมาจากผิวหนัง หรือริ้วรอยจากความจริงตามธรรมชาติ แต่ยังคงลักษณะโครงสร้างในรูปร่างแบบเหมือนจริงตามธรรมชาติ ลักษณะกล้ามเนื้อบนใบหน้าเบาบาง และมีริ้วรอยแห่งวัยปรากฏแต่พองาม ใบหน้าแสดงอาการยิ้มน้อยๆ ด้วยมุมปาก แก้มและแววตาลักษณะของมือและเท้าเรียบเนียนแลดูนุ่มแต่ยังคงแสดงโครงสร้างภายในไว้ให้เห็น สื่อถึงการเป็นผู้มีบุญบารมีที่เหนือกว่าคนธรรมดาทั่วไป

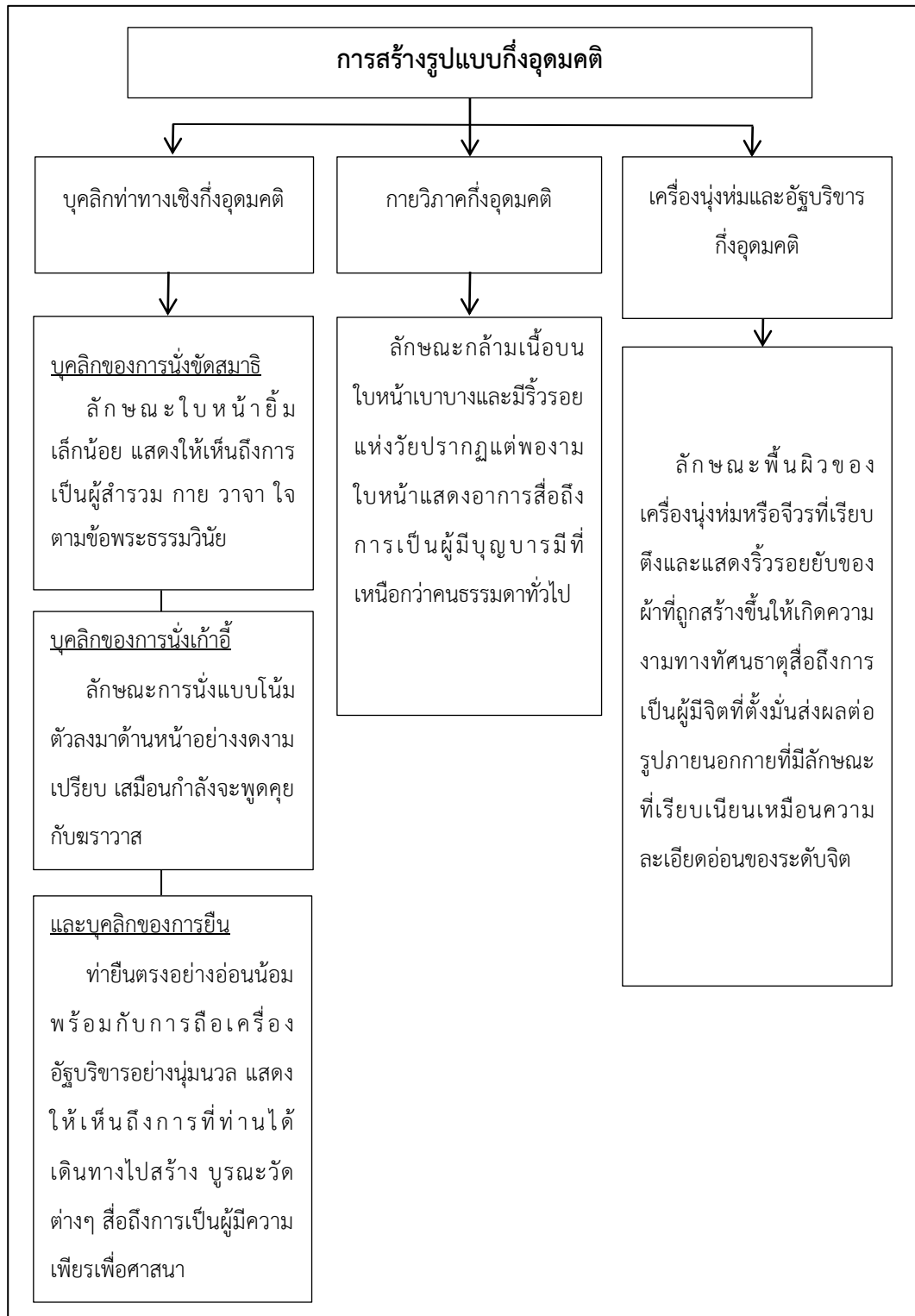
5.2.3 เครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริวารเชิงกึ่งอุดมคติ

จากแนวความคิดอันเกิดจากความศรัทธา และอิทธิพลจากการศึกษาผลงานของศิลปินผู้เป็นแรงบันดาลใจ ส่งผลให้เห็นถึงลักษณะเครื่องนุ่งห่มและอัฐบริวารของครุบาเจ้าศรีวิชัย คือพื้นผิวของเครื่องนุ่งห่มหรือจีวรที่เรียบตึงและแสดงริ้วรอยยับของผ้าที่ถูกสร้างขึ้นให้เกิดความงามทางทัศนธาตุ พัดใบลานและพัดหางนกยูง คลี่คลายรูปจากความเป็นจริงเหลือ เพียงลักษณะที่ยังเป็นสัญลักษณ์ สื่อถึงการเป็นผู้มีจิตที่ตั้งมั่น มีระดับสมาธิในจิตค่อยข้างสูง จึงส่งผลต่อรูปร่างนอกร่างที่มีลักษณะที่เรียบเนียนเหมือนความละเอียดอ่อนของระดับจิต

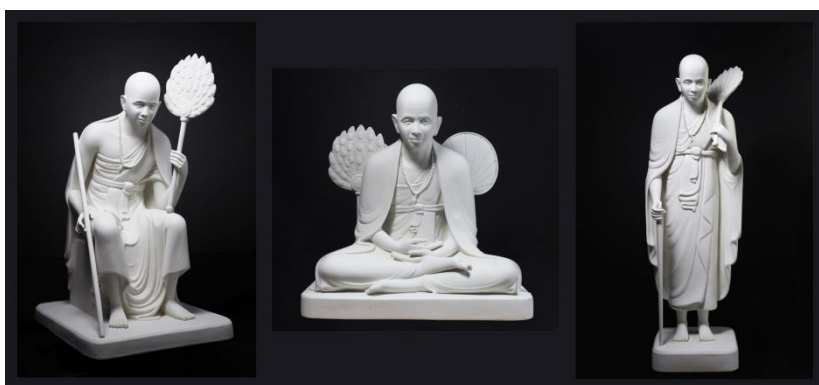
ภาพที่ 13 รูปผลงาน 3 บุคลิกท่าทาง ชุดที่ 2

กรอบแนวความคิดวิธีการสร้างสัญลักษณ์ในรูปแบบกึ่งอุดมคติ

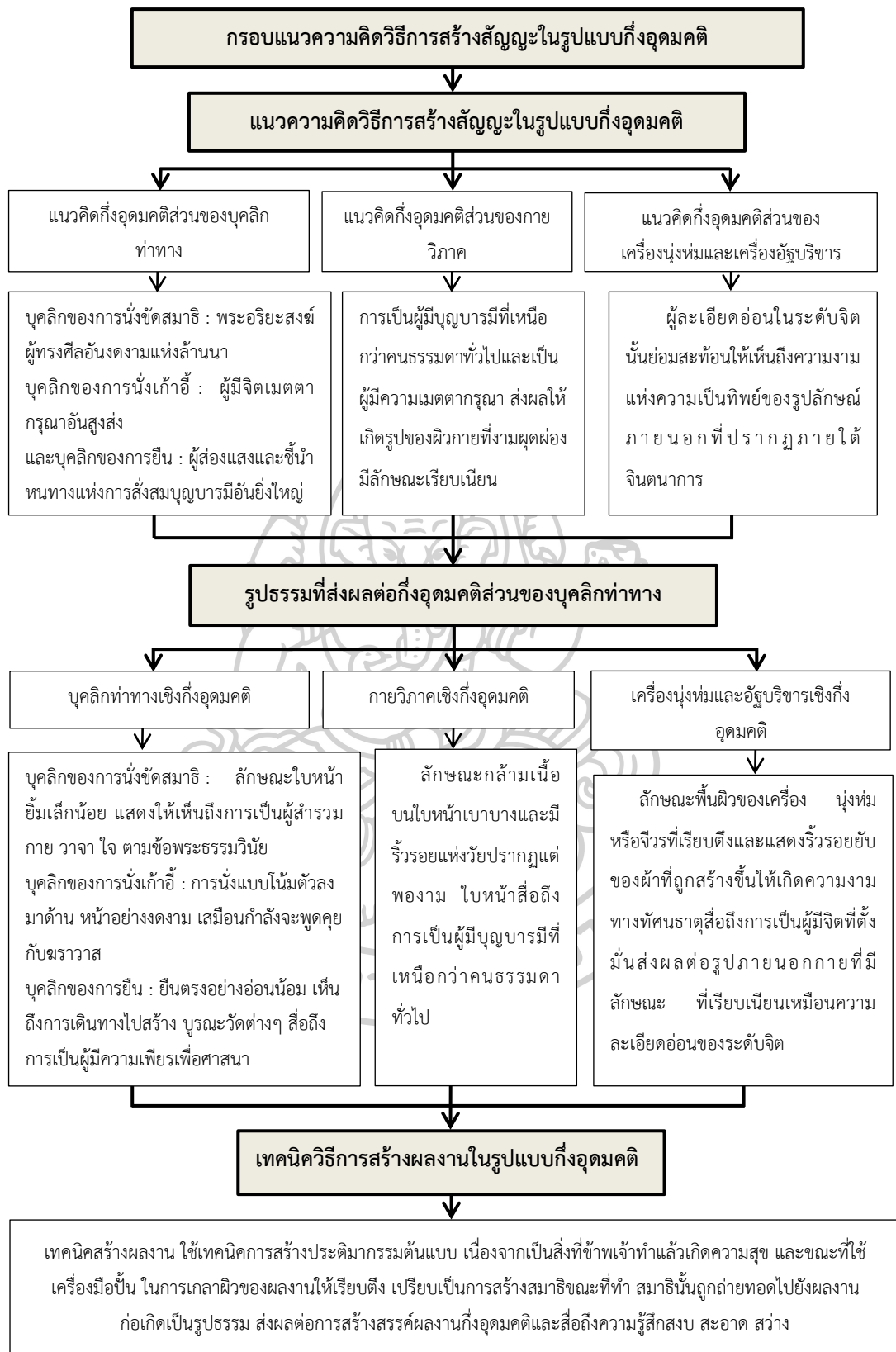
5.3 เทคนิควิธีการสร้างผลงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ

เทคนิคการสร้างผลงานเพื่อให้เกิดความงามในรูปแบบกึ่งอุดมคติ ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคการสร้างประติมากรรมต้นแบบ เนื่องจากเป็นเทคนิคที่ข้าพเจ้าทำและเกิดความสุข และเป็นเทคนิคใช้ในการสร้างสรรค์งานอยู่ตลอด เป็นเครื่องมือที่สามารถถ่ายทอดแนวความคิดจากนามธรรมสู่ผลงานรูปธรรม ทุกขณะที่ใช้เครื่องมือปั้น ในการเกลารผิวของผลงานให้เรียบตึง เปรียบเป็นการสร้างสมาธิขณะที่ทำ สมานนั้นถูกถ่ายทอดไปยังผลงาน ก่อเกิดเป็นรูปธรรม ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานกึ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย ทั้ง 3 บุคลิกท่าทาง

ภาพที่ 14 รูปผลงาน 3 บุคลิกท่าทาง ชุดที่ 3

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” ข้าพเจ้าได้ศึกษาถึงกระบวนการ แนวทางเทคนิคในการสร้างสรรค์ โดยได้ทำการบันทึกข้อมูลขั้นตอนต่าง ๆ อย่างละเอียด เนื่องจากการบันทึกข้อมูลระหว่างการทำงานถือเป็นสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งการสร้างงานแต่ละครั้งล้วนพบเจอปัญหาในการทำงานไม่มากนักน้อย หากแต่เพื่อการพัฒนากระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป สิ่งที่ขาดไม่ได้คือการศึกษา การวิเคราะห์กระบวนการทำงาน และเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ต่อไป

ขั้นตอนของการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละครั้งย่อมมีความสำคัญต่อผลสำเร็จของงาน ด้วยเหตุนี้จึงขาดไม่ได้ที่จะมีการวางแผนวิธีการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานที่ดี

1. แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน
2. รูปแบบผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย”
3. วิธีการดำเนินงาน
4. รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน
5. วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน
6. สรุปแนวคิดทฤษฎีสร้างงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ
 - 6.1 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนบุคคลที่ทำทาง
 - 6.2 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนบุคคลของกายวิภาค
 - 6.3 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนบุคคลของเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริขาร
7. การสร้างรูปแบบกึ่งอุดมคติ
 - 7.1 บุคลิกท่าทางเชิงกึ่งอุดมคติ
 - 7.2 กายวิภาคเชิงกึ่งอุดมคติ
 - 7.3 เครื่องนุ่งห่มและอัฐบริขารเชิงกึ่งอุดมคติ
8. เทคนิควิธีการสร้างผลงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ
9. เทคนิค ขั้นตอน และกระบวนการ
 - 9.1 ขั้นตอนในการปั้นต้นแบบ
 - 9.2 ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์
 - 9.3 ขั้นตอนการหล่อ

9.4 ขั้นตอนการขัดแต่ง

10. รูปผลงานเสร็จสมบูรณ์

1. แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

ผลสืบเนื่องจากความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดของตน และวิถีชีวิตในการสร้างผลงานเพื่อเพื่อพุทธศาสนา ก่อให้เกิดการสร้างสรรคผลงานประติมากรรม ภายใต้หัวข้อ “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” เพื่อเป็นการเชิดชูคุณงามความดี บุญบารมี รวมถึง การแสดงความศรัทธาที่มีต่อครุบาเจ้าศรีวิชัย สู่รูปแบบความงามกึ่งอุดมคติ โดยการนำเอา บุคลิกลักษณะและจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของครุบาท่าน มาถ่ายทอดร่วมกับความงามทางพุทธ ลักษณะ อันเกิดจากการสังสมบารมีของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นแบบอย่าง สู่รูปแบบผลงาน ประติมากรรมลอยตัว เพื่อเป็นการยกย่องครุบาเจ้าศรีวิชัย

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” ข้าพเจ้าได้ ถ่ายทอดความงามทางอุดมคติร่วมกับลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์ของครุบาเจ้าศรีวิชัย โดยคัดเลือก บุคลิกภาพที่โดดเด่น 3 บุคลิกท่าทาง คือ บุคลิกของการนั่งขัดสมาธิ บุคลิกของการนั่งบนเก้าอี้ และ บุคลิกของการยืน จาก 3 บุคลิกที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ดังกล่าว สู่การสร้างสรรคเป็นผลงาน ประติมากรรมลอยตัวกึ่งอุดมคติ โดยใช้ดินน้ำมันเป็นวัสดุในการปั้นต้นแบบ

2. รูปแบบผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย”

1. บุคลิกท่าทางนั่งขัดสมาธิ เป็นลักษณะการนั่งขัดสมาธิพร้อมผ้าคลุมไหล่และห้อยลูกปะคำ เป็นบุคลิกของครุบาเจ้าศรีวิชัยที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย บ่งบอกถึงการเป็นผู้มีกรรมฐาน
2. บุคลิกท่าทางนั่งบนเก้าอี้ เป็นบุคลิกภาพที่ค่อนข้างมีความเป็นธรรมชาติของการนั่ง ซึ่งเป็นอีกหนึ่งลักษณะท่าทางที่บ่งบอกถึงตัวท่านได้ดี บ่งบอกถึงการเป็นผู้มีเมตตา
3. บุคลิกท่าทางยืน เป็นการยืนที่แสดงให้เห็นถึงบุคลิกท่าทางและเครื่องอรรถบริวารอันเป็น เอกลักษณ์ของท่าน บ่งบอกถึงการเป็นผู้มีความเพียรพยายามในการบูรณะวัดวาอารามต่าง ๆ

3. วิธีการดำเนินงาน

จากประสบการณ์และการศึกษาวิธีการดำเนินการในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ สามารถแบ่งขั้นตอนการทำงานเป็น 5 ส่วน หลัก ๆ คือ

1. ศึกษาทฤษฎีและสร้างทฤษฎีในการสร้างสรรค์
ทฤษฎีในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ข้าพเจ้าได้ศึกษาและสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างรูปกึ่งอุดมคติ เป็นการนำเอาลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์ของครุบาเจ้าศรีวิชัย มาถ่ายทอดร่วมกับความงามในรูปแบบ

อุดมคติ จากการศึกษารูปแบบความงามทางอุดมคติในพระพุทธศาสนา วิธีการของลัทธิ Idealism และศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ สู่การสร้างสรรคผลงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติในครั้งนี้

2. ขั้นตอนในการปั้นต้นแบบ

เป็นขั้นตอนแรกของการเริ่มสร้างสรรค์ผลงาน โดยเริ่มตั้งแต่ ทำภาพร่าง 2 มิติ ขยายต้นแบบ ภาพร่าง 2 มิติ เท่าขนาดที่จะปั้น ไปจนถึงเริ่มปั้นดินน้ำมันและการเก็บรายละเอียดของผลงาน ต้นแบบให้สมบูรณ์ก่อนการทำในขั้นตอนต่อไป

3. ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์

ขั้นตอนของการทำแม่พิมพ์ด้วยยางซิลิโคน เป็นขั้นตอนของการกอบปี้หรือคัดลอกรูปแบบของผลงานที่เป็นต้นแบบโดยผ่านกระบวนการทำแม่พิมพ์ การทำแม่พิมพ์ด้วยยางซิลิโคนเป็นการลอกแบบที่ค่อนข้างดีที่สุดในเชิงกรรมวิธีที่ทำให้ได้ผลงานชิ้นใหม่ที่ใกล้เคียงต้นแบบหรือเหมือนกับต้นแบบมาก การทำแม่พิมพ์ยางซิลิโคนเริ่มตั้งแต่การตัดแยกชิ้นส่วนของผลงานที่จะเกิดการกัด หรือยึดติดขณะทำแม่พิมพ์ครอบด้วยปูนปาสเตอร์ ทำการกั้นตะเข็บแบ่งครึ่งผลงาน และทายางซิลิโคนลงไปตามลำดับ กระทั่งถึงขั้นตอนของการทำแม่พิมพ์ครอบด้วยปูนปาสเตอร์ ซึ่งเป็นแม่พิมพ์ที่มีหน้าที่ในการประคองแม่พิมพ์ยางซิลิโคนให้อยู่ตัวเวลาออกจากต้นแบบ

4. ขั้นตอนการหล่อ

เป็นขั้นตอนการคัดลอกงานต้นแบบจากแม่พิมพ์ โดยการใช้วัสดุที่มีลักษณะเหลวชนิดหนึ่ง ผสมกับตัวเร่งปฏิกิริยาการแข็งตัว เรียกกันทั่วไปว่า เรซิน โดยใช้พู่กันทาลงไปในแม่พิมพ์เพื่อให้ เรซิน เข้าถึงทุกรายละเอียดของผลงาน เมื่อเรซินเข้าถึงรายละเอียดแล้วก็ต้องทาซ้ำจนได้ความหนาของเนื้องานตามที่ต้องการ แล้วนำแม่พิมพ์มาประกบกัน ระหว่างแม่พิมพ์ขึ้นด้านหน้าและแม่พิมพ์ขึ้นด้านหลัง จากนั้นใช้ลวดหรือเชือกผูกเพื่อไม่ให้หลุดออกจากกันและทำการกรอกเรซินลงในแม่พิมพ์ เพื่อเป็นการเชื่อมต่อชิ้นงานระหว่างแม่พิมพ์ หน้า-หลัง ให้งานที่หล่อเป็นชิ้นเดียวกัน

5. ขั้นตอนการขัดแต่ง

สืบเนื่องจากขั้นตอนการหล่อด้วยเรซิน ซึ่งเป็นวัสดุที่มีความแข็งตัว และสามารถขัดแต่งผิวให้มีความเรียบเนียนได้ตามจุดประสงค์ หลังจากแกะชิ้นงานออกจากแม่พิมพ์ ก็เริ่มขั้นตอนของการขัดแต่งผิวและรอยต่อ เมื่อขัดแต่งพื้นผิวงานเสร็จให้นำชิ้นส่วนต่าง ๆ ของผลงานมาประกอบเข้าด้วยกัน ทำการเชื่อมต่อด้วยเรซิน จากนั้นเป่าอุดรอยต่อและทำการขัดแต่งรอยต่อให้เรียบร้อย ก่อนที่จะนำไปขัดล้างผิวงานด้วยโซดาไฟ เพื่อล้างคราบมันเงาจากเรซินซึ่งเป็นวัสดุในการหล่อ

4. รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน

ระยะเวลาในการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย ทั้ง 3 องค์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดงระยะเวลาในการดำเนินงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดการดำเนินงาน
21 มกราคม 2561	- นำเสนอหัวข้อในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ เรื่อง “กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย”
23 มกราคม 2561	- พุดคุย ปรีกษารายละเอียดของการสร้างสรรค์ผลงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
24 มกราคม – 29 มีนาคม 2561	- ขึ้นโครงสร้างผลงาน “กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” ทั้ง 3 บุคลิก ทำทาง - สร้างสรรค์ผลงาน “กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” ชั้นที่ 1 บุคลิกทำทางนั่งขัดสมาธิ - อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจผลงานต้นแบบ - เตรียมผลงานชั้นที่ 1 ส่ง ในการส่งงานรอบที่ 1
31 มีนาคม 2561	ส่งงานรอบที่ 1 ตรวจสอบความคืบหน้าของผลงาน
1 เมษายน – 27 เมษายน 2561	- ทำแม่พิมพ์ ผลงานชั้นที่ 1 - หล่อไฟเบอร์กลาส ผลงานชั้นที่ 1 - จัดแต่งผลงาน ผลงานชั้นที่ 1 - เตรียมผลงาน “กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” ชั้นที่ 1 บุคลิก ทำทางนั่งขัดสมาธิ ส่งงานรอบที่ 2
28 เมษายน 2561	ส่งงานรอบที่ 2 ตรวจสอบความคืบหน้าของผลงาน
29 เมษายน 2561- 18 พฤษภาคม 2561	- สร้างสรรค์ผลงาน “กิ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” ชั้นที่ 2 บุคลิกทำทางยืน - อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจผลงานต้นแบบ ชั้นที่ 2 และดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ - ทำแม่พิมพ์ - หล่อไฟเบอร์กลาส - จัดแต่งผลงาน

ตารางที่ 5 ตารางแสดงระยะเวลาในการดำเนินงาน (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดการดำเนินงาน
29 เมษายน 2561- 18 พฤษภาคม 2561	- เตรียมผลงาน “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” ชั้นที่ 2 บุคลิก ท่าทางยืน ส่งงานรอบที่ 3
19 พฤษภาคม 2561	ส่งงานรอบที่ 3 คัดเลือกผลงานแสดงในนิทรรศการ 8 TH
20 พฤษภาคม – 3 มิถุนายน 2561	- สร้างสรรค์ผลงาน “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” ชั้นที่ 3 บุคลิกท่าทางนั่งเก้าอี้ - อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจผลงานต้นแบบ ชั้นที่ 3 และดำเนินการตาม ขั้นตอนดังต่อไปนี้ - ทำแม่พิมพ์ - หล่อไฟเบอร์กลาส - ชัดแต่งผลงาน - เตรียมผลงาน “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” ชั้นที่ 3 บุคลิก ท่าทางนั่งเก้าอี้ แสดงผลงานในนิทรรศการ 8 TH
8 – 30 มิถุนายน 2561	- แสดงผลงานในนิทรรศการ 8 TH
17 มิถุนายน 2561	- อาจารย์ที่ปรึกษารองตรวจข้อมูลเล่มวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” บทที่ 1,2,3
20 มิถุนายน 2561	- ส่งข้อมูลเล่มวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย” บทที่ 1,2,3 ให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
23 มิถุนายน 2561	ส่งงานรอบที่ 4 ส่งข้อมูลเล่มวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้า ศรีวิชัย” บทที่ 1,2,3
21 – 22 กรกฎาคม 2561	ส่งงานรอบที่ 5 สอบวิทยานิพนธ์

5. วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

ภาพที่ 15 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

5.1 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

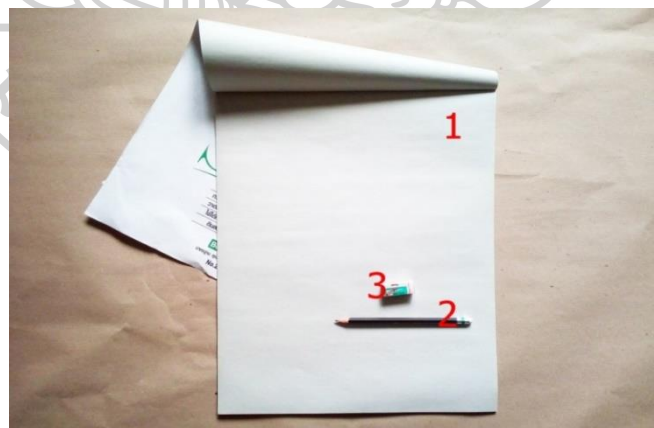
5.1.1 ดินสอ

5.1.2 ปากกา

5.1.3 สมุดบันทึก สมุดวาดภาพ

5.1.4 กล้องถ่ายรูป / โทรศัพท์ที่สามารถถ่ายรูปได้

5.1.5 คอมพิวเตอร์

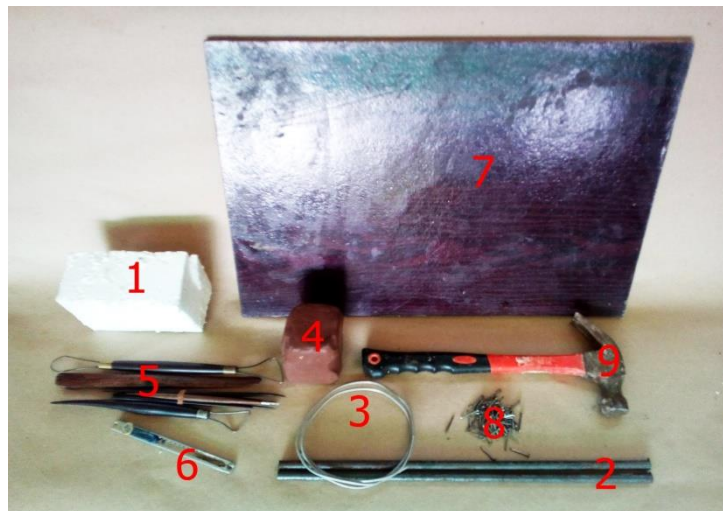
ภาพที่ 16 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ

5.2 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ

5.2.1 สมุดร่างภาพ

5.2.2 ดินสอ

5.2.3 ยางลบ

ภาพที่ 17 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการปั้น

5.3 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการปั้น

- 5.3.1 โฟม (ใช้ในการขึ้นโครงสร้าง)
- 5.3.2 เหล็ก 3 หุน (ใช้ในการขึ้นโครงสร้าง)
- 5.3.3 ลวดอะลูมิเนียม (ใช้ในการขึ้นโครงสร้าง)
- 5.3.4 ดินน้ำมัน (ใช้ในการปั้น)
- 5.3.5 เครื่องมือปั้น (ใช้ในการปั้น)
- 5.3.6 มีดคัตเตอร์ (ใช้ในการขึ้นโครงสร้าง)
- 5.3.7 ไม้กระดาน (ใช้สำหรับรองปั้น)
- 5.3.8 ตะปู (ใช้ในการขึ้นโครงสร้าง)
- 5.3.9 ค้อน (ใช้ในการขึ้นโครงสร้าง)

ภาพที่ 18 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำพิมพ์

5.4 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำพิมพ์

- 5.4.1 ยางซิลิโคน (วัสดุหลักที่ใช้ในการทำพิมพ์)
- 5.4.2 น้ำมันสน (ใช้ในการทำความสะอาดฟุ้งกัน)
- 5.4.3 ผ้ายืด หรือผ้าขาวบาง (เป็นใยประสานในในการทำพิมพ์)
- 5.4.4 ดินน้ำมันสำหรับกันตะเข็บ
- 5.4.5 ฟุ้งกัน (ใช้ในการทาทายาง)
- 5.4.6 กระจกทวงยาง (สำหรับผสมยาง)
- 5.4.7 ปูนปลาสเตอร์ (ใช้ในการทำพิมพ์ครอบ)
- 5.4.8 ไยมะพร้าวสำหรับทำพิมพ์ครอบ (ใช้เป็นใยประสานความแข็งแรงในการทำพิมพ์ครอบด้วยปูนปลาสเตอร์)
- 5.4.9 ไม้สำหรับทำพิมพ์ครอบ (เพื่อเพิ่มความแข็งแรงของพิมพ์ครอบ)
- 5.4.10 สบู่ก้อน (ใช้ในการทำความสะอาดอย่างไม่ให้ยงติดกัน)

ภาพที่ 19 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการหล่อ

5.5 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการหล่อ

- 5.5.1 เรซินหล่อทั่วไป (วัสดุหลักที่ใช้ในการหล่อ)
- 5.5.2 แคลเซียมคาร์บอเนต (ใช้ผสมกับเรซินเพื่อเพิ่มปริมาณและความแข็งตัว)
- 5.5.3 โคบอลท์ (ตัวม่วง เพื่อไปทำปฏิกิริยากับเรซินให้แข็งตัว)
- 5.5.4 ตัวทำแข็งเรซิน (ใช้ผสมในเรซินก่อนการหล่อเพื่อเร่งปฏิกิริยาให้แข็งตัว)

- 5.5.5 ทินเนอร์ (ใช้ในการทำความสะอาดอุปกรณ์ที่สัมผัสกับเรซิน)
- 5.5.6 โยแก้ว (ใช้ในขั้นตอนการหล่อเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของชิ้นงาน)
- 5.5.7 พู่กัน/แปรงทาสี (ใช้ในการทาเรซิน)
- 5.5.8 สีผสมเรซิน (สีขาว)
- 5.5.9 กระจกทวงเรซิน (ใช้ในการแบ่งเรซินผสมตัวทำแข็งเรซิน)

ภาพที่ 20 วัสดุ-อุปกรณ์ในการขัดแต่ง

5.6 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการขัดแต่ง

- 5.6.1 ตะไบ (ใช้ในการขัดแต่ง)
- 5.6.2 เครื่องเจียร์ (ใช้ในการขัดแต่ง)
- 5.6.3 ใบเจียร์ไฟเบอร์ (ใช้ในการขัดแต่ง)
- 5.6.4 กระดาษทราย (ใช้ในการขัดแต่ง)
- 5.6.5 ถังหรือกะละมัง (ใช้ในการใส่น้ำ)
- 5.6.6 ถุงมือ (ใช้ในการขัดกระดาษทราย)
- 5.6.7 เรซิน (ใช้ในการโป้วอุดรอยต่อ)
- 5.6.8 ตัวทำแข็งเรซิน (ใช้ผสมในเรซินก่อนการหล่อเพื่อเร่งปฏิกิริยาให้แข็งตัว)
- 5.6.9 อุปกรณ์ในการโป้วอุดรอยต่อ

6. สรุปแนวคิดทฤษฎีสร้างงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ

สร้างสรรค์รูปแบบของผลงานที่มีลักษณะอยู่กึ่งกลางระหว่างความงามที่เป็นจริงตามธรรมชาติและความงามในจินตนาการ โดยเทคนิควิธีการ การสร้างสรรค์ผลงานในอุดมคติเกิดจากการศึกษาความเป็นจริงจากธรรมชาติ ผสมผสานกับความงามในอุดมคติ แต่ยังคงไว้ซึ่ง เอกลักษณ์หรือลักษณะเด่นของบุคคลนั้น ๆ ก่อให้เกิดความงามในรูปแบบกึ่งอุดมคติ ที่มีความสมบูรณ์แบบเฉพาะตัว โดยได้รับอิทธิพลและแรงบันดาลใจจากครูบาเจ้าศรีวิชัย ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ อิทธิพลแนวคิดและแรงบันดาลใจ พอสรุปได้แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานจากนามธรรมในควมศรัทธาครูบาเจ้าศรีวิชัย นำมาสู่การสร้างรูปธรรมได้ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนของบุคลิกท่าทาง
2. แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนของกายวิภาค
3. แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนของเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริวาร

6.1 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนของบุคลิกท่าทาง

จากความศรัทธาที่สื่อถึงบุคลิกท่าทางอันเป็นเอกลักษณ์ของครูเจ้าศรีวิชัย ภายใต้มนต์ความคิดของข้าพเจ้า จึงได้กำหนดบุคลิกท่าทางออกเป็น 3 บุคลิก คือ บุคลิกท่าทางนั่งขัดสมาธิ บุคลิกท่าทางนั่งเก้าอี้ และบุคลิกท่าทางยืน

บุคลิกท่าทางนั่งขัดสมาธิ

เป็นบุคลิกภาพพื้นฐานของพระอริยะสงฆ์ทั่วไป หากแต่ในที่นี้เปรียบเป็นดั่งบุคลิกภาพของพระอริยะสงฆ์ผู้ทรงศีลอันงดงามแห่งล้านนาผู้ซึ่งมีพระกรรมฐาน

บุคลิกภาพท่าทางนั่งเก้าอี้

เป็นบุคลิกท่าทางที่ค่อนข้างโดดเด่นของตนบุญแห่งล้านนาผู้นี้ ซึ่งเปรียบเป็นดั่งผู้มีจิตเมตตากรุณาอันสูงส่งและเป็นร่มโพธิ์ใหญ่ที่ให้ความร่มเย็นใจแก่มหาพุทธศาสนิกชนทุกชาติพันธุ์

บุคลิกภาพท่าทางยืน

เป็นบุคลิกของพระภิกษุผู้มากด้วยบุญบารมีแห่งล้านนาผู้นี้ เป็นดั่งผู้ส่องแสงและชี้นำหนทางแห่งการสั่งสมบุญบารมีอันยิ่งใหญ่ตามแนวทางของพระพุทธศาสนา

6.2 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนของกายวิภาค

จากศรัทธาแห่งครูบาเจ้าศรีวิชัย เห็นได้ถึงการเป็นผู้มากด้วยบุญบารมีที่เหนือกว่าคนธรรมดาทั่วไปซึ่งเป็นบุญที่อาจเกิดจากการสั่งสมมาแต่ชาติเก่าก่อน ด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางกายวิภาคที่งดงามกว่าคนธรรมดาทั่วไป

6.3 แนวคิดกึ่งอุดมคติส่วนของเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริขาร

จากความเลื่อมใสในครุบาเจ้าศรีวิชัยทำให้เห็นถึง การเป็นผู้มีจิตตั้งมั่นในพระพุทธศาสนา มากด้วยจิตอันเป็นสมาธิในระดับสูงเนื่องด้วยการเป็นผู้ละเอียดอ่อนในระดับจิตนั้นย่อมสะท้อนให้เห็น ถึงความงามแห่งความเป็นทิพย์ของรูปลักษณ์ภายนอกที่ปรากฏภายใต้จินตนาการ

7. การสร้างรูปแบบกึ่งอุดมคติ

เป็นการเชื่อมต่อระหว่าง “นามธรรม” สู่ “รูปธรรม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อถึงความ เป็นกึ่งอุดมคติ ในรูปครุบาเจ้าศรีวิชัย ตนบุญผู้ยิ่งใหญ่ของล้านนา การสร้างสรรค์ครั้งนี้ขึ้น จึงได้นำเอา “นามธรรม” ที่ส่งผลต่อมโนแนวคิดหรือศรัทธาของข้าพเจ้าที่มีต่อครุบาเจ้าศรีวิชัย มาวิเคราะห์ “รูปธรรม” ที่สะท้อนให้เห็นถึงการสร้างรูปแบบกึ่งอุดมคติ

จากการวิเคราะห์แนวคิดในการสร้างงาน กึ่งอุดมคตินี้รูป ครุบาเจ้าศรีวิชัย เกิดผลเป็นรูปธรรม ภายใต้มโนภาพของข้าพเจ้า 3 ลักษณะด้วยกันคือ

1. บุคลิกท่าทางเชิงกึ่งอุดมคติ
2. กายวิภาคเชิงกึ่งอุดมคติ
3. เครื่องนุ่งห่มและอัฐบริขารเชิงกึ่งอุดมคติ

7.1 บุคลิกท่าทางเชิงกึ่งอุดมคติ

บุคลิกท่าทางของครุบาเจ้าศรีวิชัยจากแนวคิดในการสร้าง 3 บุคลิกท่าทาง คือ บุคลิกท่าทาง นิ่งขัดสมาธิ บุคลิกท่าทางนั่งเก้าอี้ และบุคลิกท่าทางยืน ซึ่งในแต่ละท่าทางมีลักษณะดังต่อไปนี้

บุคลิกท่าทางนั่งขัดสมาธิ

ลักษณะท่านั่งขัดสมาธิอย่างสุภาพเรียบร้อย มือทั้งสองข้างประสานกันอย่างนุ่มนวล วางลงบริเวณหน้าตัก ขาขวาวางทับขาซ้ายอย่างงดงามตามแบบพระปฎิมา ลักษณะใบหน้ายิ้ม เล็กน้อย แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้สำรวม กาย วาจา ใจ ตามข้อพระธรรมวินัย

บุคลิกท่าทางนั่งเก้าอี้

ลักษณะท่านั่งเก้าอี้ที่เปี่ยมด้วยความเมตตากรุณา เป็นลักษณะการนั่งแบบโน้มตัวลง มาด้านหน้า พร้อมกับการวางข้อศอกเพื่อรับน้ำหนักของลำตัวลงด้านข้างของขาข้างซ้ายอย่างงดงาม เปรียบเสมือนกำลังจะพูดคุยกับฆราวาส หรือเป็นการโน้มตัวเพื่อรับฟังคำปรึกษาจากชาวบ้าน

บุคลิกท่าทางยืน

ลักษณะท่ายืนตรงอย่างอ่อนนุ่ม พร้อมกับการถือเครื่องอัฐบริขารอย่างนุ่มนวล เป็นบุคลิกภาพที่แสดงให้เห็นถึงการที่ท่านได้เดินทางไปสู่สร้าง หรือบูรณะวัดวาอารามต่างๆ สู่ถึงการเป็นผู้มีความเพียรเพื่อศาสนาและพุทธศาสนิกชนอย่างแท้จริง

7.2 กายวิภาคเชิงกึ่งอุดมคติ

จากแนวความคิดอันเกิดจากความศรัทธา และอิทธิพลจากการศึกษาผลงานของศิลปินผู้เป็นแรงบันดาลใจ ทำให้เห็นถึงรูปลักษณะกายวิภาคของครุบาเจ้าศรีวิชัย ในลักษณะผิวเรียบเนียน ปราศจากริ้วรอยของเส้นเลือดที่พุ่งออกมาจากผิวหนัง หรือริ้วรอยจากความจริงตามธรรมชาติ แต่ยังคงลักษณะโครงสร้างในรูปแบบเหมือนจริงตามธรรมชาติ ลักษณะกล้ามเนื้อบนใบหน้าเบาบางและมีริ้วรอยแห่งวัยปรากฏแต่พองาม ใบหน้าแสดงอาการยิ้มน้อยๆ ด้วยมุมปาก แก้มและแววตา ลักษณะของมือและเท้าเรียบเนียนแลดูนุ่มแต่ยังคงแสดงโครงสร้างภายในไว้ให้เห็น สู่ถึงการเป็นผู้มีบุญบารมีที่เหนือกว่าคนธรรมดาทั่วไป

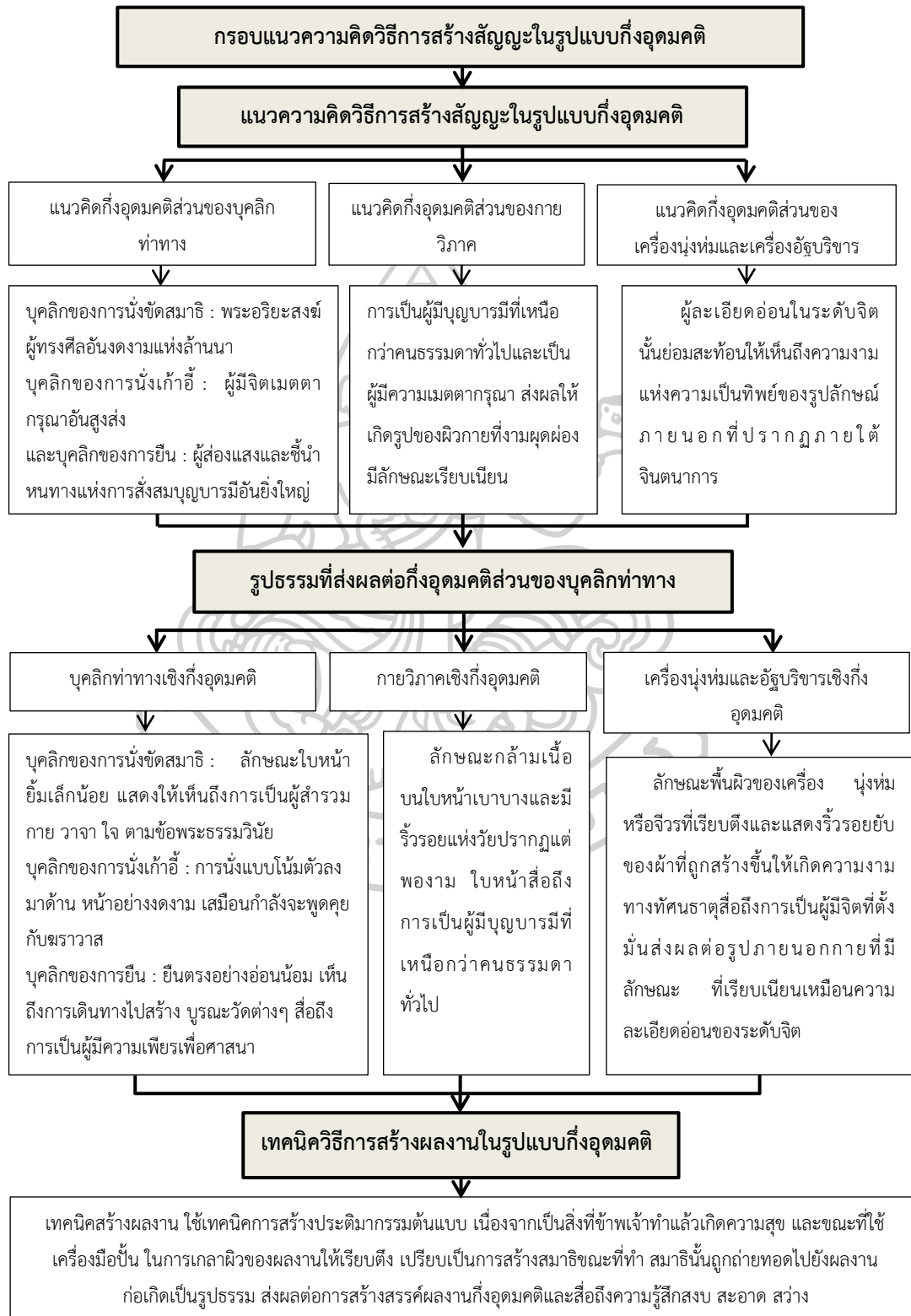
7.3 เครื่องนุ่งห่มและอัฐบริขารเชิงกึ่งอุดมคติ

จากแนวความคิดอันเกิดจากความศรัทธา และอิทธิพลจากการศึกษาผลงานของศิลปินผู้เป็นแรงบันดาลใจ ส่งผลให้เห็นถึงลักษณะเครื่องนุ่งห่มและอัฐบริขารของครุบาเจ้าศรีวิชัย คือ พื้นผิวของเครื่องนุ่งห่มหรือจีวรที่เรียบตึงและแสดงริ้วรอยยับของผ้าที่ถูกสร้างขึ้นให้เกิดความงามทางทัศนธาตุ พัดโบลาและพัดหางนกยูง คลี่คลายรูปจากความเป็นจริงเหลือเพียงลักษณะที่ยังเป็นสัญลักษณ์ สู่ถึงการเป็นผู้มีจิตที่ตั้งมั่น มีระดับสมาธิในจิตคอยข้างสูง จึงส่งผลต่อรูปร่างนอกกายที่มีลักษณะที่เรียบเนียนเหมือนความละเอียดอ่อนของระดับจิต

8. เทคนิควิธีการสร้างผลงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ

เทคนิคการสร้างผลงานเพื่อให้เกิดความงามในรูปแบบกึ่งอุดมคติ ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคการสร้างประติมากรรมต้นแบบ เนื่องจากเป็นเทคนิคที่ข้าพเจ้าทำและเกิดความสุข และเป็นเทคนิคใช้ในการสร้างสรรค์งานอยู่ตลอด เป็นเครื่องมือที่สามารถถ่ายทอดแนวความคิดจากนามธรรมสู่ผลงานรูปธรรม ทุกขณะที่ใช้เครื่องมือปั้น ในการเกลาริมของผลงานให้เรียบตึง เปรียบเป็นการสร้างสมาธิขณะที่ทำ สมาธินั้นถูกถ่ายทอดไปยังผลงาน ก่อเกิดเป็นรูปธรรม ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานกึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย ทั้ง 3 บุคลิกท่าทาง

ผลงานชุดนี้สร้างสรรค์ขึ้นมาด้วยแนวความคิดเชิงกึ่งอุดมคติที่เกิดจากความศรัทธาภายใต้จิตใจของข้าพเจ้า สามารถสรุปกรอบแนวความคิดวิธีการสร้างสัญญาในรูปแบบกึ่งอุดมคติตั้งแผนภาพต่อไปนี้

9. เทคนิค ขั้นตอน และกระบวนการ

การสร้างสรรค์ผลงาน กิ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย มีจำนวนทั้งหมด 3 ผลงาน ซึ่งมีเทคนิค ขั้นตอน และกระบวนการของการสร้างสรรค์ที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน หากแต่ว่าผลงานมีความแตกต่างกันในบุคลิกท่าทางอันแสดงถึงลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ดังนั้นในการอธิบายถึงกระบวนการของการสร้างสรรค์ที่ละเอียดจึงได้ยกตัวอย่างผลมาจำนวน 1 ผลงาน ขั้นตอนในการสร้างสรรค์มีดังต่อไปนี้

9.1 ขั้นตอนในการปั้นต้นแบบ

- ศึกษาข้อมูลจากภาพถ่าย เพื่อค้นหาลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของครูบาเจ้าศรีวิชัย
- ทำการคัดเลือกบุคลิกที่เป็นเอกลักษณ์ 3 บุคลิกท่าทาง

ภาพที่ 21 ครูบาเจ้าศรีวิชัยท่าทางนั่งขัดสมาธิ

แหล่งที่มา: ประมวลภาพอิริยาบถต่างๆ. เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2561. เข้าถึงได้จาก http://www.dharma-gateway.com/monk/monk_biography/kb-srivichai/kb-srivichai-hist-08.htm

ภาพที่ 22 ครูบาเจ้าศรีวิชัยทำทางนั่งเก้าอี้

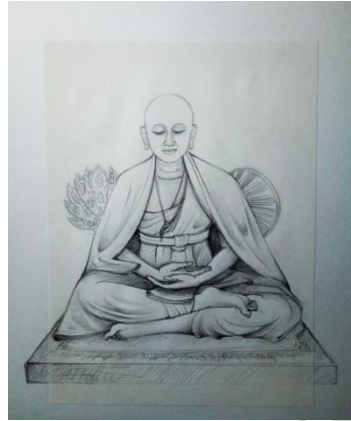
แหล่งที่มา: ประมวลภาพอิริยาบถต่างๆ. เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2561. เข้าถึงได้จาก http://www.dharma-gateway.com/monk/monk_biography/kb-srivichai/kb-srivichai-hist-08.htm

ภาพที่ 23 ครูบาเจ้าศรีวิชัยทำทางยืน

แหล่งที่มา: ประมวลภาพอิริยาบถต่างๆ. เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2561. เข้าถึงได้จาก http://www.dharma-gateway.com/monk/monk_biography/kb-srivichai/kb-srivichai-hist-08.htm

- ทำการร่างแบบเป็นผลงานสองมิติ

ภาพที่ 24 ภาพร่างสองมิติท่าทางนั่งขัดสมาธิ

ภาพที่ 25 ภาพร่างสองมิติท่าทางนั่งเก้าอี้

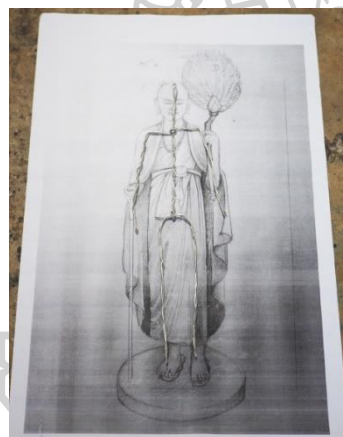
ภาพที่ 26 ภาพร่างสองมิติท่าทางยืน

- ขยายแบบจากลายเส้นสองมิติเท่าขนาดจริงที่จะปั้น

ภาพที่ 27 ขยายแบบเท่าขนาดจริง

- ทำโครงสร้างด้วยลวดอะลูมิเนียม ตามรูปแบบที่ได้ร่างภาพไว้

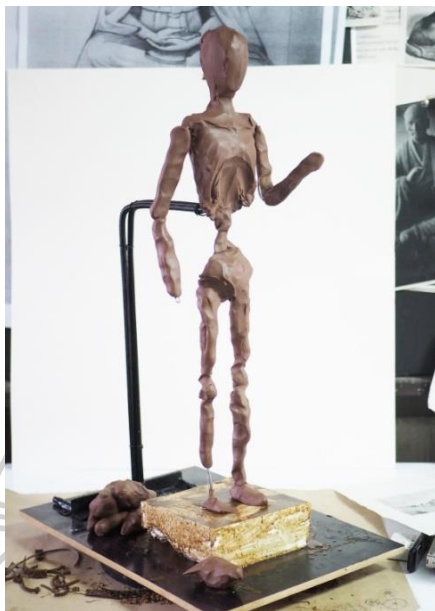
ภาพที่ 28 ตัดลวดอะลูมิเนียม

ภาพที่ 29 ทำโครงสร้างผลงานด้วยเหล็กและลวดอะลูมิเนียม

ดินน้ำมัน

- หลังจากที่ยื่นโครงสร้างด้วยลวดอะลูมิเนียมและโฟมแล้ว ทำการปั้นต้นแบบด้วยดินน้ำมัน
- ตรวจสอบความเรียบร้อยของผลงานเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 30 ยื่นโครงสร้างด้วยดินน้ำมัน

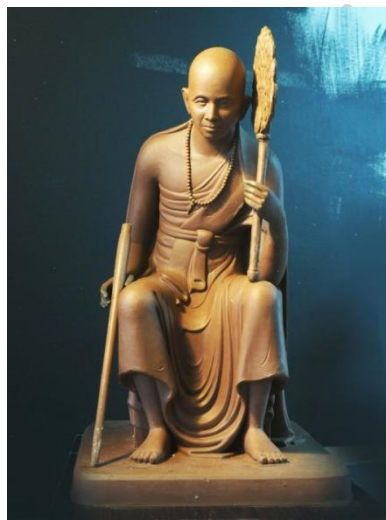

ภาพที่ 31 เก็บรายละเอียดผลงานประติมากรรมต้นแบบ

- ผลงานประติมากรรมต้นแบบเสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 32 ผลงานต้นแบบท่าทางนั่งขัดสมาธิ

ภาพที่ 33 ผลงานต้นแบบท่าทางนั่งเก้าอี้

ภาพที่ 34 ผลงานต้นแบบท่าทางยืน

9.2 ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์

การทำแม่พิมพ์ในลักษณะนี้จะเป็นการทำแม่พิมพ์ด้วยยางซิลิโคนและครอบด้วยปูนปาสเตอร์ เป็นแม่พิมพ์ชนิดประกบกัน หน้า - หลัง โดยวิธีการทำจะเริ่มทำที่ละด้าน โดยเริ่มจากด้านหน้าของชิ้นงานก่อน ในการทำแม่พิมพ์ควรเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนการลงมือทำ และมีขั้นตอนการทำดังต่อไปนี้

- ตัดแยกส่วนที่จะเกิดการงัด หรือติด ในการทำแม่พิมพ์ครอบด้วยปูนปาสเตอร์

ภาพที่ 35 ตัดแยกชิ้นส่วนก่อนทำแม่พิมพ์

ภาพที่ 36 แยกชิ้นส่วนต่าง ๆ เตรียมทำแม่พิมพ์

- กั้นแบ่งครึ่งผลงานด้วยดินน้ำมัน

ภาพที่ 37 กั้นแบ่งครึ่งผลงานด้วยดินน้ำมัน

ภาพที่ 38 กั้นแบ่งครึ่งชิ้นส่วนต่าง ๆ ด้วยดินน้ำมัน

- ตววยางซิลิโคนแบ่งใส่กระบอกลงเพื่อทำการผสมกับตัวเร่งปฏิกิริยาการแห้งของยาง ในการผสมตัวเร่งนี้จะผสมตามปริมาณอัตราส่วนของยางแต่ละชนิด
- เมื่อผสมตัวเร่งปฏิกิริยาการแห้งของยางกับยางเข้าไปด้วยกันแล้ว จากนั้นคนให้ ตัวเร่งเข้าเป็นเนื้อเดียวกันกับยาง ก่อนจะทาลงบนพื้นผิวของชิ้นงาน ในขั้นตอนนี้จะต้องทำทุกครั้ง ก่อนการทาลงบนพื้นผิวของงาน

ภาพที่ 39 ตววยากซิลิโคน

- ทายางซิลิโคนรอบที่ 1 ให้ทั่วพื้นผิวของงาน

ภาพที่ 40 ทายางซิลิโคนรอบที่ 1

- รอยางซิลิโคนที่ทารอบแรกแห้งและทารอบที่ 2 ตาม
- รอยางซิลิโคนรอบที่ 2 แห้งพอสมควรให้นำผ้าก๊อทบุบริเวณพื้นผิวของงานให้ทั่วเพื่อเป็นใยประสานกันของเนื้อยางและป้องกันการฉีกขาดของยาง

ภาพที่ 41 ทายางซิลิโคนรอบที่ 2 และปูผ้าก๊อท

ภาพที่ 42 ทายางซิลิโคนและปูผ้าก๊อทชิ้นส่วนต่างๆ

- หลังจากนั้นทนายชิลิโคนรอบที่ 3 กลบพื้นผิวของงานที่แปะด้วยผ้าก๊อต พร้อมกับนำเตี๋ยของยางที่ตัดเป็นลูกเต๋า มาติดไว้บริเวณตะเข็บของแม่พิมพ์ เพื่อเป็นตัวยึดเกาะกับพิมพ์ครอบ หลังจากยกแห้งแล้วทำการตัดขอบให้เรียบร้อยก่อนการทำแม่พิมพ์ปูนพลาสเตอร์ครอบ

ภาพที่ 43 ทนายชิลิโคนรอบที่ 3

ภาพที่ 44 ตัดของยางชิลิโคนก่อนทำพิมพ์ครอบ

- ทำแม่พิมพ์ครอบพิมพ์ยางด้วยปูนปาสเตอร์

ภาพที่ 45 ทำแม่พิมพ์ครอบ

ภาพที่ 46 ตกแต่งขอบแม่พิมพ์ปูนปาสเตอร์

- เมื่อทำแม่พิมพ์ฝั่งด้านหน้าของชิ้นงานเสร็จแล้ว ให้อุปูนปาสเตอร์มีความแข็งตัวประมาณ 30 นาที
- หลังจากนั้น ตัดเหล็กโครงสร้างที่เผล่ออกมาจากด้านหลังและทำการซ่อมแซมผลงานในส่วนที่สึกหรอจากการตัดเหล็กโครงสร้าง

ภาพที่ 47 เตรียมตัดเหล็กโครงสร้าง

ภาพที่ 48 ตัดเหล็กโครงสร้างออก

- แกะดินน้ำมันที่ทำการกั้นแบ่งครึ่งไว้ในตอนแรกออก และตรวจดูความเรียบร้อยของผลงานก่อนการทำแม่พิมพ์ฝั่งด้านหลัง

ภาพที่ 49 แกะดินน้ำมันที่กั้นขอบออก

- นำสบู่อหรือวาสลีนมาทาตรงตะเข็บของงานเพื่อป้องกันกาเชื่อมต่อกันของยางระหว่างแม่พิมพ์ด้านหน้า กับแม่พิมพ์ฝั่งด้านหลัง

ภาพที่ 50 ทาสบู่อหรือวาสลีนบริเวณขอบของแม่พิมพ์

- ทำการทาสีโคนตามขั้นตอนของการทาสีในฝั่งด้านหน้า
- หลังจากทำการทาสีโคนตามสัดส่วนและคนผสมให้เข้ากันแล้ว เริ่มทาสีโคนรอบที่ 1 ให้ทั่วพื้นผิวของงาน

ภาพที่ 51 ทาสีรอบแรกด้านหลัง

- รอยางซิลิโคนที่ทารอบแรกแห้งและทารอบที่ 2 ตาม
- รอยางซิลิโคนรอบที่ 2 แห้งพอสมควร ๆ ให้นำผ้าก๊อตปูบริเวณพื้นผิวของงานให้ทั่วเพื่อเป็นใยประสานกันของเนื้อยางและป้องกันการฉีกขาดของยาง

ภาพที่ 52 ทายางรอบสุดท้ายฝั่งด้านหลัง

ภาพที่ 53 ปูผ้าก๊อตก่อนลงยางรอบสุดท้าย

- หลังจากนั้นทาสีโคนรอบที่ 3 กลบพื้นผิวของงานที่ปูด้วยผ้าก๊อต พร้อมกับนำเตี๋ยของยางที่ตัดลูกเต๋า มาติดไว้บริเวณตะเข็บของแม่พิมพ์ เพื่อเป็นตัวยึดเกาะกับพิมพ์ครอบ

ภาพที่ 54 ตัดขอบยางให้เรียบร้อย

- ทำแม่พิมพ์ครอบพิมพ์ยางด้วยปูนปลาสเตอร์

ภาพที่ 55 เริ่มครอบปูนปลาสเตอร์

ภาพที่ 56 ใส่ไม้เพื่อป้องกันการหัก

- จากนั้นรอปูนพลาสติกแข็งและแกร่ง ประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง

ภาพที่ 57 ทำแม่พิมพ์เสร็จสมบูรณ์

- ทำการแกะแม่พิมพ์ออกจากต้นแบบ และทำความสะอาดแม่พิมพ์เพื่อเตรียมการ
ในการหล่อไฟเบอร์กลาส

ภาพที่ 58 แกะแม่พิมพ์ครอบออกจากผลงาน

ภาพที่ 59 แกะแม่พิมพ์ยางซิลิโคนออกจากผลงาน

ภาพที่ 60 ตรวจสอบความเรียบร้อยของแม่พิมพ์ก่อนทำการหล่อ

9.3 ขั้นตอนการหล่อ

ในการหล่อไฟเบอร์กลาสควรเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนการลงมือทำ และมีขั้นตอนการทำงานดังต่อไปนี้

- ผสมเรซินกับผงแคลเซียม และคนให้เข้ากันเพื่อเพิ่มความหนาและความแข็งแรงของชิ้นงานหลังจากการหล่อเสร็จ

ภาพที่ 61 ผสมผงแคลเซียมกับเรซิน

- นำสีผสมเรซินสีขาวผสมลงไปเ็นเรซินแล้วคนให้เข้ากัน

ภาพที่ 62 ผสมสีขาวกับกับเรซิน

- ตรวจสอบความเรียบร้อยของแม่พิมพ์ก่อนทำการหล่อ
- ตวงเรซินออกมาประมาณสักครึ่งแก้ว จากถังใหญ่ที่ผสมไว้ในตอนแรก และผสมตัวเร่งปฏิกิริยาการแห้งของเรซินพร้อมกับคนให้เข้ากัน

ภาพที่ 63 ตวงเรซิน

- ใช้ฟู่กันทาเรซินให้ทั่วแม่พิมพ์ ในขณะที่ทาควรเกลี่ยความหนาของเรซินให้เสมอกัน
ให้ได้มากที่สุด

ภาพที่ 64 ทาเรซินลงไปแม่พิมพ์

- พอเรซินหน้าแรกแห้งก็ให้ทารอบที่ 2 และรอบที่ 3 ตามลำดับ

ภาพที่ 65 ทาเรซินรอบที่ 2

- เมื่อทาเรซินครบประมาณสามรอบแล้ว ให้นำใยแก้ว หรือผ้าก๊อทปูลงไปในส่วน
ของชิ้นงานที่ได้ทาเรซินไว้ เพื่อเป็นใยประสานอยู่ภายในและเสริมความแข็งแรงของชิ้นงานด้วย และ
ทาเรซินกลบลงไปอีกที หรือเรียกว่า “การซับใย”

ภาพที่ 66 ปูผ้าก๊อท

- เมื่อทำตามขั้นตอนดังกล่าวเสร็จสิ้นในแม่พิมพ์ทุกชิ้นแล้ว ให้ตัดเหล็กมาวางเป็น
โครงสร้างด้านในของชิ้นงาน เพื่อเพิ่มความแข็งแรง และนำใยแก้ว หรือผ้าก๊อทมาวางทับเหล็กไว้ และ
ใช้เรซินมาทาถูหรือซับลงไปในส่วนนั้น เปรียบเสมือนเป็นการใช้กาวเพื่อเชื่อมเหล็กกับเรซินเข้า
ด้วยกัน

ภาพที่ 67 ใส่โครงสร้างด้วยเหล็ก

- หลังจากวางโครงสร้างด้วยเหล็กเสร็จแล้วในทำการประกบพิมพ์แต่ละชั้นเข้าด้วยกัน โดยเริ่มทำไปที่ละชุด เมื่อประกบพิมพ์เข้าด้วยกันแล้ว ให้ใช้เชือกหรือลวดมาผูกมัดเพื่อไม่ให้แม่พิมพ์ทั้งสองฝั่งหลุดออกจากกัน

ภาพที่ 68 ประกบพิมพ์ทั้งสองฝั่งเข้าด้วยกัน

- ทำการกรอกเรซินลงไปแม่พิมพ์ เพื่อประสานชิ้นงานสองฝั่งด้านหน้า และด้านหลังเข้าด้วยกัน ในขั้นตอนนี้ควรทำประมาณ 2 – 3 รอบ เพื่อความหนาและความแข็งแรงของช่วงรอยต่อ

- รอให้เรซินแห้งสนิท และมีความแข็งแรงประมาณ 8 ชั่วโมง และแกะชิ้นงานออกจากแม่พิมพ์

ภาพที่ 69 กรอกเรซินลงในแม่พิมพ์

9.4 ขั้นตอนการขัดแต่ง

- หลังจากแกะชิ้นงานออกจากแม่พิมพ์แล้วใช้ตะไบ หรือเครื่องเจียรในการขัดตะเข็บ
ของงาน

ภาพที่ 70 ขัดแต่งตะเข็บของผลงานด้วยตะไบ

ภาพที่ 71 ขัดแต่งตะเข็บของผลงานด้วยเครื่องเจียร

- จากนั้นนำชิ้นงานแต่ละส่วนขัดด้วยกระดาษทราย โดยใช้วิธีขัดแบบขัดน้ำ ในส่วนนี้เป็นการเก็บรายละเอียดของพื้นผิวผลงานให้เรียบตึง

ภาพที่ 72 ขัดกระดาษทรายด้วยวิธีการขัดน้ำ

- เมื่อขัดผิวในขั้นตอนก่อนหน้าเสร็จแล้วให้รอชิ้นงานแห้งจากการขัดน้ำแล้วนำชิ้นส่วนต่างๆที่ตัดแยกในขั้นตอนทำแม่พิมพ์มาประกอบเข้าด้วยกัน โดยใช้เรซินเป็นตัวประสานในการเชื่อมต่อใช้เวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง เพื่อการแห้งของเรซินตรงจุดเชื่อมต่อ

ภาพที่ 73 ประกอบส่วนต่าง ๆ ของผลงาน

- เมื่อจุดรอยต่อมีความแข็งแรงแล้วให้ใช้เรซินโป้วอุดร่องตรงรอยต่อ และรอจนกว่าจะแข็งตัวถึงจะทำขั้นตอนต่อไปได้
- ทำการขัดแต่งตรงบริเวณที่เป็นจุดเชื่อมต่อของชิ้นงาน

ภาพที่ 74 อุดโป้วรอยรอยต่อ

- ทำการปิดใต้ฐาน โดยการนำดินน้ำมันมาปั้นเป็นกรอบรอบ ๆ ฐานของชิ้นงานบนพื้นผิวที่เรียบ แล้วทาสี หรือวาสลีนเพื่อป้องกันการยึดติดกันระหว่างพื้นผิวที่รองปิดฐานกับตัวชิ้นงาน
- จากนั้นเทเรซินลงไปในกรอบที่ตั้งไว้ แล้วเอาชิ้นงานวางทับลงไป
- เมื่อเรซินแข็งตัวจึงทำการยกออกและขัดแต่งบริเวณนั้น

ภาพที่ 75 หล่อปิดฐาน

- ขั้นตอนสุดท้ายของการจัดแต่ง คือการขัดล้างผิวของชิ้นงาน โดยการนำโซดาไฟไปละลายกับน้ำ และนำชิ้นงานลงไปแช่ ใช้เวลาประมาณ 30 นาที
- จากนั้นนำชิ้นงานที่แช่โซดาไฟมาขัดล้างด้วยผงซักฟอก และล้างด้วยน้ำสะอาด
- แล้วรอน้ำที่ล้างชิ้นงานแห้ง ก็จะได้ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 76 ขัดล้างด้วยโซดาไฟ

10. รูปผลงานเสร็จสมบูรณ์

- ผลงาน “กึ่งอุตมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย” บุคลิกท่าทางนั่งขัดสมาธิ

ภาพที่ 77 ผลงานเสร็จสมบูรณ์ “ กึ่งอุตมคติริรูป ครูบาเจ้าศรีวิชัย ” (ท่าทางนั่งขัดสมาธิ)

ชื่อผลงาน	“ กึ่งอุตมคติริรูป ครูบาเจ้าศรีวิชัย ” (ท่าทางนั่งขัดสมาธิ)
ขนาด	33 X 21 X 35 เซนติเมตร
เทคนิค	หล่อไฟเบอร์กลาส

- ผลงาน “กึ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย” บุคลิกท่าทางนั่งเก้าอี้

ภาพที่ 78 ผลงานเสร็จสมบูรณ์ “กึ่งอุดมคติรูป ครูบาเจ้าศรีวิชัย” (ท่าทางนั่งเก้าอี้)

ชื่อผลงาน	“กึ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย” (ท่าทางนั่งเก้าอี้)
ขนาด	27 X 33 X 47 เซนติเมตร
เทคนิค	หล่อไฟเบอร์กลาส

- ผลงาน “กึ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย” บุคลิกท่าทางยืน

ภาพที่ 79 ผลงานเสรีจสมบูรณ์ “กึ่งอุดมคติรูป ครูบาเจ้าศรีวิชัย ” (ท่าทางยืน)

ชื่อผลงาน “กึ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย ” (ท่าทางยืน)

ขนาด 19 X 19 X 63 เซนติเมตร

เทคนิค หล่อไฟเบอร์กลาส

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์

การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นการอธิบายถึงเหตุผล แนวความคิด อิทธิพลที่ได้รับ และการสร้างรูปแบบผลงานประติมากรรม โดยการวิเคราะห์แยกแยะออกเป็น ส่วนต่างๆ เพื่อเป็นการประเมินพัฒนาการในแต่ละขั้นตอนของการทำงาน และยังสามารถกล่าวถึง วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการค้นคว้าทดลองหรือรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ ในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ แนวความคิด ในการสร้างสรรค์

1.1 ศึกษาแรงบันดาลใจจากครุฑเจ้าศรีวิชัย สู่ “นามธรรม” หรือแนวคิดในการสร้างสรรค์

1.1.1 แรงบันดาลใจ

1.1.2 นามธรรม

1.2 ตารางแสดงลักษณะความเป็นจริงสู่ความเป็นกึ่งอุดมคติ ในส่วน “บุคลิกท่าทาง”

1.3 ตารางแสดงลักษณะนามและรูปที่สื่อถึง “ทางกายวิภาค”

1.4 ตารางแสดงลักษณะนามและรูปที่สื่อถึง “ลักษณะเครื่องนุ่งห่มและเครื่อง
อัฐบริวาร”

2. วิเคราะห์พัฒนาการด้านขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์

2.1 ขั้นตอนในการร่างแบบและปั้นต้นแบบ

2.2 ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์

2.3 ขั้นตอนการหล่อ

2.4 ขั้นตอนการขัดแต่ง

3. วิเคราะห์พัฒนาการด้านรูปแบบและทักษะการแสดงออก

3.1 รูปผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์

3.2 รูปผลงานศิลปะนิพนธ์

3.3 วิเคราะห์พัฒนาการด้านรูปแบบและทักษะการแสดงออก

3.3.1 บุคลิกท่าทางเชิงกึ่งอุดมคติ

3.3.2 กายวิภาคเชิงกึ่งอุดมคติ

3.3.3 เครื่องนุ่งห่มและอัฐบริวารเชิงอุดมคติ

3.3.4 สรุปรูปทัศนธาตุโดยรวม

1. วิเคราะห์แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ด้วยความศรัทธาในพระอริยสงฆ์ผู้เป็นตนบุญแห่งล้านนา เกิดการวิเคราะห์ความศรัทธาในพระเถระผู้นั้น เพื่อสร้างรูปสัญลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นความงามกึ่งอุดมคติ

1.1 ศึกษาแรงบันดาลใจจากครูบาเจ้าศรีวิชัย ลู “นามธรรม” หรือแนวคิดในการสร้างสรรค์

1.1.1 แรงบันดาลใจ คือ ความประพฤติ คุณงามความดี จากเกียรติประวัติ ของครูบาเจ้าศรีวิชัย ซึ่งชีวิตของท่านตั้งแต่เกิดกระทั่งมรณภาพ ได้มีเหตุการณ์ต่างๆ มากมาย ที่ได้บ่งบอกถึงการเป็นผู้มีบุญบารมี และเป็นผู้ปฏิบัติตนทำคุณประโยชน์ต่อสังคม จะเห็นได้ว่า บุญเก่าได้ประจักษ์ให้เห็นขณะที่ท่านคลอตออกจากกรรมมารดา เกิดเหตุการณ์สภาพอากาศที่แปรปรวน พอโตมาได้ระยะหนึ่งท่านก็เป็นผู้มีจิตเมตตาตั้งแต่เด็ก ในตอนที่ท่านอยู่ภายใต้ร่มกาสาหวัดพร ท่านเป็นผู้สร้างและบูรณะพุทธศาสนสถานทั่วแผ่นดินล้านนา เป็นผู้เคร่งในพระธรรมวินัยมีศีลจารวัตรงดงาม เป็นผู้ตั้งมั่นในพระพุทธศาสนา เป็นผู้เผยแพร่พระธรรมคำสอนให้กับกลุ่มคนหรือชนเผ่าต่างๆ กระทั่งเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชาวล้านนาในยุคสมัยนั้น ท่านได้สร้างความสามัคคีให้เกิดแก่ชาวवास และอีกประการหนึ่งที่สำคัญ คือ ท่านได้เป็นผู้รวบรวมพระไตรปิฎกฉบับล้านนาเพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา

1.1.2 นามธรรม หรือแนวความคิดในการสร้างสรรค์จากแรงบันดาลใจดังกล่าว ก่อให้เกิดแนวความคิดในการสร้างสรรค์ คือ ความรัก ความศรัทธาที่มีต่อครูบาเจ้าศรีวิชัยและการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม โดยมุ่งนำเสนอถึงการเป็นพระอริยสงฆ์ผู้ทรงศีลอันงดงามแห่งล้านนา

1.2 ตารางแสดงลักษณะความเป็นจริงสู่ความเป็นกึ่งอุดมคติในส่วน “บุคลิกท่าทาง”

ตารางที่ 6 ลักษณะบุคลิกท่าทาง ท่าทางนั่งขัดสมาธิ

ความบังตาลใจ	นามธรรม	รูปเปรียบเทียบ	ความแตกต่างทางรูปแบบ
<ul style="list-style-type: none"> - การเป็นผู้มีจิตใจเมตตาแต่้วยเยาว์ - ผู้เป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชาวล้านนา - เป็นผู้เผยแพร่พระธรรมคำสอนให้กับกลุ่มคนหรือชนเผ่าต่างๆ - เป็นผู้สร้างความสามัคคีให้เกิดแก่ขรवास - เป็นผู้รวบรวมพระไตรปิฎกฉบับล้านนา เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา 	<p>ความรัก ความศรัทธาที่มีต่อครูบาเจ้าศรีวิชัยและการสร้างสรรค์ผลงาน โดยมุ่งนำเสนอถึงการเป็นพระอริยะสงฆ์ผู้มีกรรมฐานและทรงศีลอันงดงามแห่งล้านนา</p>	 <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">↓</p> 	<p>จากรูปเห็นได้ว่าลักษณะท่าทางของการนั่งค่อนข้างคล้ายกัน เนื่องจากเป็นบุคลิกการนั่งที่เป็นเอกลักษณ์ หากแต่ว่ารูปในกึ่งอุดมคติแสดงให้เห็นถึงความสงบที่มากกว่าด้วยลักษณะการกางของแขนทั้งสองข้างที่ค่อนข้างตั้งตรงลงมาและหน้าตักจะแบนราบมากกว่ารูปจากความเป็นจริง เนื่องจากในหลักการของทัศนธาตุ เส้นตรงและเส้นนอนคือเส้นที่สื่อถึงความสงบนิ่ง ดังนั้นการสร้างรูปกึ่งอุดมคติจึงใช้หลักการนี้เพื่อสื่อถึงบุคลิกภาพการเป็นผู้มีจิตใจที่สงบด้วยสมาธิก่อให้เกิดการตั้งมั่น ในพระธรรมวินัยแลพระพุทธศาสนา</p>

สรุปจากตาราง ท่าทางนั่งขัดสมาธิเป็นบุคลิกภาพพื้นฐานของพระอริยะสงฆ์ทั่วไป หากแต่ในที่นี้เปรียบเป็นดังบุคลิกภาพของพระอริยะสงฆ์ผู้ทรงศีลอันงดงามแห่งล้านนาผู้ซึ่งมีพระกรรมฐาน

ตารางที่ 7 ลักษณะบุคลิกท่าทาง ท่าทางนั่งเก้าอี้

ความบังคาลใจ	นามธรรม	รูปเปรียบเทียบ	ความแตกต่างทางรูปแบบ
<ul style="list-style-type: none"> - การเป็นผู้มีจิตเมตตาแต่้วยเยาว์ - ผู้เป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชาวล้านนา - เป็นผู้เผยแพร่พระธรรมคำสอนให้กับกลุ่มคนหรือชนเผ่าต่างๆ - เป็นผู้สร้างความสามัคคีให้เกิดแก่ชาวवास - เป็นผู้รวบรวมพระไตรปิฎกฉบับล้านนา เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา 	<p>ความรัก ความศรัทธาที่มีต่อครูบาเจ้าศรีวิชัยและการสร้างสรรค์ผลงาน โดยสื่อถึงการเป็นผู้มีจิตเมตตากรุณาอันสูงส่งและเป็นร่วมโพธิ์ใหญ่ที่ให้ความร่มเย็นใจแก่มหาพุทธศาสนิกชนทุกชนทุกชาติพันธุ์</p>	 <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">↓</p> 	<p>จากรูปจะเห็นได้ว่าเป็นบุคลิกท่าทางที่ค่อนข้างใกล้เคียงกันเนื่องจากการสร้างรูปปั้นอุดมคติโดยการยึดเอาบุคลิกลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์ของท่านมานำเสนอ แต่ต่างกันในเรื่องลักษณะ อารมณ์ ความรู้สึกของภาพลักษณ์โดยรวมของผลงาน</p> <p><u>ภาพที่เป็นรูปถ่ายจะเห็นได้ถึงท่าทางการนั่งที่ค่อนข้างเกร็งสังเกตได้จากลักษณะของกล้ามเนื้อที่เห็นได้ชัดและการถือเครื่องอัฐบริขารด้วยความแน่นติดกับมือ</u></p> <p>ส่วนภาพที่สร้างขึ้นในรูปแบบอุดมคติ เป็นท่านั่งเก้าอี้ที่เปี่ยมด้วยความเมตตากรุณา เป็นการนั่งที่ไม่สื่อถึงความรู้สึกเกรง เนื่องจากไม่มีกล้ามเนื้อแสดงให้เห็นชัดเจน และการจับถือเครื่องอัฐบริขารอย่างนุ่มนวล เป็นลักษณะการนั่งแบบโน้มตัวลงมาด้านหน้า พร้อมกับการวางข้อศอกเพื่อรับน้ำหนักของลำตัวลงด้านข้างของขาข้างซ้ายอย่างงดงามเปรียบเสมือนกำลังจะพูดคุยกับชาวवास หรือเป็นการโน้มตัวเพื่อรับฟังคำปรึกษาจากชาวบ้าน</p>

สรุปจากตาราง เป็นบุคลิกท่าทางที่ค่อนข้างโดดเด่นของตนบุญแห่งล้านนาผู้ซึ่งเปรียบเป็นดังผู้มีจิตเมตตากรุณาอันสูงส่งและเป็นร่วมโพธิ์ใหญ่ที่ให้ความร่มเย็นใจแก่มหาพุทธศาสนิกชนทุกชาติพันธุ์

ตารางที่ 8 ลักษณะบุคลิกท่าทาง ท่าทางยืน

ความบังคาลใจ	นามธรรม	รูปเปรียบเทียบ	ความแตกต่างทางรูปแบบ
<ul style="list-style-type: none"> - การเป็นผู้มีจิตเมตตาแต่้วยเยาว์ - ผู้เป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชาวล้านนา - เป็นผู้เผยแพร่พระธรรมคำสอนให้กับกลุ่มคนหรือชนเผ่าต่างๆ - เป็นผู้สร้างความสามัคคีให้เกิดแก่ชาวवास - เป็นผู้รวบรวมพระไตรปิฎกฉบับล้านนา เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา 	ความรัก ความศรัทธาที่มีต่อครูบาเจ้าศรีวิชัยและการสร้างสรรค์ผลงาน โดยสื่อถึง การเป็นผู้ส่องแสงและชี้นำหนทางแห่งการสั่งสมบุญบารมีอันยิ่งใหญ่ตามแนวทางของพระพุทธศาสนา	 	จากรูปเห็นได้ว่าเป็นบุคลิกท่าทางที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน เนื่องจากการเป็นการสร้างรูปกึ่งอุดมคติโดยการยึดเอาบุคลิกลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์ของท่านมานำเสนอ แต่ต่างกันในเรื่องอารมณ์ความรู้สึกของภาพลักษณ์โดยรวมของผลงาน <u>จากภาพถ่ายจะเห็นถึงลักษณะการยืนหน้าตรง มือข้างซ้ายถือพัดทางนทกยงเพื่อบังแสงแดด มือข้างขวาถือไม้เท้าในตำแหน่งที่เหนือเอวขึ้นมาด้วยความแน่นกระชับ</u> ส่วนรูปอุดมคติที่ได้สร้างขึ้นนั้น ลักษณะท่ายืนตรงอย่างอ่อนน้อม พร้อมกับ มือซ้ายถือพัดทางนทกยงอย่างนุ่มนวลวางลงกับไหล เนื่องจากการจัดองค์ประกอบของผลงาน เพื่อไม่ให้พัดบังแสงที่ละมุนกระทบใบหน้า ซึ่งมีลักษณะก้มศีรษะลงมาเล็กน้อย เปรียบเป็นบุคลิกของผู้สุภาพเรียบร้อย และมีมือข้างขวาในลักษณะที่ถือไม้เท้าอย่างอ่อนโยน เป็นการจัดองค์ประกอบของผลงาน แสดงให้เห็นถึงลำแขนที่เรียวงามและนุ่มนวลของครูบาท่าน เห็นถึงการที่ท่านได้เดินทางไปสร้าง หรือบูรณะวัดวาอารามต่าง ๆ สื่อถึงการเป็นผู้มีความเพียร เพื่อ ศาสนา และ พุทธศาสนิกชนอย่างแท้จริง

สรุปจากตาราง เป็นบุคลิกของพระภิกษุผู้มากด้วยบุญบารมีแห่งล้านนาผู้นี้ เป็นดังผู้ส่องแสงและชี้นำหนทางแห่งการสั่งสมบุญบารมีอันยิ่งใหญ่ตามแนวทางของพระพุทธศาสนา

1.3 ตารางแสดงลักษณะความเป็นจริงสู่ความเป็นกึ่งอุดมคติในส่วน “กายวิภาค”

ตารางที่ 9 ลักษณะทางกายวิภาค

ความบังนดาลใจ	นามธรรม	รูปเปรียบเทียบ	ความแตกต่างทางรูปแบบ
<p>- บุญบารมีเก่า ประจักษ์ให้เห็น ขณะที่ท่านคลออด ออกจากครรรค์ มารดา</p> <p>- ท่านเป็นผู้สร้าง และบูรณะพุทธ ศาสนสถานทั่ว แผ่นดินล้านนา</p>	<p>ความรัก ความ ศรัทธาที่มีต่อครู บาเจ้าศรีวิชัย และการ สร้างสรรค์ ผลงาน เห็นได้ถึง การเป็นผู้มาก ด้วยบุญบารมีที่ เหนือกว่าคน ธรรมดาซึ่งเป็น บุญที่เกิดจากการ สั่งสมมาแต่ชาติ เก่าก่อน ด้วยเหตุ ดังกล่าวนี้จึง สะท้อนให้เห็นถึง ลักษณะทางกาย วิภาคที่งดงาม กว่าคนธรรมดา ทั่วไป</p>		<p>จากรูปเห็นได้ว่าลักษณะ ของกายวิภาคจากความเป็นจริง ค่อนข้างต่างกับรูปกึ่งอุดมคติเป็น อย่างมาก เนื่องจากการ ถ่ายทอดแนวความคิด เนื้อหา เรื่องราวในมุมมองของข้าพเจ้าสู่ การสร้างรูปกึ่งอุดมคติ ภายใต้ ความเป็นจริงที่มาจากลักษณะ กายวิภาคของครูบาเจ้าศรีวิชัย</p> <p>จากลักษณะใบหน้าในรูปแบบ ด้านบน แสดงความงามทาง ธรรมชาติด้วยริ้วรอยและ กล้ามเนื้อที่เห็นได้อย่างชัดเจน ส่วนรูปกึ่งอุดมคติลักษณะ กล้ามเนื้อบนใบหน้าเบาบางและ มีริ้วรอยแห่งวัยปรากฏแต่พองาม แสดงอาการยิ้มน้อยน้อยด้วยมุม ปาก แก้มและแววตา สื่อถึงการ เป็นผู้มีจิตใจเมตตาโอบอ้อมอารี</p> <p>มีผิวเรียบเนียนปราศจากริ้ว รอยและเส้นเลือดที่นูนออกมา จากผิวหนังตามธรรมชาติแต่ ยังคงลักษณะสัดส่วนในรูปแบบ เหมือนจริงตามธรรมชาติ</p> <p>ลักษณะของมือและเท้าเรียบ เนียนแลดูนุ่มแต่ยังคง แสดง โครงสร้างภายในไว้ให้เห็น</p>

ตารางที่ 10 ลักษณะทางกายวิภาค (ต่อ)

ความบังคาลใจ	นามธรรม	รูปเปรียบเทียบ	ความแตกต่างทางรูปแบบ
			<p>จากลักษณะหลังฝ่ามือและฝ่าเท้า จากรูปถ่ายเห็นถึงกล้ามเนื้อและเส้นเอ็นได้อย่างชัดเจน ส่วนรูปกึ่งอุดมคติมีลักษณะ ปริมาตรที่อวบอ้อมก่อให้เกิดแสงเงาที่นุ่มละมุนด้วยสายตา จากลักษณะรูปกึ่งอุดมคติ สื่อถึงการเป็นผู้มีบุญบารมีที่เหนือกว่าคนธรรมดาทั่วไป</p>

สรุปจากตาราง จากศรัทธาแห่งครูบาเจ้าศรีวิชัย เห็นได้ถึงการเป็นผู้มากด้วยบุญบารมีที่ซึ่งเป็นบุญที่อาจเกิดจากการสั่งสมมาแต่ชาติเก่าก่อน ด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางกายวิภาคที่งดงามกว่าคนธรรมดาทั่วไป

1.4 ตารางแสดงลักษณะความเป็นจริงสู่ความเป็นกึ่งอุดมคติในส่วน “ลักษณะเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริหาร”

ตารางที่ 11 ลักษณะเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริหาร

ความบังตาลใจ	นามธรรม	รูปเปรียบเทียบ	ความแตกต่างทางรูปแบบ
<p>- เป็นผู้เคร่งในพระธรรมวินัยและมีศีลจารวัตรที่งดงาม</p> <p>- เป็นผู้ตั้งมั่นในพระพุทธศาสนา</p>	<p>จากความเลื่อมใสในครูบาเจ้าศรีวิชัยทำให้เห็นถึงการเป็นผู้มีจิตตั้งมั่นในพระพุทธศาสนา</p> <p>มากด้วยจิตอันเป็นสมาธิในระดับสูง เนื่องด้วยการเป็นผู้ละเอียดอ่อนในระดับจิตนั้นยอมสะท้อนให้เห็นถึงความงามแห่งความเป็นทิพย์ของรูปลักษณ์ภายนอกที่ปรากฏภายใต้จินตนาการ</p>		<p>จากรูปเห็นได้ว่าลักษณะของเครื่องนุ่งห่มและอัฐบริหารจากความเป็นจริงค่อนข้างต่างกับรูปกึ่งอุดมคติเป็นอย่างมาก เนื่องจากการถ่ายทอดแนวความคิดเนื้อหาเรื่องราวในมุมมองของข้าพเจ้าสู่การสร้างรูปกึ่งอุดมคติภายใต้ความเป็นจริงจากลักษณะเครื่องนุ่งห่มและอัฐบริหาร</p> <p>จากรูปถ่ายเห็นได้ว่าลักษณะพื้นผิวของผ้าจีวรมีรอยยับที่ค่อนข้างละเอียดก่อให้เกิดทิศทางของเส้น ทั้งเส้นที่เห็นได้ชัด และเส้นที่เบาบาง ในลักษณะทิศทางที่กระจัดกระจาย</p> <p>ส่วนในรูปแบบของผ้าที่สร้างขึ้นในลักษณะกึ่งอุดมคติ แสดงให้เห็นพื้นผิวของเครื่องนุ่งห่มหรือจีวรเรียบตึงและแสดงริ้วรอยยับของผ้าที่ถูกดัดแปลงตามจินตนาการโดยมีพื้นฐานมาจากความเป็นจริง เกิดความงามทางทัศนธาตุ ด้วยลักษณะเส้นโค้งตามรอยยับของผ้าก่อให้เกิดความรู้สึกนุ่มนวลและอ่อนหวาน</p>
			
			
			
			
			

ตารางที่ 12 ลักษณะเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริวาร (ต่อ)

ความบันเทิงใจ	นามธรรม	รูปเปรียบเทียบ	ความแตกต่างทางรูปแบบ
		    	<p>จากรูปลักษณะการทิ้งชายผ้าระหว่างเท้าทั้งสองข้างมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ชายผ้าของรูปแบบกึ่งอุดมคติที่ได้สร้างขึ้นมีลักษณะการใช้เส้นโค้งที่มีความกว้างลดหลั่นกันไปตามลำดับ ก่อให้เกิดลักษณะของแสงเงาที่ไล่ระดับของน้ำหนักจากด้านหน้าสุดเงาจะเข้มและถดลึกเข้าไปเงาค่อยๆอ่อนลง แสดงให้เห็นถึงความนุ่มนวลของพื้นผิวผลงาน</p> <p>ลักษณะของไม้เท้าในรูปแบบกึ่งอุดมคติจะมีขนาดใหญ่กว่าไม้เท้าจากความเป็นจริง เนื่องจากเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสมส่วนในมวลและปริมาตรของงานประติมากรรม</p> <p>พัดใบลาน ลดรูปจากความเป็นจริงเหลือ เพียงลักษณะที่ยังเป็นสัญลักษณ์</p>

ตารางที่ 13 ลักษณะเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริหาร (ต่อ)

ความบังตาลใจ	นามธรรม	รูปเปรียบเทียบ	ความแตกต่างทางรูปแบบ
		   	<p>พัดหางนกยูง ลดรูปจากความ เป็นจริงเหลือ เพียงลักษณะที่ยังเป็น สัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงความเรียบง่าย และ ความ สมดุล ใน ส่วน ของ องค์ประกอบผลงานโดยรวม</p> <p>ลักษณะ รอยยับของผ้าบริเวณ หน้าแข้งได้ลดทอนรายละเอียดจาก ความเป็นจริงเหลือเพียงปริมาตรและ เส้นที่มีลักษณะโค้ง เพื่อสื่อถึงความ นุ่มนวลและเบาสบาย</p> <p>ลักษณะ เครื่อง นุ่ง ห่ม และ อัฐบริหารมีพื้นผิวที่เรียบตึงและแสดง ริวรอยยับของผ้าที่ถูกสร้างขึ้นให้เกิด ความงามทางทัศนธาตุ สื่อถึงการเป็น ผู้มีจิตที่ตั้งมั่น มีระดับสมาธิในจิตค่อย ข้างสูง จึงส่งผลต่อรูปร่างนอกร่างที่มี ลักษณะที่เรียบเนียนเหมือนความ ละเอียดอ่อนของระดับจิต</p>

สรุปจากตาราง จากความเลื่อมใสในครูบาเจ้าศรีวิชัยทำให้เห็นถึง การเป็นผู้มีจิตตั้งมั่นใน พระพุทธศาสนา มากด้วยจิตอันเป็นสมาธิในระดับสูง เนื่องด้วยการเป็นผู้ละเอียดอ่อนในระดับจิตนั้น ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงความงามแห่งความเป็นทิพย์ของรูปลักษณะภายนอกที่ปรากฏภายใต้จินตนาการ

2. วิเคราะห์พัฒนาการด้านขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ มีลักษณะเป็นผลงานประติมากรรมลอยตัว จำนวน 3 ผลงาน สื่อถึงลักษณะบุคลิกท่าทางอันเป็นเอกลักษณ์ และสื่อถึงลักษณะรูปร่าง เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องอัฐบริขารที่มีความงามแห่งความเป็นทิพย์ ในรูปแบบผลงานกึ่งอุดมคติ ซึ่งมีขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์หลัก ๆ 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 ขั้นตอนในการร่างแบบและปั้นต้นแบบ

ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ข้าพเจ้าได้ค้นพบการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบกึ่งอุดมคติ คือ ข้าพเจ้าได้ทำการศึกษาลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของครุบาเจ้าศรีวิชัยจากรูปถ่ายแล้วประมวลข้อมูลภาพทั้งหมดเพื่อหาลักษณะบุคลิกภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของท่าน จากนั้นจึงได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับครุบาเจ้าศรีวิชัย เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวความคิดในการสร้างสรรค์ เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็สามารถวิเคราะห์ประเด็นและรูปแบบที่จะนำเสนอ ทำให้ได้รูปแบบผลงาน 3 รูปแบบ คือ ท่าทางนั่งขัดสมาธิ ท่าทางนั่งเก้าอี้ และท่าทางยืน จากนั้นจึงได้ทำการทำภาพร่างขึ้นมา โดยการร่างภาพคัดลอกบุคลิกของครุบาเจ้าศรีวิชัยจากรูปถ่าย แล้วนำมาจัดองค์ประกอบและรูปร่างลักษณะใหม่ เช่น การจัดวางตำแหน่งของแขน ลักษณะของผ้าจีวรให้มีความเป็นระเบียบโดยการสร้างเส้นของริ้วจีวรขึ้นมาใหม่ แต่ยังคงไว้ในโครงสร้างของผ้า รูปแบบของเครื่องอัฐบริขาร ได้ลดรูปจากความเป็นจริงเหลือไว้เพียงลักษณะที่เป็นสัญลักษณ์ ลักษณะของกายวิภาค หรือผิวหนัง เรียบเนียน เพื่อแสดงถึงความงามทางทัศนธาตุและจิตที่เป็นสมาธิในตัวของครุบาท่าน

เมื่อได้ต้นแบบที่เป็นภาพร่างสองมิติ ก็ได้วางแผนในขั้นตอนของการปั้น โดยเริ่มปั้นด้วยวัสดุดินน้ำมัน ในครั้งนี้ข้าพเจ้าพบเจอปัญหาในส่วนของการทำงานโครงสร้างผลงานประติมากรรม เนื่องจากการวางแผนเรื่องโครงสร้างที่ดี เมื่อสภาพอากาศร้อน ค่าความแข็งตัวของดินน้ำมันลดลง จึงเป็นเหตุให้ผลงานต้นแบบหลุดออกจากโครงสร้างที่เป็นเหล็ก สามารถทำการแก้ไขโดยการทำโครงสร้างของผลงานขึ้นมาใหม่และนำชิ้นส่วนต่างๆของผลงานที่หลุดออกจากโครงสร้างในตอนแรกมาประกอบกันในโครงสร้างที่ทำการแก้ไขแล้ว และดำเนินการปั้นต่อจนเสร็จสมบูรณ์

2.2 ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์

จากการทำพิมพ์ฝากด้วยปูนปาสเตอร์ ทำให้ทราบถึงปัญหา คือ เนื่องจากระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์มีค่อนข้างจำกัด ดังนั้นเรื่องการควบคุมเวลาในการทำงานจึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างสำคัญ พบว่าการทำลูกพิมพ์ หรือพิมพ์ฝากด้วยปูนปาสเตอร์ เป็นวิธีการที่ใช้เวลาค่อนข้างมาก ดังนั้นจึงได้เปลี่ยนวิธีจากการทำพิมพ์ฝากด้วยปูนปาสเตอร์มาเป็นการถอดตามซอกของผลงาน ด้วยการนำผ้าก๊อตที่ใช้เป็นใยประสานยางซิลิโคนเพื่อป้องกันการฉีกขาดนั้น มาคลุกกับยางซิลิโคนที่ได้ผสมตัวเร่งปฏิกิริยาการแห้งไปแล้ว จากนั้นนำมาถอดตามซอกของผลงานแทนการทำพิมพ์ฝากด้วยปูนปาสเตอร์

วิธีนี้เป็นวิธีที่ค่อนข้างรวดเร็ว และมีข้อดีตรงที่ว่าหากทำการหล่อในครั้งต่อไปจะได้ไม่ต้องกังวลปัญหาเกี่ยวกับพิมพ์ผากหาย แต่ก็ยังมีข้อเสียอยู่บ้าง เนื่องจากการนำเนื้อของยางซิลิโคนไปถอดตามชอก อาจทำให้เกิดแกะแม่พิมพ์ยางออกจากต้นแบบได้ยากขึ้นเนื่องจากแม่พิมพ์ยางมีความแข็ง แต่ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคอะไรมากต่อการทำงาน สำหรับการพิมพ์ในครั้งนี้นักพิมพ์จะนำปัญหาที่เกิดขึ้นไปพัฒนาในการทำแม่พิมพ์ครั้งต่อ ๆ ไปในอนาคต

2.3 ขั้นตอนการหล่อ

การหล่องานด้วยวัสดุเรซินในกระบวนการสร้างงานวิทยานิพนธ์ พบปัญหาอยู่ 2 ประการ คือ 1. เรซินไม่แห้ง และ 2. ผลงานเกิดการหดตัว ปัญหาที่ 1. เรซินไม่แห้ง เกิดจากการผสมส่วนผสมของเนื้อเรซิน เนื่องจากวัสดุหลักในการผสมเรซินที่ข้าพเจ้าเตรียมไว้หมด จึงได้นำเอาผงปูนปาสเตอร์มาใช้เป็นส่วนผสมแทน อาจเป็นผลทำให้เรซินไม่แข็งตัวได้ และอีกหนึ่งสาเหตุคือสภาพอากาศที่ชื้นทำให้เรซินไม่แห้ง หรือแห้งช้ากว่าปกติ สำหรับการแก้ปัญหาครั้งนี้ คือ ทำการหล่อผลงานขึ้นอีกครั้งโดยใช้ส่วนผสมของเรซินตัวเดิมโดยไม่ใช้วัสดุอื่นทดแทน และการหล่องานควรคำนึงถึงสภาพอากาศให้มาก ควรหล่อในวันที่มีสภาพอากาศไม่ชื้น และควรเพิ่มปริมาณตัวเร่งปฏิกิริยาการแข็งตัวให้มากขึ้นหากจำเป็นต้องหล่องานในสภาพอากาศที่ชื้น ส่วนปัญหา ที่ 2. คือ ผลงานเกิดการหดตัวหรือยุบ ในบางส่วน อาจมีสาเหตุมาจากการผสมตัวเร่งปฏิกิริยาการแข็งตัวมากเกินไปจึงเป็นเหตุให้แรงขึ้นแข็งตัวไวกว่าปกติส่งผลถึงการหดตัวที่มากขึ้นกว่าปกติด้วย และอีกหนึ่งสาเหตุคือ ไม่ได้ควบคุมปริมาณความหนาของเรซินที่ทาลงในแม่พิมพ์ ด้วยอัตราส่วนของความหนาที่ไม่เท่ากัน จึงทำให้เรซินหดตัวได้ไม่เท่ากัน สำหรับวิธีการแก้ปัญหานี้คือ ตวงปริมาณสัดส่วนของเรซินกับตัวเร่งปฏิกิริยาการแข็งตัวให้ชัดเจน

จะเห็นว่าการทำงานเป็นสิ่งที่สำคัญมาก จึงจำเป็นต้องทำตามขั้นตอนต่าง ๆ ให้ถูกวิธี เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาที่ตามมา ซึ่งจะส่งผลถึงแผนการทำงาน อาจทำให้เกิดความล่าช้าได้ สำหรับปัญหาที่พบในครั้งนี้นักพิมพ์ก็จะนำไปเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาการหล่องานในครั้งต่อไป

2.4 ขั้นตอนการขัดแต่ง

การขัดแต่งผิวในผลงานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ข้าพเจ้าได้ใช้เทคนิคการขัดด้วยกระดาษทรายโดยวิธีการขัดไปพร้อม ๆ กับน้ำ เนื่องจากน้ำจะไปช่วยชำระล้างเศษผงเรซินที่ติดอยู่กับกระดาษทราย ทำให้กระดาษทรายมีความคมอยู่ตลอดเวลา สามารถที่จะขัดผิวของผลงานได้ดี สำหรับปัญหาที่ควรต้องระวังที่สุดในการทำขั้นตอนนี้ คือการโป้ว อด หรือเชื่อมต่อชิ้นส่วนต่าง ๆ ของผลงาน เนื่องจากผลงานมีการใช้สีที่เกิดจากการผสมสีของเรซินในตอนแรก ซึ่งเป็นสีของเนื้อเรซินโดยตรง ดังนั้นการ โป้ว อด และเชื่อมต่อผลงาน ควรใช้เรซินตัวเดียวกันในการหล่อ เพื่อสีที่เหมือนกันทั่วทั้งชิ้นงาน แต่จากการทำงานในครั้งนี้ก็ไม่สามารถทำให้สีของชิ้นงานเป็นสีเดียวกันทั่วทั้งชิ้นงานได้ เนื่องจากการผสมปฏิกิริยาการแข็งตัวเข้าไปในเรซินแต่ละครั้งทำให้สีของเรซินมีการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้เกิดสีที่

แตกต่างกันบนพื้นผิวของผลงาน แต่ก็ไม่ได้แตกต่างกันอย่างชัดเจน ปัญหานี้จะเป็นประสบการณ์เพื่อหาแนวทางการแก้ไขต่อไปในอนาคต และอีกหนึ่งขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในกระบวนการทำงานครั้งนี้คือการขัดล้างด้วยโซดาไฟ เพื่อชำระล้างคราบมันเงาที่ติดอยู่ตามผิวของผลงาน ควรใช้ระยะเวลาในการขัดล้างไม่นานมากเกินไป หากไม่เช่นนั้น โซดาไฟอาจจะกัดกร่อนผิวของชิ้นงานได้

ในกระบวนการสร้างสรรค์และขั้นตอนในการทำงานครั้งนี้ได้พบเจอปัญหาต่างๆมากมาย บางปัญหารู้สาเหตุ และก็สามารถแก้ไขได้ แต่บางปัญหารู้เพียงแค่สาเหตุ ยังหาแนวทางการแก้ไขให้ชัดเจนไม่ได้ แต่ก็จะเป็นประสบการณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาต่อไป

3. วิเคราะห์พัฒนาการด้านรูปแบบและทักษะการแสดงออก

3.1 รูปผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์

ภาพที่ 80 คันทารูปแบบกึ่งอุตมคติ 1

ภาพที่ 81 คันทารูปแบบกึ่งอุตมคติ 2

ภาพที่ 82 คันทารูปแบบกึ่งอุดมคติ 3

การสร้างผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์ข้าพเจ้าได้พยายามค้นหารูปแบบที่เป็นกึ่งอุดมคติของครุบาเจ้าศรีวิชัย นอกจากการทำภาพร่างสองมิติแล้วข้าพเจ้าก็ได้ทำผลงานสามมิติไปพร้อม ๆ กัน โดยการเริ่มปั้นในตอนแรก ผลงานมีลักษณะคล้ายกับพระพุทธรูปเนื่องจากยังยึดติดกับรูปแบบผลงานที่ทำอยู่เป็นประจำ ผลงานชิ้นที่สองคณะอาจารย์ได้แนะนำให้ไปปั้นรูปเหมือนของครุบาเจ้าศรีวิชัยมาให้ดู ข้าพเจ้าจึงได้ปั้นรูปครุบาเจ้าศรีวิชัย อยู่ในลักษณะท่าทางยืนถือไม้เท้าและพัดใบลาน ส่งผลถึงผลงานชิ้นที่สาม เป็นลักษณะของการนำผลงานชิ้นแรก กับชิ้นที่ สอง มาผสมกัน จึงมีลักษณะคล้ายกับพระพุทธรูปที่ห่มจีวรแบบแสดงริ้วผ้าให้เห็น แต่ก็ยังไม่สามารถบ่งบอกถึงลักษณะของครุบาเจ้าศรีวิชัยได้

3.2 รูปผลงานศิลปะนิพนธ์

ภาพที่ 83 กิ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย ทำทางนั่งขัดสมาธิ

ภาพที่ 84 กิ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย ทำทางนั่งเก้าอี้

ภาพที่ 85 กิ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย ท่าทางยืน

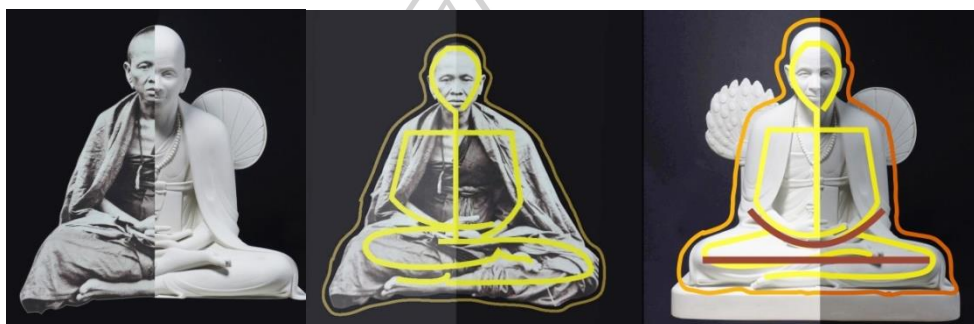
ช่วงการสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ของครูบาเจ้าศรีวิชัยเพื่อพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานจากผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับครูบาเจ้าศรีวิชัย ส่งผลให้เกิดรูปแบบผลงานกิ่งอุดมคติอยู่ 3 ส่วน คือ กิ่งอุดมคติในส่วนของบุคลิกท่าทาง กิ่งอุดมคติในส่วนของกายวิภาค และกิ่งอุดมคติในส่วนของเครื่องนุ่งห่ม เครื่องอัฐบริขาร โดยกิ่งอุดมคติในส่วนของบุคลิกท่าทางเป็นส่วนที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงาน จำนวน 3 ผลงาน จากบุคลิกลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์ของครูบาเจ้าศรีวิชัย คือ บุคลิกท่าทางนั่งขัดสมาธิ บุคลิกท่าทางนั่งเก้าอี้ และบุคลิกท่าทางยืน ทั้งนี้การศึกษาเพียงข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ยังไม่สามารถก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานได้ ข้าพเจ้าจึงได้ศึกษาการสร้างสรรค์ผลงานจากศิลปิน 3 ท่าน คือ อาจารย์นนทิวรรธ จันทนะพะลีน อาจารย์ศิลป์ พีระศรี และอาจารย์กิตติพงษ์ สุริยะทองชื่น เพื่อนำมาเป็นแบบอย่างและแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานจากนามธรรมสู่รูปธรรม และยังมีแนวความคิดจากการสร้างพระพุทธรูปมาเป็นแรงบันดาลใจ รวมถึงแนวความคิดของลัทธิ Idealism ที่ อริสโตเติล กล่าวว่า ความงามทางอุดมคติคือสิ่งที่อยู่บนโลกใบนี้ สามารถจับต้องได้ โดยการศึกษาความงามจากธรรมชาติและนำมาถ่ายทอดร่วมกับจินตนาการ ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงได้นำเอาวิธีการเหล่านี้มาเป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์ผลงาน

3.3 วิเคราะห์พัฒนาการด้านรูปแบบและทักษะการแสดงออก

การวิเคราะห์พัฒนาการด้านรูปแบบที่เหมือนจริงสู่รูปแบบกึ่งอุดมคติ สามารถแบ่งการวิเคราะห์ได้ 3 ส่วน ดังที่เคยกล่าวมาแล้วนั้น คือ 1. บุคลิกท่าทางเชิงกึ่งอุดมคติ 2. กายวิภาคเชิงกึ่งอุดมคติ และ 3. เครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริขารเชิงอุดมคติ ในการพัฒนารูปแบบครั้งนี้ได้อาศัยทัศนธาตุ 3 อย่าง คือ ปริมาตร เส้น และพื้นผิว ซึ่งเป็นทัศนธาตุที่ก่อให้เกิดแสงเงาที่นุ่มนวลในผลงาน

3.3.1 พัฒนาการการสร้างบุคลิกท่าทางเชิงกึ่งอุดมคติ

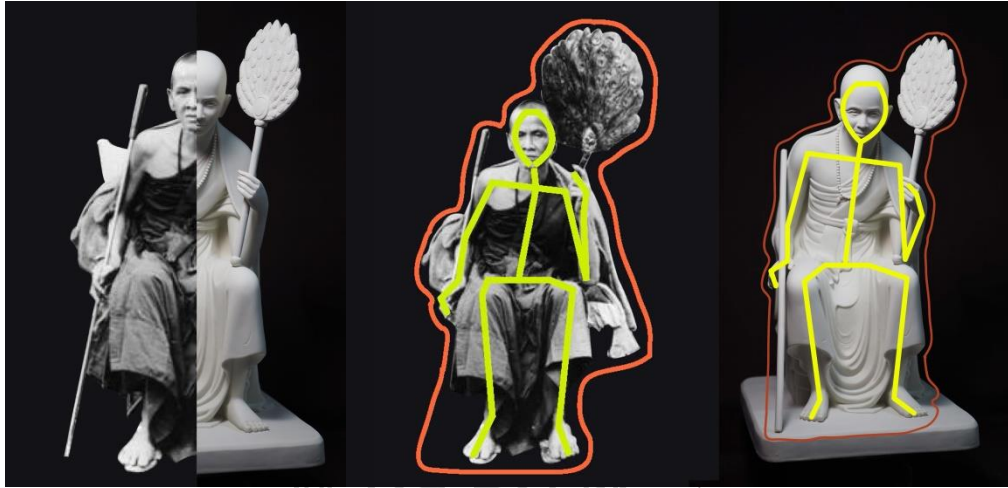
บุคลิกท่าทางนั่งขัดสมาธิ

ภาพที่ 86 วิเคราะห์เส้นในท่าทางนั่งขัดสมาธิ

ความแตกต่างระหว่างการพัฒนาบุคลิกท่าทางนั่งขัดสมาธิ จากความเหมือนจริงสู่รูปแบบกึ่งอุดมคติ ในที่นี้จะเห็นได้ว่า จากรูปกึ่งอุดมคติมีการใช้เส้นโครงสร้างบริเวณหน้าตักให้เป็นเส้นตรง มีลักษณะหน้าตักที่ค่อนข้างแบนราบไปกับพื้นทำให้เกิดความรู้สึกสบายตาและราบรื่น ลักษณะการทิ้งน้ำหนักของแขนซ้ายและแขนขวาลงสู่ข้อศอกอย่างเท่ากันส่งผลให้เกิดเส้นโค้งของแขนท่อนล่างและมือที่ประสานกันไว้ตรงหน้าตัก ก่อให้เกิดความรู้สึกนุ่มนวลจากเส้นโค้งที่เกิดขึ้น ในรูปแบบกึ่งอุดมคติมีการจัดวางองค์ประกอบซ้ายขวาที่เท่ากันสังเกตได้จากเส้นรอบนอกของผลงาน และมีเครื่องอัฐบริขารอยู่ด้านหลัง ซึ่งมีหน้าที่เปรียบเสมือนเป็นพื้นหลังที่คอยพยุงระยะให้องค์ครูบาเจ้าศรีวิชัยมีความโดดเด่นขึ้น

ท่าทางนั่งเก้าอี้

ภาพที่ 87 วิเคราะห์เส้นในท่าทางนั่งเก้าอี้

เป็นการพัฒนารูปแบบของผลงานที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของเส้นรอบนอกที่มีความเป็นกลุ่มเป็นก้อน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผลงานในรูปแบบที่เป็นกึ่งอุดมคติ และมีมือข้างซ้ายที่ถือพัดหางนกยูง กับมือข้างขวาที่ถือไม้เท้า มีลักษณะการถืออย่างนุ่มนวล

บุคลิกท่าทางยืน

ภาพที่ 88 วิเคราะห์เส้นในท่าทางยืน

ความแตกต่างในการพัฒนารูปแบบจากความเหมือนจริงสู่ความเป็นกึ่งอุดมคติที่เห็นได้ชัดในบุคลิกท่าทางนี้ คือ ลักษณะของเส้นรอบนอกของรูปที่เป็นกึ่งอุดมคติจะมีความสมดุลระหว่าง ซ้าย – ขวา มากกว่าเส้นรอบนอกของรูปที่เป็นภาพถ่ายจากบุคคลจริง ลักษณะท่าทางของแขนและมือข้างขวา จากรูปผลงานกึ่งอุดมคติจะเห็นว่า ข้อศอกอยู่ห่างจากลำตัวเล็กน้อยพร้อมกับมือที่ถือไม้เท้าจะ

ลดลงต่ำกว่าความเป็นจริง ส่วนแขนท่อนล่างของฝั่งด้านซ้ายและมือที่ถือพัดทางนทุง โนม้เข้าหา ลำตัวเพื่อเป็นการกำหนดทิศทางของเส้นไม่ให้หลุดออกจากเส้นรอบนอกของผลงาน ในบุคลิกท่าทาง นี้ลักษณะของพัดทางนทุงที่วางพาดไว้ตรงหัวไหล่เป็นการเปิดช่องทางให้แสงเข้าสู่ใบหน้าซึ่งเป็น จุดเด่นของผลงาน

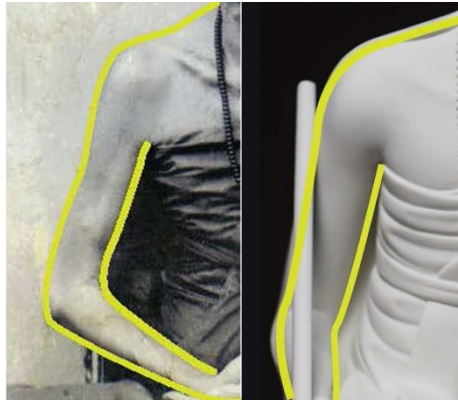
จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดบุคลิกท่าทางในผลงานที่เป็นกึ่งอุดมคติ เป็นการกำหนดทิศทางของเส้นโครงสร้าง ทิศทางของเส้นรอบนอก และทิศทางของแสงในการเข้าสู่ ผลงาน ให้มีความเป็นเอกภาพในผลงาน และเพื่อเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกที่สงบนิ่งในผลงาน

3.3.2 กายวิภาคเชิงกึ่งอุดมคติ

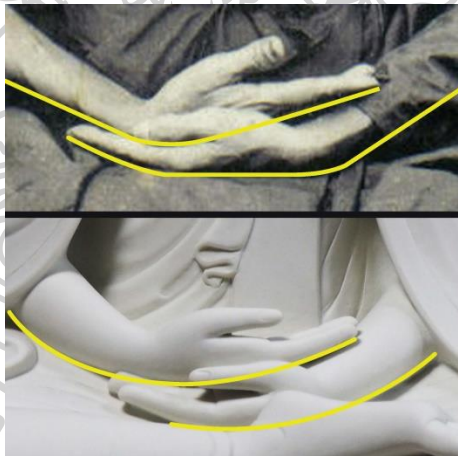
ภาพที่ 89 วิเคราะห์เส้นที่เป็นเอกลักษณ์บนใบหน้า

การสร้างลักษณะกึ่งอุดมคติในส่วนของกายวิภาคนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบโดยอาศัยทัศนธาตุ ในการสร้างสรรค์ จากลักษณะใบหน้าของครูบาเจ้าศรีวิชัย ข้าพเจ้าได้เติมเต็มปริมาตรบริเวณจุด เชื่อมต่อของกล้ามเนื้อให้มีลักษณะนุ่มนวลขึ้น แต่ยังคงไว้ซึ่งโครงสร้างเดิมในลักษณะของใบหน้าท่าน ลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์บนใบหน้าของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ข้าพเจ้ามิได้เปลี่ยนแปลง เนื่องจากเป็น ลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ ควรแสดงไว้ให้เห็น คือโครงสร้างโดยรวมของศีรษะ เส้นบริเวณมุมปากถึง ปีกจมูก โครงสร้างกล้ามเนื้อของคิ้ว และริ้วรอยบริเวณใต้ตา ด้วยปริมาตรที่นุ่มนวลร่วมกับลักษณะ ของกล้ามเนื้อบริเวณใต้ดวงตาและแก้มแสดงถึงอาการที่กำลังยิ้มด้วยความเมตตา

ภาพที่ 90 วิเคราะห์เส้นที่เกิดจากปริมาตร

การเติมเต็มปริมาตรตามจุดต่าง ๆ ของกล้ามเนื้อนอกจากจะทำให้ได้ปริมาตรที่นุ่มนวลแล้ว ยังส่งผลถึงลักษณะของเส้นรอบนอกที่ก่อให้เกิดความรู้สึกนุ่มนวลด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 91 วิเคราะห์เส้นของแขน

การพัฒนาารูปแบบผลงานโดยการใช้ปริมาตรและพื้นผิวในส่วนข้อมือก็เช่นกัน การเติมเต็มปริมาตรให้ค่อนข้างกลมแต่ยังคงโครงสร้างของกล้ามเนื้อให้เห็น ก่อให้เกิดเส้นที่นุ่มนวลและพื้นผิวที่เรียบทำให้เกิดความรู้สึกที่เบาบาง

3.3.3 เครื่องนุ่งห่มและอัฐบริวารเชิงอุดมคติ

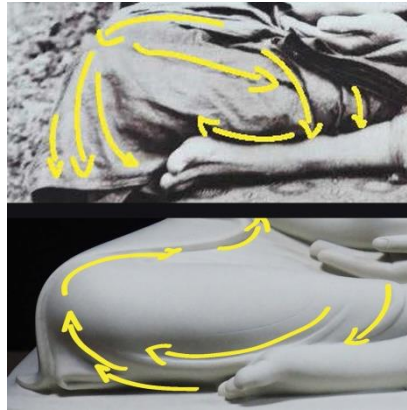
ภาพที่ 92 วิเคราะห์เส้นรอยยับของผ้า

การพัฒนาารูปแบบจากความเหมือนจริงสู่รูปแบบความงามเชิงอุดมคติในส่วนของเครื่องนุ่งห่มและเครื่องอัฐบริวาร เป็นการพัฒนารูปแบบทางทัศนธาตุอันได้แก่ ปริมาตร เส้น และพื้นผิว ดังเช่นลักษณะเส้นบริเวณผ้าคลุมไหล่ของครุฑาเจ้าศรีวิชัยที่ตกทอดลงมาจากหัวไหล่สู่แขนท่อนล่างฝั่งขวามือนี้ ในรูปถ่ายที่เป็นความจริงตามธรรมชาติ จะเห็นได้ว่ามีมิติที่ลึกและทิศทางของเส้นกระจัดกระจายอันเกิดจากรอยยับและการทับกันของผ้า ถูกคลี่คลายด้วยการเติมเต็มปริมาตรให้ตื้นขึ้นและการจัดระเบียบของเส้นที่เกิดจากรอยยับของผ้านั้นให้มีลักษณะเป็นเส้นโค้งที่สอดรับกัน ส่วนพื้นผิวที่เรียบตึงก่อให้เกิดรูปแบบของผ้าที่นุ่มนวลด้วยปริมาตรและเส้นในผลงานประติมากรรม

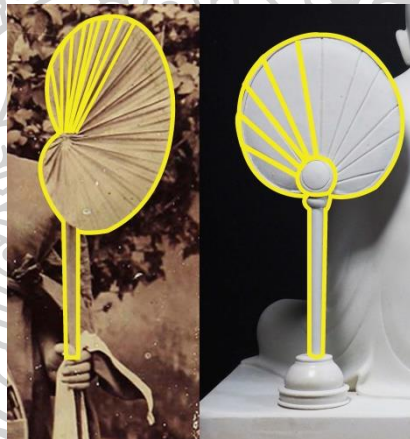
ภาพที่ 93 วิเคราะห์เส้นและแสงเงา

ลักษณะของชายผ้าที่ตกทอดมาระหว่างเท้าทั้งสองข้างนี้ จากน้ำหนักของแสงเงาที่ดำสนิทและทิศทางของเส้นที่กระจัดกระจายนั้น ถูกสร้างสรรค์ให้เกิดความงามในรูปแบบเชิงอุดมคติที่มีลักษณะนุ่มนวลด้วยน้ำหนักของแสงเงา มีการไล่ลำดับแสงเงาจากเข้มไปหาอ่อนอันเกิดจากเส้นโค้งที่สอดรับกัน

ภาพที่ 94 วิเคราะห์เส้นในรอยยับของผ้า

ลักษณะรอยยับของผ้าบริเวณหน้าแข้งก็เช่นกัน ผ่านการถ่ายทอดเส้นจากความเป็นจริงสู่รูปแบบกึ่งอุดมคติที่นุ่มนวลด้วยเส้นโค้ง มีปริมาตรที่เบาบาง และพื้นผิวที่เรียบเนียน ก่อให้เกิดแสงเงาที่นุ่มนวล

ภาพที่ 95 วิเคราะห์เส้นในพัดใบลาน

ลักษณะของเครื่องอัฐบริหาร ดังเช่น พัดใบลานจากความเป็นจริงที่มีลักษณะแบนและบาง เต็มไปด้วยเส้นของใบลานที่แผ่กระจายจากจุดศูนย์กลางสู่บริเวณขอบของพัด ซึ่งในรูปแบบของความงามที่เป็นกึ่งอุดมคติ ข้าพเจ้าได้เติมเต็มปริมาตรให้มีความหนาขึ้นและลดริ้วรอยที่เป็นเส้นตรงอันเกิดจากความเป็นจริงของธรรมชาตินั้นให้เหลือเพียงแค่เส้นที่เป็นสัญลักษณ์ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เป็นการสร้างขึ้นเพื่อความสอดคล้องระหว่างเครื่องอัฐบริหารและรูปแบบขององค์ครูบาเจ้าศรีวิชัย

3.3.4 สรุปทัศนธาตุโดยรวม

ความงามในรูปทรง เส้น รูปร่าง พื้นผิว แสงเงาและสี ทำให้ผลงานเกิดมิติและความเป็นมวลกินพื้นที่ในอากาศ ด้วยรูปแบบกึ่งอุดมคติที่เกิดจากการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลทางกายวิภาค และแหล่งอ้างอิงด้วยภาพถ่ายรวมถึงการลงพื้นที่จริง ณ วัดบ้านปาง ที่จังหวัดลำพูน ซึ่งที่นั่นก็มีประติมากรรมครุบาเจ้าศรีวิชัยอยู่ที่วัดด้วยเช่นกัน

เส้นที่เห็นเป็นหลักในผลงานส่วนใหญ่ คือ เส้นโค้ง มีทั้งเส้นที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า และเส้นที่สัมผัสได้ด้วยความรู้สึกผ่านทางดวงตา เส้นโค้งในที่นี่มีทั้งเส้นที่เกิดจากการทับซ้อนของริ้วผ้า เส้นเกิดจากรอยต่อของปริมาตร เส้นเกิดจากเส้นรอบนอกผลงาน และอื่นๆ ด้วยการประกอบกันของเส้นโค้งหลายเส้น ทำให้รู้สึกถึงความบางเบา นุ่มนวล ที่สัมผัสได้จากผลงาน และเส้นต่างๆ ที่เกิดขึ้นยังทำให้รู้สึกได้ถึงความเป็นจริงบางอย่างตามธรรมชาติ หากแต่ถูกถ่ายทอดผ่านจินตนาการ จึงเกิดรูปที่ไม่เหมือนจริง เส้นในที่นี่ยังสามารถบ่งบอกถึงความแตกต่างของส่วนต่าง ๆ ที่มีอยู่ในผลงาน เช่น เส้นที่เกิดขึ้นบนพื้นผิวของกายวิภาค จะแตกต่างกับเส้นที่เกิดขึ้นในพื้นที่ผิวของส่วนที่เป็นผ้า แต่ไม่ว่าเส้นจะปรากฏในจุดใดก็ตาม เส้นก็ยังสามารถส่งเสริมความงาม ความสงบ และความนุ่มนวล กับการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี

รูปร่างที่เกิดขึ้นในผลงาน เป็นรูปร่างของเส้นรอบนอกผลงาน มีลักษณะรูปร่างอิสระ มีเส้นที่แสดงถึงความต่อเนื่องกันจากปริมาตรภายในผลงาน สื่อถึงความนุ่มนวลของผลงานจากเส้นรอบนอก

รูปทรงที่ประกอบขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นรูปทรงกลมและรูปทรงกระบอก เมื่อนำมาประกอบรวมกันและมีการเชื่อมต่อตามจุดต่าง ๆ ในลักษณะสัดส่วนของมนุษย์ เกิดเป็นปริมาตรที่มีการประสานกันอย่างกลมกลืน และเพื่อความเป็นเอกภาพในผลงานที่สื่อถึงเรื่องความสงบ จึงได้มีการลด ตัดทอนรายละเอียดแห่งความเป็นจริงบางอย่างออกไป และอาศัยความเป็นพื้นผิวที่เรียบเนียนเพื่อช่วยส่งเสริมความเป็นกึ่งอุดมคติ ส่งผลต่อประสาทสัมผัสทางตา และเกิดสุนทรียภาพในรูปของนักบุญแห่งล้านนาโดยไม่ต้องอาศัยความซับซ้อนในการตีความมากนัก

ส่วนของแสงและเงา เนื่องจากแสงเงาในที่นี่เกิดขึ้นจาก เส้น รูปทรง ปริมาตร และพื้นผิวที่นุ่มนวล จึงไม่ก่อให้เกิดการตัดกันของแสงอย่างรุนแรง เพื่อสื่อถึงความนุ่ม เรียบง่าย สงบ และสื่อถึงนัยยะทางจิตที่มีความนิ่งแสดงถึงบุคลิกภาพที่อ่อนโยนแฝงด้วยความเมตตา น่าเลื่อมใส เมื่อแสงไฟตกกระทบทำงานร่วมกับพื้นผิวของผลงาน ทำให้เกิดสัดส่วนของเงาที่มีค่าประมาณ 40 เปอร์เซ็นต์ ดังเหตุที่กล่าวมาทิศทางของแสงจากด้านบนทำมุมกับใบหน้าให้เห็นเป็นเงาใต้คางประมาณ 45 องศา เพื่อเป็นการรวมสมาธิและสายตาของผู้ดู ให้จ้องและสังเกตไปที่ตำแหน่งของงานเป็นจุดเดียว คือตรงกลางของผลงาน หรือบริเวณใบหน้า และส่วนลำตัวของครุบานั่นเอง

สีที่เลือกใช้ในผลงาน เนื่องจากความมุ่งหมายของการสร้างสรรค์ผลงานไม่ต้องการสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่แปลได้ตามค่าของสีต่างๆ ตามหลักจิตวิทยา ดังนั้นการเลือกใช้สีโทนขาวเทา และดำเป็นทางเลือกที่ตอบโจทย์กับการสร้างสรรค์ในครั้งนี้น่ามากที่สุด เพราะเมื่อไม่มีสีสันมารบกวนการตัดสินใจหรือ ไม่ได้มีผลกระทบทางสายตาแล้ว การทำงานของการรับรู้ ก็จะมุ่งไปสู่พื้นผิวที่เรียบเนียน และเส้นโค้งที่แลดูนุ่มสบายรวมถึงทัศนธาตุอื่น ๆ ที่ส่งเสริมให้ผลงานได้บอกเล่าเรื่องราวความเป็นครูบาเจ้าศรีวิชัยอย่างตรงไปตรงมา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรครูปแบบความงามกึ่งอุดมคติจากการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ความเลื่อมใสศรัทธาที่ข้าพเจ้าและชาวล้านนามีต่อครูบาเจ้าศรีวิชัย สู่ผลงานประติมากรรมลอยตัว ข้าพเจ้าได้ศึกษาทฤษฎีและข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความเป็นนามธรรมสู่รูปธรรม รวมถึงได้ศึกษารูปแบบ แนวความคิด วิธีการสร้างผลงานของศิลปินผู้เป็นแรงบันดาลใจ และศึกษาปรัชญาของผลงานศิลปะในลัทธิ Idealism ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนารูปแบบกึ่งอุดมคติ เพื่อเผยแพร่กระบวนการทางการสร้างสรรค์ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในอนาคตเกี่ยวกับการสร้างงานประติมากรรมแบบกึ่งอุดมคติ ในการสรุปและอภิปรายผลการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

1. สรุปผลการสร้างสรรค์
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการสร้างสรรค์

การสร้างสรรควิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “กึ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย” จัดทำขึ้นเพื่อเชิดชูความเป็น พระภิกษุสงฆ์ที่น่าเลื่อมใสศรัทธา ด้วยท่านเป็นพระเถระผู้มีศีลจารวัตรตรงดงาม เป็นผู้ทำคุณประโยชน์ทางด้านพระพุทธศาสนาให้กับผู้คน และแผ่นดินล้านนาล้านนาอย่างมหาศาล ด้วยคุณงามความดีนานัปการที่ท่านได้ทำไว้ จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าผู้ซึ่งสำนึกกรักในแผ่นดินเกิด และบูชาในพระพุทธศาสนา ได้สร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ขึ้น เพื่อแสดงออกถึงความศรัทธาในพระอริเยสงฆ์ ผู้ซึ่งเป็นตนบุญแห่งล้านนา

จากแรงบันดาลใจสู่แนวความคิดในการสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดการสร้างรูปแบบประติมากรรมลอยตัว กึ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย 3 บุคลิกท่าทาง คือ 1.ท่าทางนั่งขัดสมาธิ สื่อถึงการเป็นผู้มีกรรมฐาน ผู้ทรงศีลอันงดงาม 2.ท่าทางนั่งเก้าอี้ สื่อถึงการเป็นผู้มีจิตเมตตากรุณาอันสูงส่ง และ 3.ท่าทางยืน สื่อถึงการเป็นผู้ชี้แนะหนทางแห่งการสั่งสมบุญบารมี ซึ่งทั้งสามบุคลิกท่าทางนี้มีความเป็นกึ่งอุดมคติภายใต้ทัศนคติของข้าพเจ้า 3 ประการ คือ บุคลิกท่าทางเชิงกึ่งอุดมคติ ภายวิภาคเชิงกึ่งอุดมคติ และเครื่องนุ่งห่ม เครื่องอัฐบริขารเชิงกึ่งอุดมคติ

ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ข้าพเจ้าได้ศึกษาการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียง ผู้สร้างงานที่เป็นแรงบันดาลใจ ได้ศึกษาแนวความคิดการสร้างผลงานในรูปแบบอุดมคติของลัทธิ Idealism ได้ศึกษาเหตุผลของการสร้างรูปแบบพระพุทธรูป ซึ่งการศึกษาอิทธิพลจากแหล่งต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนมีวิธีการสร้างสรรค์ผลงานและแนวคิดที่แตกต่างกันไป หากแต่ว่ามีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ การสร้างผลงานจากนามธรรมสู่รูปธรรม ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ข้าพเจ้าก็มีจุดหมายนั้นเช่นกัน

วิธีดำเนินการสร้างผลงาน เริ่มตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับครุฑเจ้าศรีวิชัย เพื่อหารูปแบบของผลงานและแนวความคิดในการสร้างสรรค์ เมื่อได้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอแล้วจึงเริ่มการร่างแบบสองมิติ การปั้นต้นแบบผลงานประติมากรรม การทำแม่พิมพ์ และการหล่อผลงานด้วยวัสดุเรซิน ตลอดจนถึงการขัดแต่งผิว ซึ่งแต่ละขั้นตอนล้วนมีวิธีการทำที่ละเอียดและแตกต่างกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยถึงความตั้งใจ และตั้งใจในการสร้างสรรค์เป็นอย่างมาก และความตั้งใจตั้งใจ เหล่านี้จะถูกถ่ายทอดออกมาสู่ผลงาน แสดงให้เห็นถึงความศรัทธาที่ผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อครุฑเจ้าศรีวิชัย

2. อภิปรายผล

การสร้างรูปแบบประติมากรรมลอยตัว กิ่งอุดมคติ รูปครุฑเจ้าศรีวิชัย 3 บุคลิกท่าทาง คือ 1.) ท่าทางนั่งขัดสมาธิ 2.) ท่าทางนั่งเก้าอี้ และ 3.) ท่าทางยืน ซึ่งทั้งสามบุคลิกท่าทางนี้มีความเป็นกิ่งอุดมคติภายใต้ทัศนคติของข้าพเจ้า 3 ประการ คือ บุคลิกท่าทางเชิงกิ่งอุดมคติ ภายวิภาคเชิงกิ่งอุดมคติ และเครื่องนุ่งห่ม เครื่องอัฐบริวารเชิงกิ่งอุดมคติ

รูปแบบกิ่งอุดมคติภายใต้ทัศนคติของข้าพเจ้าทั้ง 3 ประการนี้ ได้รับแรงบันดาลใจมาจากอิทธิพลต่าง ๆ ที่ได้ทำการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บุคลิกท่าทางเชิงกิ่งอุดมคติ เป็นแนวความคิดการสร้างงานจากอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ในเรื่องของ เกียรติประวัติ หรือชื่อเสียงในด้านดีของบุคคลนั้นๆ สามารถบ่งบอกถึงลักษณะบุคลิกท่าทาง ของบุคคลนั้นๆได้

เนื่องด้วยแรงบันดาลใจมาจากเกียรติประวัติของครุฑเจ้าศรีวิชัย คือ การเป็นผู้มีจิตเมตตา ด้วยเยาว์ ผู้เป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชาวล้านนา เป็นผู้เผยแพร่พระธรรมคำสอนให้กับกลุ่มคนหรือชนเผ่าต่าง ๆ เป็นผู้สร้างความสามัคคีให้เกิดแก่ขรवास เป็นผู้รวบรวมพระไตรปิฎกฉบับ ล้านนา เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา จากเกียรติประวัติดังกล่าว ก่อให้เกิดแนวความคิด คือ ความรักและศรัทธาครุฑเจ้าศรีวิชัย

2. กายวิภาคเชิงกึ่งอุดมคติ เป็นแนวความคิดการสร้างงานของอาจารย์กิตติพงษ์ สุริยทอง ขึ้น คือ การสร้างลักษณะกายวิภาคจากความเป็นจริงสู่รูปแบบกึ่งอุดมคติ โดยการยึดหลักกายวิภาคจากความเป็นจริง ผสมกับปริมาตรและลักษณะพื้นผิวตามจินตนาการ

เนื่องด้วยบุญบารมีเก่าประจักษ์ให้เห็นขณะที่ท่านคลอตออกจากกรรมมารดา เป็นผู้สร้างและบูรณะพุทธศาสนสถานทั่วแผ่นดินล้านนา ส่งผลให้ข้าพเจ้าเกิดความรัก ความศรัทธาที่มีต่อครูบาเจ้าศรีวิชัยและการสร้างสรรค์ผลงาน เห็นได้ถึงการเป็นผู้มากด้วยบุญบารมีที่เหนือกว่าคนธรรมดาซึ่งเป็นบุญที่เกิดจากการสั่งสมมาแต่ชาติเก่าก่อน ด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางกายวิภาคที่งดงามกว่าคนธรรมดาทั่วไป

ลักษณะพื้นผิวที่เรียบเนียน แสดงให้เห็นแต่เพียงริ้วรอยของเส้นที่เป็นเอกลักษณ์ และปริมาตรที่ค่อยข้างกลมกลึง ก่อให้เกิดความรู้สึกนุ่มนวล และความงามในลักษณะของผู้ที่มีกายทิพย์

3. เครื่องนุ่งห่ม เครื่องอัฐบริวารเชิงกึ่งอุดมคติ เป็นแนวความคิดการสร้างงานจากอาจารย์ นนทิวรรณ จันทนะผะลิน ในเรื่องของ จิตที่เป็นสมาธิ ส่งผลต่อรูปกายที่เรียบง่าย

เนื่องจากครูบาท่านเป็นผู้เคร่งในพระธรรมวินัยและมีศีลจารวัตรที่งดงาม เป็นผู้ที่มีจิตตั้งมั่นในพระพุทธศาสนา มากด้วยจิตอันเป็นสมาธิในระดับสูง เนื่องด้วยการเป็นผู้ละเอียดอ่อนในระดับจิตนั้น ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงความงามแห่งความเป็นทิพย์ของรูปลักษณะภายนอกที่ปรากฏภายใต้จินตนาการ

ลักษณะพื้นผิวของเครื่องนุ่งห่มหรือจีวรเรียบตึงและแสดงริ้วรอยยับของผ้าที่ถูกดัดแปลงตามจินตนาการโดยมีพื้นฐานมาจากความเป็นจริง เกิดความงามทางทัศนธาตุ ด้วยลักษณะเส้นโค้งตามรอยยับของผ้าก่อก่อให้เกิดความรู้สึกนุ่มนวลและอ่อนหวาน

จากอิทธิพลของศิลปินที่ได้รับ จากแรงบันดาลใจในเกียรติประวัติของครูบาท่าน และจากแนวความคิดในการสร้างสรรค์ ส่งผลให้เกิดรูปแบบผลงาน ดังต่อไปนี้

ผลงานที่ 1 กึ่งอุดมคติ รูปครูบาเจ้าศรีวิชัย ในบุคลิกท่าทางนั่งขัดสมาธิ

เป็นการสร้างสรรค์ที่มุ่งนำเสนอถึงการเป็นพระอริยะสงฆ์ผู้มีกรรมฐาน และผู้ทรงศีลอันงดงามแห่งล้านนา รูปแบบผลงานในบุคลิกท่าทางนั่งขัดสมาธิ มือทั้งสองข้างวางทับซ้อนกันลงที่หน้าตรงกลางของลำตัว เกิดลักษณะของเส้นโค้งเป็นเส้นเชิงนัย ซึ่งก่อก่อให้เกิดความรู้สึกที่นุ่มนวล ลักษณะของหน้าตาก็เช่นเช่นกัน ขาววาวงทับขาซ้ายในลักษณะท่านั่งขัดสมาธิ ด้วยการนั่งที่แสดงให้เห็นหน้าตาก็แบนราบก่อก่อให้เกิดเส้นเชิงนัยจากแสงเงาที่เกิดขึ้นเป็นเส้นตรงแนวนอน ส่งผลต่อความรู้สึกสบายตาและราบรื่น และเนื่องด้วยความสมดุลซ้าย-ขวาที่เท่ากันของเส้นรอบนอกผลงาน ส่งผลต่อความรู้สึกสงบนิ่ง ลักษณะของมือ มีปริมาตรที่ค่อนข้างกลม แต่ความกลมมนั้นถูกนำเสนอออกมาภายใต้โครงสร้างและสัดของมือที่มีความเป็นจริงตามธรรมชาติ ลักษณะรอยยับของผ้าบริเวณ

หน้าแข็ง ผ่านการถ่ายทอดเส้นจากความเป็นจริงสู่รูปแบบกึ่งอุดมคติที่นุ่มนวลด้วยเส้นโค้ง มีปริมาตรที่เบาบาง และพื้นผิวที่เรียบเนียน ก่อให้เกิดแสงเงาที่นุ่มนวล

ผลงานที่ 2 กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย ในบุคลิกท่าทางนั่งเก้าอี้

แสดงถึงการเป็นผู้มีจิตเมตตากรุณาอันสูงส่ง เป็นร่มโพธิ์ใหญ่ที่ให้ความร่มเย็นใจแก่มาหาพุทธศาสนิกชนทุกชนทุกชาติพันธุ์ อยู่ในท่าทางเก้าอี้ที่เปี่ยมด้วยความเมตตากรุณา เป็นการนั่งที่ไม่สื่อถึงความรู้สึกเกร็ง เนื่องจากไม่มีกล้ามเนื้อแสดงให้เห็นชัดเจน และการจับถือเครื่องอัฐบริขารเป็นไปอย่างนุ่มนวล ลักษณะการนั่งแบบโน้มตัวลงมาด้านหน้า พร้อมกับถวักข้อศอกเพื่อรับน้ำหนักของลำตัวลงด้านข้างของขาข้างซ้ายอย่างงดงามเปรียบ เสมือนกำลังจะพูดคุยกับฆราวาส หรือเป็นการโน้มตัวเพื่อรับฟังคำปรึกษาจากชาวบ้าน กล้ามเนื้อและสัดส่วนบริเวณ หน้าอก หัวไหล่ รวมถึงแขนฝั่งด้านขวามีลักษณะค่อนข้างเรียบตึง การเชื่อมต่อของกล้ามเนื้อที่ประสานกลมกลืนก่อให้เกิดความรู้สึกนุ่มนวล ลักษณะของชายผ้าที่ตกทอดมาระหว่างเท้าทั้งสองข้างนี้ จากน้ำหนักของแสงเงาที่ดำสนิทและทิศทางของเส้นที่กระจัดกระจายนั้น ถูกสร้างสรรค์ให้เกิดความงามในรูปแบบกึ่งอุดมคติที่มีลักษณะนุ่มนวลด้วยน้ำหนักของแสงเงา มีการไล่ลำดับแสงเงาจากเข้มไปหาอ่อนอันเกิดจากเส้นโค้งที่สอดคล้องกัน

ผลงานที่ 3 กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย ในบุคลิกท่าทางยืน

การเป็นผู้ส่องแสงและชี้นำหนทางแห่งการสั่งสมบุญบารมีอันยิ่งใหญ่ตามแนวทางของพระพุทธศาสนา ลักษณะท่าทางยืนตรงอย่างอ่อนน้อมพร้อมกับมือซ้ายถือพัดหางนกยูงอย่างนุ่มนวลวางลงกับไหล่ เนื่องจากเป็นการจัดองค์ประกอบของผลงาน เพื่อไม่ให้พัดบังแสงที่จะมากระทบบนใบหน้า ซึ่งมีลักษณะกัมศีระลงมาเล็กน้อยเปรียบเป็นบุคลิกของผู้สุภาพเรียบร้อย และมีมือข้างขวาในลักษณะที่ถือไม่ทำอย่างอ่อนโยน เป็นการจัดองค์ประกอบของผลงาน แสดงให้เห็นถึงลำแข้งที่เรียวงามและนุ่มนวลของครุบาท่าน บุคลิกท่าทางนี้แสดงให้เห็นถึงการที่ท่านได้เดินทางไปสร้าง หรือบูรณะวัดวาอารามต่างๆ สื่อถึงการเป็นผู้มีความเพียรเพื่อศาสนาและพุทธศาสนิกชนอย่างแท้จริง ลักษณะกล้ามเนื้อบนใบหน้าเบาบางและมีริ้วรอยแห่งวัยปรากฏแต่พองาม แสดงอาการยิ้มน้อยน้อยด้วยมุมปาก แก้มและแววตา สื่อถึงการเป็นผู้มีจิตใจเมตตาโอบอ้อมอารี ลักษณะรอยพับของชายผ้าที่ทอดตกลงมาจากแขนทั้งสองข้าง เห็นได้ถึงปริมาตรที่เบาบางและเส้นที่เป็นระเบียบเรียบร้อย

3. ข้อเสนอแนะ

1. สามารถนำแนวความคิดเทคนิควิธีการ ทฤษฎีการสร้างสรรค์ผลงาน จากนามธรรมสู่รูปธรรมในครั้งต่อไปปรับใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานกึ่งอุดมคติ
2. ศึกษาทัศนธาตุต่างๆ เช่น เส้น แสงเงา สี รูปร่างและรูปทรง เพื่อพัฒนาการถ่ายทอดความงามที่สื่อถึงความสงบ ในการสร้างสรรค์ผลงานกึ่งอุดมคติในรูปแบบที่แตกต่างกัน
3. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์ในการทำงานแต่ละขั้นตอนให้มากขึ้น เพื่อพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ในครั้งต่อไป และเป็นการป้องกันปัญหาที่จะมีผลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน
4. ผลงานชุด กึ่งอุดมคติ รูปครุบาเจ้าศรีวิชัย เป็นการนำเสนอ ความศรัทธาที่ข้าพเจ้ามีครุบาเจ้าศรีวิชัยและพระพุทธศาสนา ในรูปแบบผลงานประติมากรรมกึ่งอุดมคติ สามารถทำการศึกษาและวิเคราะห์ เพื่อการพัฒนาสู่การสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ ๆ

รายการอ้างอิง

- Foundation, R. I. A. M. (2555). "ARTIST รายชื่อศิลปิน." Retrieved 22 มิถุนายน 2561, from <http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Nonthivathn%20Chandhaphalin>.
- Khwanchai Kaewyos (30 กรกฎาคม 2551). "มหาปุริสลักษณะ 32 ประการ ". Retrieved 22 มิถุนายน 2561, from <https://www.unzeen.com/article/333/>.
- Nicoleh's Art Class (2556). "ศิลปะแบบอุดมคติ (Idealism Art)."
- Pathiwat Anphaphum. "การปั้นดินน้ำมันและดินเหนียว." Retrieved 10 ธันวาคม 2560, from <https://sites.google.com/site/artpathiwat/drawing-basics/isometric>.
- watcharee (11 กันยายน 2553). "การรับรู้ความงามทางศิลปะ (ความหมายของการรับรู้ความงาม)." Retrieved 20 มีนาคม 2561, from http://ruksinrspa.blogspot.com/2010/09/blog-post_2242.html.
- "การทำแม่พิมพ์และหล่อเรซิน." Retrieved 15 ธันวาคม 2560, from <http://www.allartcenter.com/index.php?lay=show&ac=article&id=538792360>.
- (22 กันยายน 2553). "ความหมายของประติมากรรม." Retrieved 10 ธันวาคม 2560, from <https://diamondthai1611.wordpress.com>.
- "เนื้อความพระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๐ " เอกบุรุษ เอกสตรี. Retrieved 29 ธันวาคม 2560, from <http://www.madchima.org/forum/index.php?topic=3571.0;wap2>.
- "ภาคผนวก สมเด็จพระเจ้าตากสิน." Retrieved 2 มีนาคม 2561, from http://3king.lib.kmutt.ac.th/KingTarksinCD/appendix_16.html.
- กฤษณา หงษ์อุเทน (10 มกราคม 2556). "อนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ณ วงเวียนใหญ่ ธนบุรี." Retrieved 22 มิถุนายน 2561, from <https://mgronline.com/celebonline/detail/9560000003475>.
- กัจจกร สุนพงษ์ศรี (2554). ศิลปะสมัยใหม่ / กัจจกร สุนพงษ์ศรี. กรุงเทพฯ ; สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติพงษ์ สุริยทองชื่น (2547). ความอบอุ่นแห่งชีวิต = Warmth the threads of feeling / โดย กิตติ

พงษ์ สุริยทองชื่น.

ชลูด นิมเสมอ (2557). องค์ประกอบของศิลปะ = Composition of art / ชลูด นิมเสมอ, ผู้เขียน ;

พิชญ์ ศุภนิมิตร, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ ;, อมรินทร์.

ตอลสตอย and เลียฟ นิโคลาเยวิช กร๊าฟ (2554). ศิลปะคืออะไร? = What is art? / เลียฟ นิโคลาเย

วิช ตอลสตอย ; สิทธิชัย แสงกระจ่าง แปล. กรุงเทพฯ ;, Openbooks.

ธรรมสภา (2548). อีสติมหาเถระสาวก 80 พระอรหันต์ / [ธรรมสภา และสถาบันบันลือธรรม เรียบเรียง

และรวบรวม]. [กรุงเทพฯ ;, ธรรมสภา.

พระครูบุญญาภินันท์. "ประวัติครูบาศรีวิชัย." Retrieved 25 ธันวาคม 2560, from

http://www.dharma-gateway.com/monk/monk_biography/kb-srivichai/kb-srivichai-hist-07-01.htm.

พระอานันท์ พุทธธมโม (2558). ครูบาเจ้าศรีวิชัย : นักบุญแห่งลานนา ศรีทริภุชชัย / รวบรวมและเรียบ

เรียงโดย, ภิกษุอานันท์ พุทธธมโม. ปทุมธานี ;, สมาคมชาวลำพูน.

เพ็ญสุภา สุขคตะ (2561). ครูบาเจ้าศรีวิชัย. สิริชีวประวัติ วัตรปฏิบัติ หลักธรรมคำสอน และมงคล

บารมี.

มณีรัตน์ จันทนะพะลิน (2560). ศาสตรเมธี นนทิวรรณ จันทนะพะลิน ศิลปินแห่งชาติ นิสิตานุสรณ์.

กรุงเทพฯ, อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ฝ่ายวิจัยล้านนา (2540). ตำนานครูบาศรีวิชัยแบบพิสดาร และตำนานวัดสวน

ดอก / ฝ่ายวิจัยล้านนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ ;, มหาวิทยาลัยฯ.

ราชบัณฑิตยสถาน. Retrieved 19 มิถุนายน 2561, from

<https://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-royal-institute/%E0%B8%AD%E0%B8%B8%E0%B8%94%E0%B8%A1%E0%B8%84%E0%B8%95%E0%B8%B4>.

วิลักษณ์ ศรีป่าซาง (2545). ตนบุญล้านนา : ประวัติครูบาฉบับอ่านม่วน / วิลักษณ์ ศรีป่าซาง. เชียงใหม่

;, นพบุรีการพิมพ์.

ศักดิ์ชัย สายสิงห์ (2554). พุทธปฏิมา : งานช่างพลังแห่งศรัทธา / ศักดิ์ชัย สายสิงห์. กรุงเทพฯ ;, มติ

ชน.

ศิลป์ พีระศรี (2546). ศิลปวิชาการ : ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี / ศิลป์ พีระศรี ; วิบูลย์ ลี้สุวรรณ,

บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ ;, มูลนิธิศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์.

อดิศักดิ์ ทองบุญ (9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555). "พระพุทเจ้ากับลักษณะมหาบุรุษ." Retrieved 19

มิถุนายน 2561, from

http://www.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?article_id=209&articlegrou

p_id=60.

อุดม รุ่งเรืองศรี. "ครูบาเจ้าศรีวิชัย สิริวิชิโย ". Retrieved 25 ธันวาคม 2560, from http://www.dharma-gateway.com/monk/monk_biography/kb-srivichai/kb-srivichai-hist-01.htm.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายวรุฒ วรณแก้ว
วัน เดือน ปี เกิด	16 มกราคม 2536
สถานที่เกิด	เชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	2555 - 2558 - ศิลปบัณฑิต สาขาประติมากรรมไทย ภาควิชาศิลปประจำชาติ วิทยาลัย เพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	2559-ปัจจุบัน - ศิลปมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ศึกษา คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และ ภาพพิมพ์ และศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 70 หมู่บ้านพระปิ่น 2 ถนนบรมราชชนนี เขตทวีวัฒนา แขวงศาลา ธรรมสพม์ กรุงเทพฯ 10170
รางวัลที่ได้รับ	ปี 2560 - รางวัลชนะเลิศอันดับ ๑ การประกวดประติมากรรมเพชรยอดมงกุฏ ครั้งที่ ๖ ประเภทพระพุทธรูปปางเปิดโลก ระดับ นักศึกษา - รับการสนับสนุนทุนการศึกษาในโครงการ ทนช้างเผือก ของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง ประจำปีการศึกษา 2560 ปี 2559 - รางวัลชนะเลิศอันดับ ๑ การประกวดประติมากรรมเพชรยอดมงกุฏ ครั้งที่ ๕ ประเภท พระพุทธรูปปางคันธารราษฎร์ ระดับ นักศึกษา - ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับทุนจากกองทุนส่งเสริมการศึกษาการสร้างสรรค์ ศิลปะ “มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์” ปี 2558 - รางวัลชนะเลิศอันดับ ๑ การประกวดประติมากรรมเพชรยอดมงกุฏ ครั้งที่ ๔ ประเภทพระพิฆเนศ ระดับ นักศึกษา

- รางวัลชมเชยการประกวดประติมากรรมเพชรยอดมงกุฎ ครั้งที่ ๔ ประเภท พระพุทธรูป ระดับนักศึกษา
- ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดออกแบบตราสัญลักษณ์ประจำอำเภอ เวียงป่าเป้า เนื่องในงาน ๑๐๘ ปี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

